

കിരണാവലി.

ഗ്രന്ഥകർത്താ

കവിതീലകൻ, ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

എം. എ., ബി. എൽ., എം. ആർ. എസ്. എ

[പകർപ്പവകാശം ഗ്രന്ഥകർത്താവിൽ]

പ്രകാശകൻ,

കുളിക്കുന്നത്തു രാമൻ ഭരണൻ

— (0) —

ബി. വി. ബുക്കഡിപ്പോ.

തിരുവനന്തപുരം.

ഒന്നരപതിപ്പ്—കാപ്പി ൧൦൦൦.

“കമലാലയ”പ്രസ്സ്—തിരുവനന്തപുരം.

1100.

[വില രൂപ ൧.

പ്രകാശകന്റെയും ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെയും ഉദ്ദേശിച്ചാൽ പുസ്തകം
യുജ്ജ്വലമായിത്തീരും.

കിരണാവലി

ഗ്രന്ഥകർത്താ

കവിതീലകൻ, ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ

എം. എ., ബി. എൽ., എം. ആർ. എസ്. എ

[പകർപ്പവകാശം ഗ്രന്ഥകർത്താവിൽ]

പ്രകാശകൻ,

കുളക്കുന്നത്തു രാമൻ മേനോൻ

—❧(0)❧—

ബി. വി. ബുക്കഡിപ്പോ.

തിരുവനന്തപുരം.

ഒന്നരപതിപ്പ്—കാപ്പി ൧൦൦൦.

“കമലാലയ”പ്രസ്സ്—തിരുവനന്തപുരം.

1100.

[വില രൂപ ൧.

പ്രകാശകനെയും ഗ്രന്ഥകർത്താവിനെയും മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകം
യുജ്ജ്വലിപ്പിക്കുക.

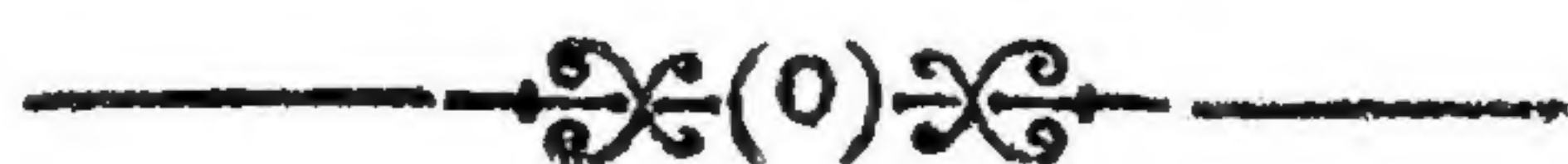

മുഖവുര.

ഞാൻ പലേ മാസികപുസ്തകങ്ങളിലായി അപ്പൊഴപ്പോൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളതും, പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാനയച്ചിട്ടുള്ളതുമായ ലഘുകൃതികളിൽ പതിനഞ്ചെണ്ണം ഒന്നിച്ചുചേർത്ത് 'കിരണാവലി' എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകമാക്കി ഇതാ സഹൃദയസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇവയിൽ ശ്രീമൂല നക്ഷത്രമാല, ഭാരതീയപ്രാത്ഥന, കാവ്യപ്രഭാവം. ഈ മൂന്നു കൃതികളും യശശ്ശരീരനായ എന്റെ പ്രാണസ്നേഹിതൻ പന്തളത്തു കേരളവർമ്മന്മാരാണ് ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയും കവനകൌമുദിയിൽ പ്രകാശിതങ്ങളുമാണ്. അവിടത്തെ അപ്രതീക്ഷിതമായ ദേഹവിയോഗത്തെ ആസ്പദമാക്കി എഴുതിട്ടുള്ള ഒരു വിലാപകൃതിയാണ് 'സുഹൃച്ഛരമം.' അത് അക്കാലത്തു ഭാഷാപോഷിണിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ശേഷമുള്ള പതിനൊന്നു കൃതികളിൽ 'കവിലവാസ്തവിലേ കർമ്മയാഗി' സമഭാവനിക്കും, 'ഒരു വീരമാതാവ്' ഗുരുനാഥനും, 'വിചാരധാര' മിതവാദിക്കും അയച്ചിരുന്നത് ഇനിയും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ബാക്കി എഴു കൃതികളും, കവനകൌമുദി, ആത്മപോഷിണി, ലക്ഷ്മീഭായി, കൈരളി, സാഹിത്യചന്ദ്രിക, ഭാഷാപോഷിണി, ശാരദ ഇവ മാസികകൾ വഴിയായി കേരളീയർക്ക് അടുത്തകാലത്തു പരിചയപ്പെടുവാൻ സംഗതിവന്നിട്ടുള്ളവയാണ്. ഈമാതിരി ഇനിയും മാസികകൾ വഴിയായി വെളിക്കുവന്നിട്ടുള്ള എന്റെ ഇതര ലഘുകാവ്യങ്ങളെ ശേഖരിച്ച് ഒന്നോ രണ്ടോ പുസ്തകങ്ങളാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്ന് എനിക്കുദ്ദേശമുണ്ട്.

തിരുവനന്തപുരം.
4-10-24.

} ഉള്ളൂർ എസ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

വിഷയവിവരം.

			പുറം.
മ.	ശ്രീമൂലനക്ഷത്രമാല	...	൧
ര.	ഉദ്ബോധനം	...	൨
ന.	ഭാമനേ നീയുറങ്ങി!	...	൩
ക.	കപീരഭാസൻ	...	൪
ഉ.	ഒരു സുഹൃത്തുരമം	...	൫
ന.	ദിവ്യസാന്തപനം	...	൬
ഒ.	ഭാരതീയപ്രാർത്ഥന	...	൭
വ.	ഹീര	...	൮
൯.	മഹാമേരുവിന്റെ മനസ്സാപം	...	൯
൧൦.	ഒരു വീരമാതാവ്	...	൧൦
൧൧.	തത്ത്വചിന്ത	...	൧൧
൧൨.	കാവ്യപ്രഭാവം	...	൧൨
൧൩.	കന്യാകുമാരിയിലേ സുയ്യോദയം	...	൧൩
൧൪.	കപിലവാസ്തവിലേ കർമ്മയോഗി...	...	൧൪
൧൫.	വിചാരധാര	...	൧൫

കിരണാവലി.

മ. ശ്രീമൂലനാഥശാസ്ത്രമാല.

— (൦) —

ശ്രീപത്മനാഭചരണാംബുജമുരുകുന്ദനിൽ-
ക്കാപട്ടമറുകൾക്കിടയിൽക്കലിതാനഭാവം
സ്വാപത്തിലും സുകൃതിയായ് വിലസുന്നു മൂല-
ഭൂപഞ്ചഭുജ ഭവനമംഗലരത്നദീപം.

൧

സത്യത്തെപ്പോലെയ്ക്കു രതി, സാധുജനാനുകമ്പ,
കൃത്യത്തിൽ നില്ക്കു, കൃതകേതര ദൈവഭക്തി,
അത്യന്തമാം വിനയ, മാതമദമം തുടങ്ങി-
സ്തത്രാർത്ഥമായ സുഗുണം പലതും കലർന്നാൻ;

൨

കാലാനുകൂലനയഭേദമരീകരിച്ചു
വേലാവിലംബി കലലം പ്രജകൾക്കു നല്കി
ചേലാൻമിന്നുമൊരു തന്നെ നാടുതന്തി
നാലാഴികാഞ്ചിനാടുനായകമാക്കിത്തന്നാൻ;

൩

ഘോരാപരാധശതമേതൊരു പഞ്ചപാപി
പാരതൈലൈലുമതിൽപ്പരമാണ്വേദം
വാരാളമുരുന്നളിരിൽ വൈരമുദിച്ചിടത്തു
ധീരാഗ്രഗൻ; കലിയുഗത്തിലജാതശത്രു;

൪

സമ്പത്തിൽ വെച്ചു മദമില്ല; വിപൽദ്രമത്തിൽ-
കൊമ്പത്തു ഭവിധി കയറുകിലാത്തലില്ല;
കമ്പത്തെ വിട്ടു കരളിൽക്കമലാമണാളൻ-
തൻപത്തു രണ്ടു പൊഴുതും കരുതുന്ന ധന്യൻ;

൫

പേരിനുവേണ്ടിയൊരു കൃത്രിമചയ്യയില്ല;
ഭൂരിപ്രശംസയിലശേഷമസൂതയില്ല;
പാരിൽ ഫലത്തെ വിനയത്തോടെ പരാർത്ഥ്യകർമ്മം
നേരിട്ടു ചെയ്തൊരു നിരീഹരിലഭിതീയൻ; ന

അന്നമ്മഹാരജതജ്ജ്വലിയുത്സവത്തിൽ
തൻനൽപ്രജാവലി പിരിച്ചു ധനത്തിനാലേ
“അന്നം ദരിദ്രനരുളീടണ”മെന്ന്മാത്രം-
മുന്നമ്രമോദമുറചെയ്തൊരുദാശീലൻ; ഞ

സവ്യാപസവ്യകരയുഗ്മയത്തി നിത്യ-
മവ്യാജഭക്തിയൊടു തൻപ്രജകൾക്കുവേണ്ടി
ഭവ്യാപ്തി നേന്നു പരിതൃപ്തിയെ നേടിടുന്ന
ദിവ്യാമലാതുളതചരിത്രപവിത്രീതാശൻ; വ

ധർമ്മത്തിനാശ്രയപദം; ധര നട്ടുപുണ്യ-
കർമ്മഭൂമിയിൽ വിലസുന്ന ഫലപ്രകാശധം;
ശർമ്മത്തിനുള്ള വിജ്ഞി; സമസ്തശാസ്ത്ര-
മർമ്മത്തിന്നു മഹിതദീപ്തി; മദീയഭൂപൻ. ന
(കുളകം)

ഈ നല്ല ധർമ്മവ്യസനാവലംസനന്റെ
മാനംവരയ്ക്കു യദവോരപദാനമോത്താൽ
നന്നം കരിങ്കരളന്നു കളവല്ല കണ്ണി-
ലാനന്ദബാഷ്പമറിയാതെ നിറഞ്ഞുപോകും. മ

സീമാതിരികരുണനാമവിഭേദയ്ക്കുന്ന
നാമാക്ഷരങ്ങൾ ചെവിയിൽ കരുറുക്കണത്തിൽ
ഈ മാനവർ മുടിത്തൊട്ടിയോളമെങ്ങും
രോമാഞ്ചകണ്യകിതമായ് ചുമയ്ക്കുന്നു കായം. മ

പുത്തൻ പുരാതന,മിവറയിലേകഭാവ-
മൊത്തമ്പുമുള്ളിനൊടു രണ്ടിലുമുള്ളസാരം
ഇത്തമ്പുരാൻ സമമെടുത്തു വിശിഷ്ടകീർത്തി-
വിത്തം പുലർത്തുവതു വിശുതവിശ്വവൃത്തം. മ

ഏതായതാക്കി ലവമൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കാൻ
ശേപതാതപത്രമെഴുവോർ പുറകേ നടപ്പു;
ശ്രീതാവുമപ്പകരവധുടി ഭൂജിഷ്യാതാണി-
പ്പതാശയൻ പുരുഷസിംഹന ഭൂരിഭാഗ്യം! ൧൩

“നീ താത്! പൊന്നുതിരുമേനിയെ നിൻഗുണത്താ-
ലേതാനമെന്നുനുകരിക്കുവതമ്മ കാണും?”
മാതാവു തൻമടിയിൽ വച്ചു കിടാവൊടേവ-
മോതാതെ വഞ്ചിയിലൊരോവുമില്ലുകാണാൻ. ൧൪

ശ്രീരാമനെന്നതൊരു കല്പിതനാം പുരാന്റെ
പേരാകുവോർമതു മട്ടിൽ മനുഷ്യവൃഷ്ടി
ധാരാളമബ്ജഭവൊരാത്തിടുമെന്നു കാട്ടു-
മീരാജമെഴുലി നവമാമിതിഹാസപാത്രം. ൧൫

വാരാകരം ഗുണഗണത്തിന്, വഞ്ചിമൂല-
ശ്രീരാമവർമ്മധരണീരമണാപാതംസം,
സീരായുധാവരജഭിവൃ കൃപാവിടങ്ക-
പാരാവതാഗ്രിമപത്തേരിൽ വിളങ്ങിടുന്നു. ൧൬

ഹന്താമിതപ്രഭയെഴുന്നൊരു വഞ്ചിഭൂപ-
സന്താനമിപ്പൊഴുതു മൂലഗുപോദയത്താൽ
പൊൻതാഴികക്കടമെഴുതി വിളങ്ങിടുന്ന
ചിന്താതിവർത്തിയ ചിന്താ മണിമേടയായി. ൧൭

വാചാമഗോവരമഹതപമൊടാദിശങ്ക-
രാചായ്വർ തൻ ജനനിയായൊരു വഞ്ചിഭൂവേ
ധീപാതുരിക്കവധിയാഗിച്ചിടുന്നു വേട്ട
നീ ചാരിതാതമുഴുവോർക്കു നിരണമായി. ൧൮

എന്തായിരുന്നു കഥ പെണ്ണുമാരിയിപ്പോ-
ളെന്തായി നിന്റെനില? നീയൊരു മുപ്പതാണ്ടിൽ
ഹന്താതിമരത്രമഭിപ്പൂലിയെ നേടിയല്ലോ;
നിൻതാലി ചെമ്പു സൂക്തം നിബരീസമമ്മേ! ൧൯

അത്യുത്തമപ്രഥമയെ നേടിയശേഷം ലോക-
സ്തൃത്യംമായ് വിലസുമിസ്സുജനൈകരത്നം
“പ്രത്യക്ഷമായ പരദൈവത”മെന്നവകൂടും
പ്രത്യക്ഷരും പ്രതിപദം പരമാത്മമല്ലോ.

൨൦

കൊട്ടാരവും കുടിലുമൊപ്പമനല്ലകിത്തി-
തപിട്ടാൽ വിളക്കിടുമൊരിത്തിരുമേനിയിപ്പോൾ
പട്ടായിടഞ്ഞ പദപല്ലവയുഗ്മമന്പ-
ഞ്ഞട്ടാമതാം തിരുവതസ്സിലെടുത്തുവയ്പൂ.

൨൧

ഭ്രവാനുകയുള്ള മലയാളികൾ വിസ്മരിച്ചു-
പോവാമൊരിക്കൽ വിഷുവും തിരുവോണനാളും;
ആ വാസരത്തിലുമവക്കുകുതാരിൽനിന്നി-
കുളാവാസന്റെ തിരുനാൾ മറവാൻ പ്രയാസം.

൨൨

ഹിന്ദുക്കൾ, ക്രിസ്തവർ, മഹമ്മദർ, ജൂതർ, ഭേദ-
മെന്തുള്ള ചൊൽവതിനു സോദർ നമ്മൾ തമ്മിൽ?
മുന്തന്ന ഭക്തിയൊടുമുലഗുപന്റെറയാജ്ഞ-
യെന്തും വഹിപ്പതിനു നമ്മളൊക്കുമല്ലീ?

൨൩

ഏതാണു മറെറാവലംബനം? ഏവരന്യർ
മാതാപിതാക്കൾ? കലദൈവവുമായ വേറേ?
ഏതാനുമൊന്നു പറവാനറിയുന്നുവോ നാം?
ഭ്രാന്താക്കളേ! സുകലവും തിരുമേനിയല്ലേ?

൨൪

മൂലയ്ക്കു മൂല മുടിമന്നർ മുറയ്ക്കു വായ്ക്കു-
മൂലം പരക്കു ഞെളിയാം; ഏളിയോർ നമുക്കോ
മൂലംമുതൽശ്ശിവവരെച്ചുരുപെതലൊന്നും
മൂലക്ഷമാപതിയുമേ മുതലുള്ളവല്ലോ!

൨൫

നാമിദ്രിനത്തിൽ നവമാം കശലത്തെയസ്സൽ-
സ്വാമിക്കു നേൻ ചരിതാതന്ത്രനേടിക്കാഞ്ഞാൽ
കാമിച്ചുപെറു കനിവോടു വളർത്ത വഞ്ചി-
ഭ്രമിക്കു മക്കൾ വെറുതേ ചുമടിന്നുമാത്രം!

൨൬

ധാരാളമാം ഭവിക്കവും സുഖവുങ്കലന്റി-
ശ്രീരാമവർമ്മവരൻ ചിറകാലമേവം
പാരാളവാൻ പരമപുരുഷ! പത്മനാഭ!
പാരാതെ നിൻപദയുഗം ചണ്ഡിയന്നു ഞങ്ങൾ. ൨൭

൨. ഉദ്ബോധനം.

ജീവിതപ്പോരിലാപജ്ഞം തെല്ലാൻ
യൗവനയുക്തനാമാധുഷ്ഠാനേ!
എന്തു മേൽ വേണ്ടെന്നോ മുറിയാതെ
ഹന്ത! നീ നില്ക്കുകയോ സാധനേ?
പോരും തളന്നു! പോരും തളന്നു!
പുരുഷമൈതന്യല്ലാത്തതിടവേ!
താടിക്ക കൈകൾനിന്നാഴേട്ടു നോക്കാതെ,
ചുടേഴും വീർപ്പൊന്നു വിട്ടു കാതെ,
നന്മിഴി മങ്ങാതെ, ചന്ദ്രം കഴയാതെ,
നട്ടെല്ലു തെല്ലും വളഞ്ഞിടാതെ,
ധീരനായ് മുന്നോട്ടു ചാടിക്കുതിച്ചു നീ
പോരുക! പോരുക! പുണ്യവാനേ!
വെറിയും തോൽവിയും പോക്കളത്തിൽച്ചെന്നാൽ
പററും; ഇതിനതുമീതേയല്ല.
എന്തിനു വേണ്ടി നീയെങ്ങനേ പോർചെയ്യൂ?
ചിന്തിച്ചിടേണ്ടതിരണ്ടുകൂട്ടം.
നന്മയ്ക്കു വേണ്ടി നീ നേർവഴിയിൽനിന്നു
ധർമ്മയുദ്ധം ചെയ്തു തോറ്റുപോയാൽ
പോകട്ടേ! ആത്തോൽവിതന്നേ ജയമെന്നു
ലോകർ കടശ്ശിയിൽസ്തമനിക്കും.
കാലത്തിരിപ്പിൽക്കരങ്ങുമീയുഴിയിൽ
മേലുകീഴങ്ങിങ്ങു കീഴ് മേലാകേ
മേനിക്കരുത്തിൻ കുറവല്ല തോല്പു
വീഴ് വരുത്തിൻ പിഴയുമല്ല.
വീഴ്കിൽ വീഴട്ടേ; മാറിടത്തിൽ കുറെ-
ച്ചേറു പുരണ്ടാൽ പുരണ്ടിടട്ടേ.

വീണ്ടെത്തല്പം കിടക്കുകയോ, ചേര
 പാണിതൻതുമ്പാൽ തുടയ്ക്കുകയോ
 ചെയ്യാലേയുള്ളൂ കുറച്ചിലെഴുന്നേറ
 ചെല്ലുക മുന്നോട്ടു ധീരാത്മാവേ!
 കാണുന്നിലേ നീയൊരല്പമകലെക്കുണ്-
 കോണിനാൽ നിൻനിലയുററുനോക്കി
 തുടക്കെയിൽ കല്പകമാലയുമായ് വന്നു
 നില്ക്കും ജയമലർമങ്കയാളേ?
 പഞ്ചസാരത്തരിപ്പുഞ്ചിരി തഞ്ചിന
 തേങ്ങോരിവായ് മലരോടു കൂടി
 നിന്നൊരല്പം പരീക്ഷിച്ചു നില്ക്കുമ-
 മിന്നൽക്കൊടി മറഞ്ഞീടും മുന്വേ
 ചേലിൽ സഹജൻ സമക്ഷത്തു ചെല്ലുകിൽ
 മാലയിട്ടീടമാ മാനിനിയാരും.
 ശ്ലാഘ്യപുമാനേ! നിൻ മാറിലെച്ചേറവരും
 മാഗ്ഗ്മദക്കുറിശ്ശുട്ടായ് കാണാം.
 രണ്ടുനിമിഷമൊരിക്കലിരിപ്പാന-
 തണ്ടലർത്തയുലാരും തയ്യാറല്ലേ!
 കർത്തവ്യമുധനായ് കൈകെട്ടി നിൽക്കൊല്ലേ!
 കല്യാണവേള കഴിഞ്ഞുപോമേ!

സന്തതമാർക്കും പകിടയൊരേമട്ടിൽ
 പന്തിരണ്ടാകയി,ല്ലാകവേണ്ട!
 വെൺചായം മാത്രം വരച്ചോരു ചിത്രത്തിൽ
 വൻചാരുതയ്ക്കെന്തു മാഗ്ഗ്മുള്ളൂ?
 ഭൂവിൽ പ്രഥിതരാം പൂർവ്വകന്മാരുടെ
 ജീവിതത്തുവെള്ളത്താളുകളിൽ
 ദൈവം കരുത്ത മഷിയാൽ ചിലേടം തു-
 ക്കൈവിളയാട്ടം കഴിക്കുമുലം
 അത്താളുകൾക്കൊളിവാ,ച്ചവ നമ്മൾക്കു
 നിത്യപാരായണാർഹങ്ങളായി.
 പിന്നോട്ടു കാലൊന്നു വയ്ക്കേണ്ടതായ് വന്നാൽ
 മുന്നോട്ടേയ്ക്കൊത്തു കഴിച്ചുപാടാൻ
 ആവയ് പ,പയ്യകതമാക്കേണം നാ,മെങ്കിൽ
 ദൈവം വിരൽ മൂക്കിൽ വച്ചുപോകും.

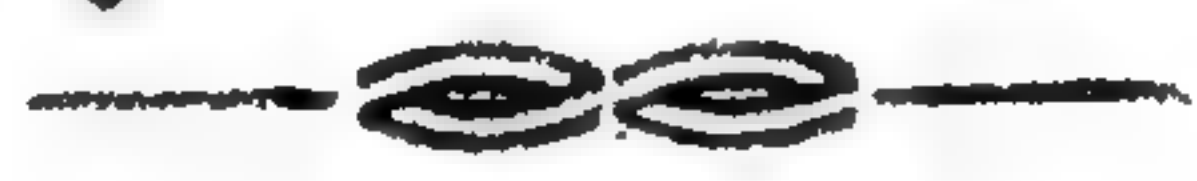
മെയിലേ മേടസ്സുരുകം വിയർപ്പൊരു
 വെൺമുത്തുമാലയായ്പ്പുണ്ടുകൊടുവാൻ
 ആശിച്ചു നീണ്ടു നിവിൻ തൻകൈകൾകൊ-
 ണ്ടായമട്ടെല്ലാം പണിയെടുപ്പോൻ
 അന്ധകരാഹത്തിലേതൊരു വിഷ്ണുത-
 ക്കണ്ടാൽ ഭയപ്പെട്ടൊഴിഞ്ഞുമാരും?
 വിഷ്ണുമേ! വാ! വാ! വിഷ്ണുതീ വമിപ്പതിൽ
 വ്യഗ്രമാം കാളിയപന്നഗമേ!
 നിന്മസ്തകങ്ങളിൽ നൃത്തം ചവിട്ടുവാ-
 നിമ്മർത്യധിംഭരിലേകൻ പോരും.
 പ്രത്യുഹാഭിഖ്യമാം പാരാവാരത്തിനെ-
 പ്പെക്കുളമ്പാക്കും പൃഥുവമിഷ്ടേ?
 നാഡിയിലുടേസ്സരിക്കുന്ന രക്തത്തെ
 നാണം കെടാതെ പുലർത്തുവാനേ!
 അമ്മയ്ക്കു താരുണ്യനാശത്തിനായ് മാത്രം
 ജന്മമെടുക്കാത്ത സൽപുമാനേ!
 താരുണ്യശ്രീമാനേ! നിന്നെക്കണ്ടാൽ ദൂരേ
 മാറും തടസ്ഥമേ മന്നിലുള്ളൂ.
 വിഷ്ണുനാഭിഭൂതനാം വീരപുമാൻ രാഹു-
 ഗ്രസ്തമാം മാതാധ്വജബിംബത്തോടും
 കർക്കടകത്തിലെക്കാർമുകിൽമാലകൾ
 തിരിക്കിത്തിരക്കും ഗഗനത്തോടും
 നേരാ,മവനത്തടസ്ഥമകലവേ
 വാരൊളിവാഴ്ക്കുവതൊന്നു വേരേ.
 കാച്ചിയ തങ്കത്തെക്കാളുമൊളി നിന-
 കാർജിക്കും വിഷ്ണുനം വിരിഞ്ചാചാർച്ചൻ
 സാത്വികസമ്രാട്ടായ് നിന്നെ വാഴിക്കുവാൻ
 പേർത്തും നടത്തും ഹിർണ്യഗർഭേ!

അന്ധനുമേധനും പാമ്പും രോഗിയും
 ഹന്ത! നടക്കും നെടുവഴിയിൽ
 കണ്ടകമില്ല, പനിനീർപ്പൂവുമില്ല,
 മക്കികയില്ല, മധുവുമില്ല.

ആരുടെ കാല്പാടും നാമറിയുന്നില്ല;
 നമ്മുടെ കാല്പാടും നാനമാരും.
 നൃത്തനായയെത്ര പാതയോ വെട്ടുവാൻ
 മേടിനി നമ്മോടിറന്നിടുന്നു.
 ആരോഗ്യം കോലുന്ന കൈകാലുകൾ ദൈവം
 കൂറോടു തന്നതിനെങ്ങനേ നാം
 നിഷ്കൃതി കാട്ടുന്നു ലോകർക്കു സഞ്ചാര-
 സൗഖ്യം വളർത്താൻ ശ്രമിച്ചിടാഞ്ഞാൽ?
 പാഴുരണ്ണത്തിൽ പതിക്കട്ടേ; പാദങ്ങൾ
 പാഷാണംകൊണ്ടു മുറിഞ്ഞിടട്ടേ;
 കുന്നും കഴിയും നിറയട്ടേ; മദ്ധ്യത്തിൽ
 വന്യമൃഗങ്ങളുലറിടട്ടേ;
 അന്തഃകരണം തിരിച്ചു വിടും വഴി-
 യന്തരമെന്നിയേ നാം തുടന്നാൽ
 എന്തും ചെയ്തെന്നുണ്ടെങ്കിൽ; നവമായോ-
 രത്തമെല്ലാം പാലമുണ്ടാക്കും.
 വെട്ടുക നീയാഞ്ഞു നിൻകൈ രണ്ടും പൊക്കി-
 ള്ളെട്ടുപൊളിയുമിപ്പോൾ;
 വെള്ളപ്പുഴയൊഴിഞ്ഞു ജലമുടൻ
 നല്ലോരവയിൽ നിന്നു പൊങ്ങും.
 നിൻദാഹം തീർത്തു നടക്കുക നീ;യതു
 പിന്നീടൊരു പുഴയൊഴുകി
 നിന്നനുകമ്പാധരിപ്പോലെ മിന്നിടും
 മന്നിടത്തിൽ കല്പകാലത്തോളം.
 മാഗ്ഗ്ലമെന്നെന്നിപ്പോൾ; കരേയടി-
 യുക്കിൽ നടപ്പോൽ വാനവന്മാർ
 ഗന്ധദ്രവമാവഴിക്കു തളിപ്പതും
 സന്താനപുഷ്പം വിതരവതും
 പട്ടുപാവയെ വിരിപ്പതും കണ്ടിടാ-
 മൊട്ടുമിതിചൊരയുക്കിയില്ല.
 സങ്കടം മർദ്ദയ്ക്കു ശമമായ് മാറിക്കാം;
 സങ്കല്പകല്പിതമല്ലീ സർവ്വം?
 സുസ്ഥിരമാമിസ്സറിമ്മലമായൊരു
 നൃത്തിരുന്നീടേണ, മത്രേവേണ്ടൂ!

ൻ

ഇപ്രപഞ്ചപ്പാൽ സമുദ്രം കടയുവാൻ
കെല്പിൽ മുതിർന്നീടുമെൻ യുവാവേ!
മംഗലാത്ഥമാവേ! നീയിട്ടിനം കണ്ടതു
പൊങ്ങിടുമേട്ടയും കാകോളവും.
പാഴ്പ്പുക മുന്നിൽപ്പരത്താതേ താഴത്തു
പാവകനുണ്ടോ സമുല്പസിപ്പു?
കൈരണ്ടുകൊണ്ടും കടയുക മേല്ക്കുമേ,
ലോരോ പദാത്ഥങ്ങൾ കൈവരട്ടേ;
ആന, കുതിര, പശു, മണിത്തൊട്ടുള്ള
മാനിതസാധനപങ്ക്തിയേയും
കോമളത്താമരപ്പൂമടവാരേയും
നീ മഥിതാണുവൻ കൈക്കലാക്കും.
ആയവകൊണ്ടു മതിവരൊല്ലേ! വെറും
ഹായയേ രൂപമായ് കൈക്കൊള്ളൊല്ലേ.
വീണ്ടുംകടയട്ടേ! വീണ്ടുംകടയട്ടേ!
നീണ്ടുള്ളനിൻ കൈകളുസ്സുമുദ്രം!
അപ്പോളതിൽനിന്നുയരുവതായ് കാണാ-
മതുളതമാമൊരമൃതകുന്ദം!
സംസൃതിനാശനമാകമതാർജ്ജുനേ
സംതൃപ്തി നേടാവു സോദര! നീ!
കൈക്കഴപ്പും തീർക്കാ മെയ്യഴപ്പും തീർക്ക-
മക്കലശസ്ഥമമൃതയുഷം.
ആഫലകർമ്മാവാം നീയാ രസായന-
മാകണുമാസപദിച്ചന്യനാളിൽ
ആയുഷ്‌മാനാമെൻ സഖാവേ! പരബ്രഹ്മ-
സായുജ്യമാളുക! ശാന്താത്ഥാവേ!

ന. ഓമനേ! നീയുറങ്ങേ!

ഓമനേ, നീയുറങ്ങേൻമിഴിവണ്ടിണ-
ത്തുലർത്തേൻകഴവെന്റെ തങ്കം!
ആടിയും പാടിയും ചാടിയുമോടിയും
വാടിയും വീടും മുഖമാക്കി

വാടി വിധത്ത് മുഖഃബുജത്തോടെന്നെ-
 ത്തേടി നീയന്തിയിൽ വന്നനേരം
 നിൻകവിരത്നജ്ഞകിഴിക്തപ്പിഞ്ചു-
 യെൻകണ്ണിലുണ്ണി! ഞാനെത്രവച്ചു!
 ഞെററിപ്പനിമതിപ്പോളമേലങ്ങിങ്ങു
 പറിക്കിടന്ന കുറുനീരകൾ
 കോതിപ്പറകോട്ടൊതുക്കി വെൺമുത്തൊളി-
 സ്തേപദബിന്ദുക്കൾ തുടച്ചു മാറി
 ആരോമൽപ്പൈതലേ! ഞാനെത്ര നിന്നെയെൻ
 മാറോടണച്ചു പുണൻ നിന്നു!
 അൻപാൻ വെള്ളിത്തളികയിൽ ഞാൻ നൽകും
 പൈമ്പാൽപ്പൊടിയരിച്ചോറെൻ കട്ടൻ
 പാവണത്തിങ്കളിൽത്തങ്ങുമമുതൊരു
 ഗീവാണബാലൻ ഭുജിക്കുംപോലെ
 മുഷ്ടമായ് ഭക്ഷിച്ചുറങ്ങുകയായ് പൂവൽ-
 പ്പട്ടമേലാപ്പണിഞ്ഞൊട്ടിലിതിൽ.
 വാനിൽക്കതിരൊളി വീശിത്തിളങ്ങീടും
 തുനക്കുത്രത്തിൻ ശരിപകർപ്പേ!
 ആണിപ്പൊൻചെപ്പിനകത്തു വിലസീടും
 മാണിക്യക്കല്ലിനുടപ്പിറപ്പേ!
 ഓമനേ, നീയുറങ്ങെൻമിഴിവഞ്ചിണ-
 ത്തുമലർത്തേൻകഴമ്പെൻറ തങ്കം!

II

തേക്കുക്കീണ്ണം നീയെടുത്തൊരു കുട്ടക-
 ത്തിങ്കലിടും വിധമെൻ മകനേ!
 ചെങ്കുതിരോനെയെടുത്തു സായങ്കാലം
 വങ്കലിലിട്ടു മുക്കീടുന്നു.
 ഭൂരേപ്പടിഞ്ഞാരായ് വാനത്തു മഞ്ഞയും
 ചോരച്ചുവപ്പും കലൻ കാന്തി
 അക്കനാം സ്വാമിയെയാദിക്കും ദേവർ
 വയ്യും വെളിക്കെട്ടൻ ദീപ്തിയാവാം.

പാരാ കടലാസിൽ പാടെ പരക്കുവാൻ
 പോരും കരിമഷി വാനിൽനിന്നും
 താഴോട്ടു കുപ്പി കമഴ്ത്തിയൊഴിക്കുന്നു
 തായാട്ടു കാട്ടുന്ന പൈതലേതോ.
 ഓമനപ്പൂവാദ്രിശ്രംഗക്കാൽത്തട്ടേററ
 ശീമക്കുമലപ്പന്തെന്നപോലെ
 മാനത്തു പൊങ്ങിന പെരുണ്ണമാസിത്തികൾ
 വാനവബാലർ കരസ്ഥമാക്കി.
 അമ്പിളിവെൺകതിരെന്ന കപടത്താ-
 ലൻപിലിരവർകമംഗനജാൾ
 തന്മടിയിങ്കൽ കിടത്തിയീലോകത്തെ-
 യമ്മിഞ്ഞ നൽകിയുറക്കിടുന്നു.
 വിൺപുഴത്തങ്കത്തരിമണലപ്പം വ-
 ചുവർകിടാങ്ങൾ കളിക്കുംപോലെ
 അന്തമില്ലാത്ത താരങ്ങൾ മേൽക്കുമേ-
 ലന്തരിക്കുത്തിൽ വിളങ്ങിടുന്നു.
 മാങ്കുന്നിച്ചെന്തളിർത്തല്ലൂർ തിന്നൊരി-
 യാൺകോകിലപ്പെരുതലൈന്മകനേ!
 തൻചെറുകണ്ഠമാം പീപ്പി പിടിച്ചുതി
 നിൻചെവികിന്ദാം വളർത്തിടുന്നു.
 തൈമണിപ്പൂന്തെന്നൽ തള്ളിക്കടന്നൊരൾ-
 പ്രേമത്തഴപ്പഴുപ്പായ് പോലെ
 നിങ്കണിത്താരൊളിമേനിച്ചപ്പു തൻ
 പൊൻകൈവിശറിയാൽപ്പോക്കിടുന്നു.
 മംഗലാലങ്കാരവാടാവിളക്കായ് വ-
 ന്നൻഗൃഹമാളുമൊളിത്തിടമ്പേ!
 നിൻനിഴലിൻപടി കാൺമു ഞാൻ കത്തുമി-
 ള്ലൊന്നിൻനിലവിളക്കന്തികത്തിൽ.
 നന്ദനനേ! മനോനന്ദനനേ! നല്ല
 നന്ദനാരാമനരമലരേ!

ഓമനേ, നിയുറങ്ങേൻമിഴിവണ്ടിണ്-
 ത്തുമലർത്തേൻകഴമ്പെൻറ തങ്കം!

III

താമരയല്ലിപ്പൊതിപ്പിഞ്ചിതരമിഴി-
യോമനേ! ചിമ്മിയുറങ്ങീടം നീ
പാവയോ പീപ്പിയും പമ്പരവും പത്തു-
പാവങ്ങര-മുററും കിടപ്പതൊന്നും
കാണുന്നീലല്ലോ; കറയററ നിൻ പുറം-
പ്രാണങ്ങളല്ലീയിവററയെല്ലാം?
മല്ലപ്പുമൊട്ടൊളിപ്പല്ലിൻകരന്നുകരം
മെല്ലവേ നെല്ല വെളിക്കു കാട്ടി
ചെല്ലച്ചെറുചിരിക്കുള്ളത്താൽ തതപം നീ
ചൊല്ലിത്തരുന്നു; ഞാൻ വിഡ്ഢിതന്നെ!
ആയായ്! ഈ മക്കളിപ്പുണ്ടങ്ങളെങ്ങോ? നി-
ന്നായത്താനന്ദമുറക്കുമെങ്ങോ?
നിദ്രയാം ദേവിതൻ വാത്സല്യപൂണ്ണമാം
ഭദ്രപ്പെപ്പാൽക്കരത്താലോലത്തിൽ
ഞങ്ങളുൾക്കു ചിന്തിപ്പാൻപോലുമശക്യമാം
മംഗളമല്ലോ നിനക്കധീനം.
വാനത്തുനിന്നു വരിവരിയായത്ര
വാനവമാനിനിമെരലിമാരോ
തിരുൾക്കളിർക്കതിർക്കോണിവഴിയായ് വ-
ന്നെൻകണ്ടെത്! നിന്മെയ് തലോടി നിൽപ്പൂ.
ബ്രഹ്മാനന്ദപ്രദമായ് മൂല പാട്ടുക-
ളമ്മാൻകിശോരമിഴിമാർ പാടി
മെല്ലവേ പീയൂഷയുഷം പൊഴിപ്പൂ നിൻ
ചെല്ലക്കുത്തുചെവിയിണയിൽ.
വിണ്ണവർക്കോനടെ പള്ളിവില്ലിൽപ്പെട്ടും
വണ്ണങ്ങരുകോലും കിളിച്ചെണ്ടുകൾ
കല്ലുകല്ലു കളാൽക്കെട്ടിക്കളിപ്പാനെ-
ന്നപ്പുറനൽകുന്നുണ്ടാവധുക്കൾ.
പാലാഴിചെററ സുരഭിയാം ചെലിനെ-
ച്ചാലേ കറന്ന ചുട്ടനരംപാൽ
അപ്പാലുകാച്ചിയുറച്ച തയിർ കട-
ഞ്ഞപ്പാടെടുത്തതാം വെണ്ണയുമായ്

മംഗല്യഗാത്രിമാരാമവർ നൽകുന്നു-
 ഞെൻകൺമണിക്ക ഭുജിച്ചുകൊൾവാൻ.
 ഖാരാശിമേഖലത്തെയുലാളാമമ്മ;
 നാരായണസ്വാമിയാകുമപ്പൻ;
 ദേവതമാരാകും ചേടിമാർ; ഓമന-
 പ്പുവൽമെയ്ത്താരങ്ങളാം വയസ്വർ;
 ഈവണ്ണമുള്ളോരാൽ പോഷിതമാകും നിൻ
 കേവലസ്വപ്നസൃഷ്ടിസൗഖ്യം
 എൻപാഴറക്കുപാട്ടെന്തിന്നു ഭഞ്ജിപ്പൂ?
 നിൻപാട്ടിൽ നീയുറങ്ങേൻറ തങ്കം!
 എന്മാംസദൃശികൾക്കത്രയോ ഭൂതയാ-
 ഹ്നിമ്മാസ്യഗാർഹികയോഗക്ഷേമം.
 ശൈശവസ്വാപസുഖാവൃതനാം നിന-
 ക്ക്കശീവ്ചസ്സേതു ഞാനരയ്ക്കു!
 എന്തധികാരമെൻ നാവിനതോതുവാൻ?
 ഹന്തി ഞാൻ മണ്ണിലേ മണ്ണമാത്രം!
 തത്രേലോക്യശിപ്പി ഹിരണ്യഗർഭൻ തൻറ
 ചേലുററ സൃഷ്ടിസൗധത്തിൽ നിന്നും
 പുത്തനായ് വാതു പുറത്തിറക്കും തങ്കം.
 പ്പുത്തരമാറെരാളിവിഗ്രഹമേ!
 ചേരമഴക്കും ചെറുതും പുരളാത്ത
 ചാരുകളേബരതല്ലജമേ!
 പാഴാകും പാപനരകക്കടലിൻറ
 താഴത്തെത്തട്ടിൽക്കിടക്കുമെന്നെ
 നീയായതുവെൺമുഴുമുത്തിരുത്തമ-
 ശ്രീയാൻ ശുക്തികയാക്കി ദൈവം.
 തത്രവിധിരറിയാത്ത ഞാൻ നിൻ പുജ-
 യന്തരകരണത്താൽ മാത്രം ചെയ്യാം.
 ഏന്മകനേ! നിൻ വിശുദ്ധസംസ്കൃതാൽ
 നന്മയെനിക്കു വളർന്നീടട്ടേ.
 സ്തോരമായ് സ്വാപത്തിൽ മിന്നും നിന്നാ-
 സാരസത്തെക്കണ്ടു ചാരിതാത്ഥ്യം [നന-
 ചേരുമെന്നിക്കുതന്നെ സഗുണമാം
 താരകബ്രഹ്മമായ് തിന്നീടട്ടേ.

കൈച്ചെങ്കോൽ ദൂരത്തുവെച്ചാരു രാജാവേ!
 വജ്രമിളക്കാത്തൊരുമ്പർകോനേ!
 ഭീകരശക്തി വെടിഞ്ഞ കുമാരനേ!
 യോഗദണ്ഡത്താത്ത ലോകഗുരോ!
 ആരോമലേ! നിന്നെപ്പോലൊരു പൈതലി-
 ബ്ദാരതഭൂമിയിൽപ്പണ്ടാരിക്കൽ
 കാന്തിക്കളിർക്കതിക്കറയുതിത്തീടും
 പുന്തികൾക്കട്ടനായ് വാനിലേറി.
 നിന്നിൽ നിലീനമാം പ്രാഭവമോർക്കുമ്പോൾ
 നിന്നെയുമെന്നെയും ഞാൻ മറപ്പ.

ഓമനേ, നീയുറങ്ങെൻമിഴിവണ്ടിണ-
 തുമലർത്തേൻകഴമ്പെൻറ തങ്കം!

----- (0) -----

൪. കപീരദാനം.

“മുണ്ടുവേണമോ മുണ്ടു? നാലണയ്ക്കാരെങ്കിലും
 കൊണ്ടുകാളുവി, നൊറച്ചില്ലി കൂടുതൽ വേണ്ട”.
 ശുഭസത്യമാമുള്ള സൂക്തിയൊന്നിമട്ടോതി
 മുഖരൂപനാമൊരു മുസ്ലിമീൻ ചെറുബാലൻ
 കാശിതൻ പണ്യവീഥികർണ്ണശഷ്കലികളെ-
 പ്രാശിതപീയുഷങ്ങളാക്കുവാൻ പ്രയത്നിച്ചു.
 കാപട്ടം കൊണ്ടല്ലാതെ കൈകായ്മില്ലാത്തൊരാ-
 ല്ലാപത്തിൻ പുത്തോട്ടമാം പട്ടണപ്പാഴ്ച്ചന്തയിൽ
 സത്യവാക്കാരോതുവാൻ? ഓതിയാലാർ കേൾക്കുവാൻ?
 ഗർഭസദസ്സിലോ ഗന്ധവംഗീതോദ്യമം?
 “നാലണയോടാ! കട്ട നാനാടൻശീലയ്ക്കു?
 ബാല! നീയേതന്ധനെപ്പറ്റിപ്പാൻ നടക്കുന്നു?
 രണ്ടണ തരാം; ബാക്കിക്കിനിയും നീ ചെന്നൊരു
 മണക്കുപ്പറത്തുവാൻ മോഷ്ടിച്ചു വിററ പരക.
 ഈശ്വരമോരോവിധം ധാന്യവാങ്നാരാചങ്ങൾ
 ശുഭനാമബാലൻതൻ സുകുമാരമാം ഹൃത്തിൽ

മേൽക്കുമേലാഞ്ഞു കുത്തിത്തുടകിത്തുടങ്ങിനാർ
 ഭോഷ്കതാൻ മുലപ്പാലായ് ഭുജിച്ച പണ്യാജീവർ.
 വിശ്വപാവനിയായ ജാഹ്നവിതൻ തീരത്തിൽ,
 വിശ്വനാഥസ്വാമിതൻ ദിവ്യസന്നിധാനത്തിൽ,
 സത്യദേവതേ! സാധവി! നിനക്കു രക്ഷാസ്ഥാനം
 പ്രത്യക്ഷസ്തുത്രമെന്നോ? പാതകമേ പാതകം!

ബാലനും പരിതപ്തമാനസൻ ചുട്ടബാഷ്പം
 ചാലവേ തൻകൈമുണ്ടു നനയുവിധം തുകി,
 മത്യന്തരത്തിലോത്താൻ: “ദൈവമേ! ഹാ! ദൈവമേ!
 സത്യവാക്കോതുന്നോനിച്ചന്തയിൽ തനിക്കുള്ളൻ!!
 നൃലിനം കൂലിക്കുമായ് നാനം ഞാൻ കാൽരൂപയ്ക്കു
 മേലിതിൽക്കണ്ടിലതേ ചോദിപ്പാനുമോത്തുള്ളൂ.
 ഇല്ലചെററിതിൽപ്പരമില്ല ഞാൻ കൈകൂപ്പുമെ-
 ന്നപ്പനമ്മമാ, ക്വവരപ്പലബ്ധസന്തോഷർ.
 നാലണയിതേമട്ടിൽ ഞെക്കുറക്കു നൽകീടുവാൻ
 നാളെയും സവ്ലോകനാഥനങ്ങിരിപ്പീലേ?
 പിന്നെയെന്തെന്നി, ക്കെന്നയാരെത്ര പൂർത്തിയാക്കും,
 നിന്നെ ഞാൻ വെടിയില്ല; നിൻ മെയ്യാം സത്യത്തേയും.”
 എന്നവനോത്തു വീണ്ടുമെഴുന്നേറ്റാവസ്യം തൻ-
 പൊന്നണിക്കരങ്ങളിൽപ്പൂണ്ടു വിൽക്കുവാൻ നിന്നാൻ;
 നേരമന്തിയാവാറാ, യാതമാ മുണ്ടുവാങ്ങാൻ
 ചാരത്തു വരുന്നമി, ല്ലെന്തൊരു ഭരദൃഷ്ടം!
 ആ വസ്യമുഖ്യംകൊണ്ടു രണ്ടുലം വാങ്ങിവേണ-
 മാവശ്യം കഴിയുവാൻ തനിക്കും പിതാക്കൾക്കും!
 മുറുമല്ലൊഴേക്കൊരു മുസൽമൻ ഫക്കീർറാന്നു
 ചെറുരമേ ശങ്കവിട്ടച്ചെരുംബാലനോടോതി:
 “അപ്പനേ! തക്കക്കട! ദൈവത്തേയോത്തിങ്ങോട്ടാ-
 വില്ലനയ്ക്കുള്ള മുണ്ടു വെറുതേ നൽകേണമേ!
 ശീതബാധിതനാമിദ്രശ്ലവുലനെക്കാളും-
 മേതുപാത്രത്തിൽ ചേന്നാൽ നിൻഭാനം ഫലപ്പെടും?
 നിന്നാണെ മടിക്കേണ്ട; നീയെന്നിക്കിന്നീവസ്യം
 തന്നാലെ മതിയാകൂ! താമസിപ്പതെന്തുണ്ണി?”

നാലണ നിനക്കേകും നമ്മെക്കാഞ്ഞിടം ദൈവം;
 ബാല! നീ ശങ്കിക്കേണ്ട! പാവമുണ്ടിങ്ങിട്ടേക്കൂ!”
 അദ്ദാനം താൻ ചെയ്യുകിലപ്പുനമമ്മയ്ക്കു മ-
 നത്താഴമില്ലാതേ പോം; വയസ്സുചെന്നോരവർ;
 ശമമുണ്ടാവാൻ പണി ദാനം താൻ ചെയ്യാഞ്ഞാലി-
 ലമ്സങ്കടഖണ്ഡധാരയിൽപ്പെട്ടീടവേ
 ഹന്താതിമാത്രം ബാലനാമവാൻ തൻ മാനസം
 ചിന്താഭോലാത്രുഡമായ് തീർന്നതിലെന്തതുടതം?
 “പാതി വസ്ത്രം ഞാൻ തരാമെന്നപ്പൂപ്പു; മറോ-
 പ്പാതിവിററിവാങ്ങിയമ്മയെയേല്പിക്കണം;
 അത്താഴപ്പട്ടിണിക്കു ഞാൻ തയ്യാറാക്കഞ്ഞി
 മത്താതമാതാക്കൾക്കു മാത്രമേകിയേപററൂ.
 ഏകപുത്രൻ ഞാനവന്റെ പ്രത്യാഗതിനോക്കി-
 ശ്ലോകമറങ്ങു വാഴ്വു ശുഭമാനസരവർ.”

എന്നവൻ തൻ വാക്കു കേട്ടേധമാനക്രോധനായ്
 പിന്നെയും ചൊല്ലിടീനാൻ പിതൃസന്നിഭൻ ഫക്കീർ:
 “പാതിമുണ്ടിനായേവൻ പ്രാതമിപ്പൂ; നൽകുന്നെങ്കിൽ
 നീതികച്ചും നൽകണം നിൻ മുണ്ടു മുഴുവനായ്;
 അല്ലെങ്കിൽ നിന്റെയർദ്ധദാനമങ്ങിരിക്കട്ടേ:
 നല്ലകട്ടികളുണ്ടോ വേറെയും? നോക്കട്ടെ ഞാൻ.”
 എന്നോതിയിച്ഛാഭംഗവിന്നനായ് വടി കത്തി
 മുന്നോട്ടു പോയിടുവാൻ മുതിരും സ്ഥവിരനേ .
 വീണ്ടും വന്ദനംചെയ്തു ചൊല്ലിനാനഞ്ചാലകൻ:
 “പൂണ്ടുകൊൾകയേവേണ്ടു മദപസ്ത്രം മഹാത്മാവേ!
 ഇന്നത്തേ വാണിജ്യത്തിലെനിക്കു സിദ്ധിച്ചതാ-
 മുന്നതലാഭത്താൽ ഞാനുത്തരോത്തരം ധന്യൻ;
 ഒരു നാളത്താഴമൂൺർദ്ധപമായാലെന്തെനി-
 ക്കരുളുന്ന സൽപാത്രദാനൈകധനം ദൈവം!
 ദൈവമേ സത്യരൂപ! ദൈവമേ ത്യാഗരൂപ!
 ദൈവമേ സത്യരൂപ! വിജയിപ്പൂതാക നീ!”
 എന്നോതിത്തൻകോടിമുണ്ടെടുത്തു ഫക്കീരിനു
 ചെന്നോമൽകമാരകൻ പൊലിച്ചാൻ സമ്മാനമായ്;

രോമാഞ്ചതരംഗിതഗാത്രനായതുവാങ്ങി-
 യാമാന്യമഹമ്മദസന്യാസി നടകൊണ്ടാൻ.
 റിക്തപാണിയെന്നാലും കൃതകൃത്യനായ് ദൈവ-
 ഭക്തനബ്ബാലകനും തിരിച്ചു ഗൃഹം പുകാൻ.

ഈ വീട്ടിലപ്പോളങ്ങൊരാശ്ചര്യം! അകസ്താത്താ-
 യേവനോ സാത്ഥവാഹനൊരുവൻ കണക്കെന്നേ
 ഞ്ഞൊരാദിവസ്തുക്കളവിടെക്കൊണ്ടുവന്നു
 മാഹാഭാഗ്യവാന്മാരാം ബാലൻതൻ പിതാക്കളെ
 വേണ്ടവയെല്ലാം വേഗം വാങ്ങുവാൻ യാചിക്കുന്നു;
 വേണ്ടവേണ്ടൊരുവകയെന്നവർ പിന്മാറുന്നു;
 “അന്തിയായല്ലോ നേര,മരിയും മററുംകൊണ്ടു
 പന്തിക്കു വന്നെത്തിട്ടും ബാലകൻ കപീരിപ്പോരും;
 വേലചെയ്തുകിട്ടുന്ന കൂലിയൊന്നു കൊണ്ടത്രേ
 കാലക്ഷേപം ഞങ്ങൾക്കു; കാംക്ഷയില്ലൊന്നിങ്കലും;
 മററുജോരേകുന്നതു വാങ്ങിയാൽ കയത്തിട്ടും
 മുറുമഞ്ചാലൻ; അവൻ മുഖത്തിൽ കറുപ്പാന്നാൽ
 നഷ്ടജീവരാം ഞങ്ങൾ; ധർമ്മം ചെയ്യാനങ്ങെയ്ക്കോ
 പട്ടണം മുഴുവനും പാത്രങ്ങൾ സുലഭങ്ങൾ;
 ആകയാലിവയെല്ലാമപരക്കാക്കാനമ-
 ണ്ടുകണ്”മെന്നോതുന്ന ദമ്പതിമാരെ നോക്കി
 ഈ വണിക്ശ്രേഷ്ഠൻ ചൊന്നാൻ: “അക്കപിരാജ്ജിച്ഛതാ-
 ണീവകയെല്ലാ,മിതിൽ ഞാൻ വെറും സംവാഹകൻ.”
 എന്നുരചെയ്തപ്പു മാനെങ്ങോപോയദൃശ്യനായ്;
 വന്നു കേറിനാനുള്ളിൽ ബാലനാം കപീരനും.
 അത്താഴപ്പട്ടിണിക്കു ഹാ താൻ വാങ്ങിയ ചീട്ടു
 തത്താതമാതാക്കളെക്കാണിപ്പാൻ സന്നദ്ധനായ്
 വന്നൊരബ്ബാലൻ കണ്ട കാഴ്ചയെന്തൊരീടേണ്ടു?
 കണ്ണുപോൽ പൊന്നും നെല്ല്യമന്നവും കറികളും!
 എങ്ങനെയവയങ്ങുവന്നുചേർന്നതെന്നവൻ!
 എങ്ങനെയവയവൻ നേടിക്കൊണ്ടതെന്നവൻ!
 സംഗതി ധരിച്ചപ്പോൾ സന്തുഷ്ടരായ് മൂവരും
 മംഗലസ്വരൂപനാം ദൈവത്തെ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാൻ.

പിന്നെയൊരാളിതന്നെ ചുറ്റിലും വസിച്ചോര-
 ചെന്നുകൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നവർക്കുമാനങ്ങൾ
 ഒന്നൊഴിയാതെ നല്കിയുടഞ്ഞുദ്രോശനായ്
 തന്നുടെ ശയനീയം തേടിനാൻ കപീർദാസൻ.
 ആദിത്യനടിക്കുവേ പിറൊന്നുമെഴുന്നേറ്റു
 പാതി താൻ തലേട്ടിനും നെയ്തൊരുക്കിയ വസ്ത്രം
 പുത്തിയാക്കിച്ചുന്തയിൽ കൊണ്ടുചെന്നവൻ വിറു
 പേർത്തുത്തൊഴും തന്റെ പിതാക്കൾക്കുട്ടിടിനാൻ.
 അന്നാളത്തെത്തൊഴുമസ്സലാമമുതവും,
 മൂന്നാളത്തേതു ഹാ ഹാ! മുഴുതികതകവുമായ്
 അക്കപീരിന്നതോന്നി—അല്ല തോന്നിച്ചു സാക്ഷാൽ
 മക്കവും ശ്രീകാശിയും വാണിടും മഹേശ്വരൻ.

൫. ഒരു സുഹൃത്തുരമം.

ഭാരിദ്രുദാവശിഖി കത്തിയെരിഞ്ഞിടുന്നു;
 ഭൂരിജപരമുഴലി ചുറ്റിയടിച്ചിടുന്നു;
 പാരിച്ച പാരിന്നുടെ ഭാവുകപാദപത്തിൻ
 വേരിൽക്കടന്നു വിധി വെണ്മഴുവെച്ചിടുന്നു.

൧

ലോകം കിടന്നു കിഴമേൽത്തകിടം മറിഞ്ഞു
 ഭൂകമ്പഭൂതകരകന്ദുകമായിടുന്നു!
 ഹാ! കഷ്ടമപ്പൊഴുതു പിന്നെയുമെന്തു കേൾപ്പൂ!
 ശോകപ്പെരുങ്കടലിലേപ്പുതുവേലിയേററം.

൨

ഏതേതു ദുഃഖമരുത്തുകൾ കാലഭോഗി-
 യുതേണമെങ്കിലവ നിന്നിൽ മുഴുകെയുതി
 കാതേ! തുലഞ്ഞു തവ കന്മഷണകതിയെന്നു
 ഹാ! തേറി ഞാനാഗതി; സംഗതി തെറ്റിയല്ലോ.

൩

ഹാ ഹാ! രസജ്ഞകവിപണ്ഡിതസാവ്ഭരമ-
 ശ്രീഹാരമധ്യമണി; ശിഷ്ടജനാഗ്രഗണ്യൻ;
 പൂർവ്വാഹാരഭേദിയുടെ വത്സലഗർഭദാസൻ;
 നീഹാരനിർമ്മലയശസ്സിനു നിത്യഗേഹം;

൪

മൻ

ഏൻ പന്തളക്ഷിതീധവൻ; കവിതാരസാല-
ക്കൊമ്പത്തു മിന്നിയൊരു കോകിലചക്രവർത്തി;
ഇമ്പത്തിൽ മാതൃമൊഴിയെക്കൈകാളീഷേക-
സമ്പന്നയാക്കിയ മഹാൻ; ചരിതാത്മജനമാ;

●

തേനായിടഞ്ഞ മൊഴി തുകി മനീഷികൾക്കു
ഭൂ നാകമാക്കിയൊരു പുഷ്പലപുണ്യശാലി;
നാനാഗുണങ്ങളുടെ നന്തനവേദി—മാഹാ!—
ഞാനാരൊടൊന്നു പറയുന്നു—ചരിച്ച ദൈവം!!

സ

(കുളകം)

ആയില്ല നാലു വയസ്സുലാൻ ഭീന-
പ്പായിൽ കിടന്നതു പരശുതി കേട്ടതില്ല;
തീയിൽപ്പതിച്ച ജലബിന്ദുവൊടൊപ്പമെങ്ങോ
പോയിക്കഴിഞ്ഞിതവിടുന്നതിനുള്ളിലയ്യോ!

െ

ഞാനാമഹാനമതു മട്ടവിടുന്നെനിക്കും
സ്നാനാശനസ്വപനകേളിവയസ്വരായി
ഈനാരംഭരയ്ക്കിളയിൽ വാണതു വിസ്മരിച്ചു
ഭൂനാഥമെഴി ഭുവനാന്തരപാമ്പനായി!

വ

സൗഹാർദ്ദമെന്ന പദമെത്ര മഹത്തതിന്റെ
മാഹാത്മ്യമെത്ര വിലയേറിയ,തെന്ന തത്വം
സ്നേഹാർദ്രമായ മിഴികൊണ്ടവിടുന്നു തന്റെ
ദേഹാത്മ്യയംവരെയെനിക്കറിയിച്ചുപോന്നു.

ൻ

ആമട്ടമൺറവിടുന്നകലത്തുമാറി;
വാമതപമാൻ വിധി; വഞ്ചിതബന്ധുവായ് ഞാൻ!
ഹാ! മന്ദഭാഗ്യരിൽ മികച്ചവനാമെന്നിക്കെ-
ന്തീമന്ത്രിജന്മമിനിമേലിരുളേണ്ടതുളള!

മം

ഹാ! പന്തളം നൂപന മധുവതസ്സിലീമ-
ട്ടാപത്തണഞ്ഞിടവതാരു നിനച്ചിരുന്നു!
സ്വാപത്തിലും കരുതിയില്ലിതു ദൈവമേ ഞാൻ!
നീ പശ്ചത്തോഹരരിൽ നിഷ്പ്രതിമാഗ്രഗാമി.

മമ

വാരുറ വാഴ്ത്തവിടേയ്ക്കു വരും, നിനക്കു
 പേരും തുലോം പെരുമയും പെടു,മെന്നു ഞങ്ങൾ
 ആരുംനിനച്ചുതരിശീശ്രമബലമാക്കി
 കാരുണ്യമറവിധി; കൈരളി! കഷ്ടകാലം!!

൧൨

പൂമെത്ത പുകരുതു കൈരളി! മേലിൽ നിന്നെ
 കൈമെയ് മറന്നു.....കമിതാക്കളില്ലേ!
 നാമെന്തുചെയ്യവതു! ദൈവവിധിക്കുവർക്കു-
 മോമെന്നു മുളുവതിനേ തരമുള്ളുവല്ലോ.

൧൩

ധീവന്ദു, വൈദുഷി, രസജ്ഞത, സൽകവിതപം,
 ശ്രീവർദ്ധനത്തിനതകം ശിവമായ ശീലം;
 ഈ വശ്യവസ്തുനിര കൂട്ടിയിണക്കി വിശൈല-
 കാവർജ്ജനത്തിനവിടുന്നവതാരമാണ്.

൧൪

മറയംവെടിഞ്ഞഹരം മാംസളഹമ്മുരത്ന-
 മ്ലായയ്ക്കു മിന്നിയൊരു നൽഗുണതല്പജങ്ങൾ
 നായന്തനാക്കുർചിതട്ടിയ ശക്രചാപ-
 മ്ലായങ്ങളെന്ന കഥ ഞങ്ങൾ ധരിച്ചുതില്ല.

൧൫

നീയുററ നന്മ മുഴുവൻ നിനയാതെ നല്കി-
 പോയുള്ള പൂരപ്പരിലീർച്ച വഹിക്കുകൊണ്ടോ
 ആയുസ്സുവർക്കളിടുമ്പൊളമുക്കതഹസ്ത-
 സായുജ്യമേന്തുവതഹോ! ചതുരാസ്യബാഹോ;

൧൬

കന്ദപ്പുസാദൃശിപെടും കമനീയകായം;
 നന്ദജനപ്രകരമാം നയനാന്തപാതം;
 മന്ദസ്തിതാർദ്രവദനം; മധുരസ്വഭാവം;
 സന്ദർശുലികലരം സരസോക്തിരീതി:-

൧൭

ആരോടു ചൊൽവതഴൽ ഞാ,നളവററ ബാഷ്പ-
 പൂരോദരത്തിൽ മുഴുകും മിഴിയോടുകൂടി
 ഓരോ നിമേഷവുമിതൊക്കെ നിനച്ചു കേഴു-
 മീരോദനത്തിനിളവേതിവനുള്ളനാളിൽ!

൧൮

(ജഗദ്മകം)

ന. ദിവ്യസാന്തപനം.

“ അയ്യോ! മാലോകരേ! ജീവൻവെടിഞ്ഞതാരെൻ
തയ്യോമൽക്കഞ്ഞിൻ തളിർമെയ് കാണിൻ!
മാതാപിതാക്കളേ! ജായാപതികളേ!
ഭ്രാതാക്കന്മാരേ! ഭഗിനിമാരേ!
നെഞ്ഞലിവുളേളാരേ! നിങ്ങളോടൊന്നു ഞാ-
നജലികൂപ്പിയിരുന്നിടന്നേൻ;
പാവമിക്കഞ്ഞിനെപ്പാലിപ്പിനാരാനും
പാവനജീവനഭൈഷ്ണമേകി.”

ശ്രോത്രംതുളയ്ക്കും കണ കണക്കീമട്ടൊ-
രാത്തനിനാദമഭൂതപൂർവ്വം
ശ്രാവസ്തിയാകും പുരിതൻ മുഖത്തിന്നു
വൈവർണ്ണ്യമേകി വലിഞ്ഞുയന്നു.
ഉൽഗുളൽപഞ്ചമമാമൊരു ഗാനത്തിൽ
കുക്ശോപസ്വരം വാച്ചുപോലെ;
ഉന്മീലൽസൗരഭമാമൊരുദ്യാനത്തിൽ
ചെമ്മീനിൻ ദുർഗ്ഗന്ധം ചേർന്നുപോലെ;
ഉദാമലാവണ്യമാമൊരു ഗാത്രത്തിൽ
ശപിത്രാമയവ്രണം പെട്ടുപോലെ;
ആപ്പുരിതൻമുത്താം പാല്പായസത്തിലീ
വേപ്പിലച്ചാരെടുത്തൊരാഴിച്ചു?

ശ്രാവസ്തിയാം പാല്ക്കുടലിന്നു മംഗല-
ഭേദവതയായ ‘വിശാഖാ’ഭേവി
ആഭിജാത്യം വായ്ക്കോളെങ്ങും ഗുണമൃഗ-
നാഭിപരിമളം വീശിനില്പോൾ;
സാദരം തൻ ദഹമാകാശവീഥിയിൽ
വേദസപരൂപനെ വെച്ചു വാഴ്വോൾ;
ആററുനോററുണ്ടായൊരുണ്ണിതൻ നല്ലയിർ-
ക്കാരറു കരാളമാം കാലസർപ്പാ
കുത്തിത്തുരന്നു കുടിക്കവേ വല്ലാതെ
കുത്തിയെരിയും കരാളമായി

അങ്ങനെയോരോമുറവിളികൂട്ടിക്കൊ-
ണ്ടങ്ങിങ്ങുപാഞ്ഞുപോയ്-അയ്യോ പാവം!
ലോകപ്രശസ്തമായ്ത്താൻ വളർത്തിടീനോ-
രേകസന്താനത്തെദൃഷ്ട്യദൈവം
പുത്തനൊഴുക്കുറപ്പെട്ടിയിൽ വെച്ചുതാ-
മത്വത്തെയേതോ മറവുൻപോലെ
തട്ടിയെടുക്കവേ തായ്തന്നുരുത്തട്ടു
പൊട്ടിത്തകന്നതിലെന്തു ചിത്രം!

പാരിടമെങ്ങും തനിക്കു പരന്നതാം
ശൂരിരുട്ടിൽക്കൂടിക്കോമളാംഗി-
ഹാ പശുവിൽപശു-തൻകഞ്ഞിനെക്കൈയിൽ-
ദീപം പൊലിഞ്ഞ തിരികണക്കെ
ഏന്തി നടന്നു നിലവിളിച്ചാൾ മുഴു-
ഭ്രാന്തിപോലപ്പുരവീഥിതോരും.
പേശലഗാത്രിയാൾ പേർത്തുമിരപ്പതു
കാശ,ല്ലറിയല്ല; വസ്രമല്ല;
പ്രാണനാ,ണാരതനൽകവാൻ? നൽകുക
വേണമെന്നോത്താലുമെന്തുമാഗ്ഗം?
വില്ലനയ്ക്കുജോരു സാധനപങ്ക്തിയി-
ലുൾപ്പെടുത്തിലല്ലൊ ജീവൻ ദൈവം!
ഭൈഷ്ണമരുളുവാൻ വന്നുവെക്കാഴ്ച-
യീക്ഷണം ചെല്ല കുടുംബിനിമാർ
തണ്ഡുലപുണ്ണമാം തൽപാണിപാത്രത്തെ
കണ്ണനീർകൊണ്ടു കഴുകിനിന്നു.
ബാലകർ വീഥിയിൽത്തങ്ങുരു തുടനോരു
ലീലകളെല്ലാം ക്ഷണത്തിൽ നിർത്തി
കേവലമക്കാഴ്ച കണ്ടു വെറും മര-
പ്പാവകൾപോലെ പകച്ചുനിന്നു.
വൃദ്ധരായുള്ളവർ “വത്സ! കരയരു-
തിത്ഥം” എന്നോതാൻ മുതിർന്നിടവേ
മദ്ധ്യത്തിൽത്തൊണ്ടയിടർച്ചയാൽ മുകരായ്-
ക്കത്തവ്യമെന്തുമ്പും കലർന്നിന്നു.
അംബുജനേത്രയാർക്കാശപാസനം നൽകാൻ

മുൻപുഞാൻ മുൻപുഞാനെന്നു ചൊല്ലി
പാഞ്ഞു തരണം പരവശരായ് നിന്നു
കാഞ്ഞ കരളുമായ് കൈതിരുമ്മി.
മാമുനിമാരും മഹീശരുമെന്നല്ല-
മാടപ്പിറാക്കളും-അന്യസ്തായി
ക്ഷിപ്രം ശരീരം തൃജിക്കാൻ മടിക്കാത്ത
സൽപ്രഭോ! ഭാരതരത്നഗർഭി!
നിന്മക്കളായുവാക്കളുവരുകായ് ത-
ജ്ജനബലിക്കു തയ്യാറു തന്നെ;
ഛാ! വഴിമാത്രമറിയാതെ ചുറ്റുന്നു
പാവങ്ങൾ-പണ്ടത്തുപാരല്ലല്ലോ!

ഇങ്ങനെ നേരം കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോളും-
മംഗല്യഗാത്രീമണിയേനോക്കി
ഏകനലിവാൻ രചെയ്തു: “സോദരി!
നീ കരയേണ്ട! നിനക്കു ഭൈക്ഷ്യം
കൈവളത്തിടുവാൻ സംഘാരാമത്തിങ്കൽ
ദേവൻ തഥാഗതനാണ്ടിരിപ്പു.
മാരജിത്താകുമബ്ഭിക്ഷു സഗുണമാം
താരകബ്രഹ്മത്തിൻ സാക്ഷാദ്രൂപം.
നേന്നാലും ചെന്നടൻ നീയബ്ഭഗവാനെ-
പ്പാർന്നാലും പത്തും പണിയുവോനേ.”
കാരിലമൃതം കനക്കെത്തളിക്കുമാ-
സ്വാദിമ കോലും സുഹൃദപചനം
ആകൃന്ദനംനിർത്തിക്കൂട്ടാസ്ഥലത്തേക്കു
ശീഘ്രം ഗമിച്ചാൾ ശിരീഷഗാത്രി.

രോഗവും താപവും ദാരിദ്ര്യവുംകൊണ്ടു
ലോകം വലവതു നോക്കിനോക്കി
അന്തഃകരണമലിഞ്ഞലിഞ്ഞായവ-
യ്ക്കന്തംവരുത്തുവാനാഞ്ഞുഴറി
കട്ടപ്പൊൻസാമ്രാജ്യക്കൈതരുച്ചെങ്കോൽ വെറും
പൊട്ടപ്പല്ലാക്കിപ്പറത്തുതള്ളി
സങ്കടമേതും സഹിച്ചുകൊണ്ടിടുവാൻ

കങ്കടംകെട്ടിക്കടന്നുകേറി
 സവാഗമാബ്ധിയും താനേ മമിച്ചുഗൃ-
 നിവാണപീയൂഷകുടും നേടി
 ഭാരതവഷ്പ്രശസ്തിമന്ത്രത്തിന്നു
 പാവനമാകും പ്രണവമായി
 'നിലുക്കം ചരിതാത്മജന്മാവാം രാജാവി;
 ചിതുകുഹരത്തിലേസ്സീഹംസിഹം;
 മാർന്നെക്കൊല്ലാതെ കൊന്നോരു സർവ്വജ്ഞൻ;
 മാൻമിഴിയാൾ തോററ ഗാഥിസ്മന;
 ഭൂതകാരുണ്യത്തിൻ പുഷ്പലവിഗ്രഹം;
 ഭൂതലത്തിൻ പൂർവ്വപുണ്യഫലം;
 ഹിംസാപിശാചിക്ഷ കൈകളെ മാന്ത്രികൻ;
 സംസാരവ്യാധിക്ഷ ധനപന്തരി;-
 ഭണ്ഡനമസ്കൃതിതേമദ്ഭീനയാം
 പുണ്ഡരീകാക്ഷിതൻ ബാഷ്പപൂരം
 മുഗ്ദ്ധകാരുണ്യകടാക്ഷമാം നീലപ്പ-
 ടുത്തരീയത്താൽ തുടച്ചുമാററി
 നാരാചവിഭവമായ് നട്ടംതിരിഞ്ഞിടം
 പാരാവതത്തെപ്പരിചരിപ്പാൻ
 പണ്ടുഴവീടിന പാവനമാം പാണി
 രണ്ടുമുയർത്തിയാശിസ്സു നല്കി
 കാതിന്ന കാതരയാമവളേകീട-
 മാതിഥ്യമേൽക്കുവാൻ സജ്ജമാക്കി
 ആസ്സംഘാരാമശുകബ്രഹ്മം ശോഭിച്ചു
 വാത്സല്യബാഷ്പസ്സുപിതനേത്രൻ.

ഓതിനാൾ മന്ദം വിശാഖ: “ഭഗവാനേ!
 മേദിനീവ്യോമത്തിൻ ഭാനമാനേ!
 അങ്ങയെച്ചൊല്ലിയിരക്കുന്നു പേർത്തുമൊ-
 രംഗനയന്ത്രശരണമറോൾ.
 തുക്കൺപാക്കേണമേ ജീവൻപിരിഞ്ഞതാ-
 മികമുഖാലകവിഗ്രഹത്തെ.
 ഡിംഭനാശത്താൽ മഹാത്മാവേ! മേലങ്ങേ-
 കുംഭദാസിശ്രുശി കുംഭീപാകം!

അയ്യയ്യോ! നാരിമാർ ഞങ്ങളെ ശ്ശുഭമേ
 ഹൈയംഗവീനഹൃദയമാരായ്
 തീർത്തു വിരിഞ്ഞ് വിഷാദവിഷവഹനി
 പേർത്തും ജപലിപ്പിപ്പി നാലുപാടും.
 പുരുഷർക്കുള്ള വിളയാട്ടപണ്ടങ്ങരും;
 പാരിൻ വെളിപ്പറം മാത്രം കാണേമാർ;
 ഹാ പരമാത്മപ്രകൃതികൾ ; വേഗത്തിൽ
 താപവും ഹർഷവും മാറിവായ്ക്കാൻ;-
 മംഗല്യജീവിതസംസ്ഥാനമെന്തുള്ളൂ
 ഞങ്ങൾക്കു മന്നിലപത്യമെന്നേ?
 സന്തതിയെന്നല്ലോ സാധുക്കൾ ഞങ്ങൾക്കു
 ഹന്ത! തപസ്സിൻ ഫലപ്രകാശം.
 മണ്ണിലുരുണ്ടു വരുന്ന മനോജ്ഞരാ-
 മണ്ണിക്കിടാങ്ങരതൻ പൂവൽമേനി
 പുത്തൻചെഞ്ചായം പുരട്ടും പുടവയാൽ
 മുശലത ഞങ്ങൾക്കിരട്ടിക്കുന്നു.
 പൈതലിൻ ശാഘ്രമിവർക്കു വിനോദനം;
 രോദനം നൃത്തനവീണാഗാനം;
 ലീലാസന്താഡനം കല്പകല്പം വർഷം;
 ലാലാനിപാതം പയോഭിഷേകം.
 നാളിൽ നാളിൽ ഞങ്ങളിങ്ങനേ ബാലരേ
 ലാളിച്ചും പോററിയും നിർവിശങ്കം
 ഏകാന്തസ്വപ്നസുഖാമൃതാസവാദത്താൽ-
 കൈകൊഴുംചെയ്തു കഴിപ്പും കാലം.
 അങ്ങനെയുള്ളോരബല ഞാൻ—എന്നോടെ-
 ന്തിങ്ങനേ കാട്ടുവാൻ ഭുഷ്ടദൈവം?
 * ധൃമേണ്ണ! മച്ചി നീ; അല്ലെങ്കിൽ നിൻപതി-
 ക്കീമേദുരാംഹസ്സിൽ കൈയറയ്ക്കും.
 മായാമയമിപ്രപഞ്ചം നിരന്തര-
 മാ, യാമയം നൽകി ഞാൻ വലഞ്ഞേൻ;
 മായാത നൃത്തനകീർത്തി പുലർത്തിന
 മായാതനൃജ! തുണയ്ക്കണമേ!
 എങ്ങീ നിരാശ്രയയായ വിധവ ഞാൻ?

എങ്ങി ഹതഭൈവ വജ്രാഘാതം?
 ആയുസ്സിക്കഞ്ഞിന്നരുളണേ പാരിന്ന
 തായും തകപ്പനമായുളേണേ!

നാനാവികാരശബളിതമായിട്ടു-
 മാനാരിമെഴുലിതന്നാകൂടനം
 ആകുണ്ഠനംചെയ്തരുളിനാനുത്തരം
 ലോകജിത്തായുള്ള ലോകബന്ധു..
 “ഹാഹാ! മൽസോദരി! ബാലമൃതിയാൽ നീ
 മോഹാന്ധക്രൂപത്തിൽ വീണുപോയി.
 ആതുരയാകും നീ കൺകൊണ്ടു കാണമീല;
 കാതുകൊണ്ടുതുമേ കേൾക്കുന്നീല;
 എന്നേ മരിച്ചു ധരിക്കാലാ വത്സ! നീ;
 നിന്നെപ്പോൽ ഞാനൊരു മർത്യൻ മാത്രം.
 ജീവനഭൈഷമരുളുവാൻ ഞാനൊരു
 ദേവനല്ലായാലും ചെയ്തയില്ല.
 കേവലമൊന്നുഞാൻ ചോദിച്ചുകൊള്ളട്ടേ;
 സാവധാനം നീ ശ്രവിപ്പതാക.
 ഈ നഗരിക്കകം നമ്മെക്കണക്കെത്ര
 മാനവർ മേവുണുണ്ടെൻവിശാഖേ?
 ഏഴുലക്ഷം ജനമല്ലേയിദ്ദേശത്തിൽ
 വാഴുവ,തങ്ങുപ്പറം കടന്നാൽ
 ‘കോടാനകോടി’ വിഷയത്തേയും മുറ-
 യ്ക്കീടാൻതിലെല്ലാം മർത്യരേയും
 ധാതാവിൻ സൃഷ്ടി മഹത്വം വിളിച്ചോതി
 മാതാവാം ഭൂമി വഹിപ്പതില്ലേ?
 പോരാഞ്ഞാലീ മദ്ധ്യലോകത്തിനു ചുറ്റും
 ധാരാളമായ് പെട്ടും ഗോളങ്ങളിൽ
 ബ്രഹ്മാവൃത്തൊട്ടിങ്ങേയറ്റമുറമ്പോളം
 വന്ദാമലതൊട്ടിളംപുല്ലോളം
 വിധൃണ്ഡഭാണ്ഡപിച്ഛണ്ഡപ്രകാണ്ഡത്തിൽ
 സത്യസ്വരൂപപ്രതിമകളായ്
 ജംഗമസ്ഥാവരാകാരത്തിലേതേതു
 മംഗലവസ്തുക്കൾ വായ്തില്ല?

ഏതാണിവയിലനശ്ചരം? അക്ഷയം?
 ഏതാണനാമയം? അപ്രകമ്പം?
 കാണും വകയെല്ലാം ഞെട്ടററുപൂ; ലോകം
 തുണിളകീടിന പാഴ്ക്കൂടാരം;
 ഒപ്പം മറിഞ്ഞത്രേ വീഴേണ്ടതൊക്കെയും-
 മിപ്പൊഴോ-നാളെയോ-മററന്നാളോ!
 അല്പമണിയേയും നൂനം വെറുമൊരു
 വിദ്യുത്സ്പഷ്ടലിംഗമാക്കുന്ന ദൈവം
 അണ്ഡഗോളങ്ങളെക്കൊണ്ടു കളിക്കുന്നു
 ഭണ്ഡമററനപരം ചെപ്പും പത്തും.
 ആകട്ടേ, മററന്നു ചോദിക്കാം; വേണ്ട! നീ
 ലോകവൃഹത്തിലെസ്സൃഷ്ടികളിൽ
 ഓരോന്നും നിൻ സുതനെന്നോക്കു; പോയോരീ-
 യാരോമൽപൈതലിൻ ഭ്രാന്താവെന്നും.
 കൃത്രിമഭാവനയല്ലതു; ഹൃത്തൊന്നു
 വിസ്തൃതമാകണമത്രേ വേണ്ടു.
 കാര്യം വെളിച്ചവുമല്ലമതിനക-
 മേറുകൊണ്ടാലെല്ലാം നേരെയൊക്കും.
 എത്ര തനുജൻ മരിപ്പു നിനക്കപ്പോ,-
 ഏത്ര തനുജൻ ജനിപ്പു നിത്യം?
 ഒന്നിനെച്ചൊല്ലിക്കരകയും വേണ്ട മ-
 റൊന്നിനെച്ചൊല്ലിച്ചിരിക്കയും നീ.
 രണ്ടും വരട്ടേയിരവും പകലുമായ്;
 രണ്ടിലും തേടേണ്ട ഭാവഭേദം.
 ദൈവത്തെയാവഴിക്കല്ലൊതെ വെല്ലുവാ-
 നാവതല്ലല്ലോ നമുക്കു ഭദ്രേ!
 എന്നും വയസ്സു പതിനാറായുള്ളവ-
 നൊന്നുമാത്രം മുനി മാർക്കണ്ഡേയൻ;
 ഓരോ പുമാനേയുമക്കണക്കാക്കുവാ-
 നാരോക്കു,മോക്കുവതുത്തമമോ?
 അത്രയ്ക്കു ദീർഘായുസ്സാവശ്യമില്ലല്ലോ
 മർത്യർക്കു നിർവാണസൗഖ്യം നേടാൻ.
 ചിത്തംതെളിഞ്ഞാലരനിമിഷം മതി;
 ചിത്തമിരുണ്ടാൽ യുഗങ്ങൾ പോരാ.

രവ്യ

വിസ്താരഘൃത്തിനു വായ്ക്കാതെയെങ്ങേങ്ങി
ഹസ്താമലകം തിരഞ്ഞീല ഞാൻ?
എന്നിട്ടൊടുവിൽഞെളിവുറോരെന്മതി-
യെന്നിലെട്ടീപമെന്നിക്കു കാട്ടി
ഇന്നു ഞാൻ നില്ക്കുന്നു കാലുറച്ചുഴിയി-
ലെന്നുടെ തത്പഥറിഞ്ഞവനായ്.

സോദരി! ഞാൻ നിനക്കിപ്പോളുള്ളിന
ന്തുതനജ്ഞാനവിലോചനത്താൽ
നോക്കുക വീണ്ടും നീ മുന്നിൽ; പരേതനാ-
മിക്കുമാരൻ നിനക്കാര വത്സേ?
മാതൃസുതബന്ധമെന്നതിനെന്തർത്ഥം?
രോദിപ്പതേവ, ഷാ, രെന്തിന്നായി?
ഭീതിയും ശങ്കയും താപവും താഴ്ത്താതെ
നീ തികച്ചും നിൻ സ്വയംപ്രഭയിൽ
മൂരിനിവിന്റെഴനേല്ക്കുക കല്യാണി!
പാരിടത്തിന്നു കൈവിളക്കായ്!”

നിർവ്വാണപ്രാപകമീവാഗമുതമ-
സ്തർവ്വാത്ഥസിലൻ സമന്തഭദ്രൻ
കാരുണ്യസിന്ധുവിൽ നിന്നു ലഭിച്ചൊരാ-
ത്താരുണ്യശാലിനിതൻ ഹൃദയം
നിശ്ചലം, മൃഷ്ടം, വികലം, വിശങ്കം,
സ്വപ്നജ്ഞാനത്തിൻ സ്വസ്തികമായ്
ലാലസിച്ചീടവേ ചൊന്നാൾ പ്രത്യുത്തരം
മുലപ്രകൃതിപ്രതികൃതിയാൾ.

“സ്വാമിൻ! ജയിച്ചേൻ ഞാൻ; സ്വാമിൻ! ജയിച്ചേൻ ഞാൻ;
കാമിതം നേടീനേൻ കാരണാത്മൻ!
എൻകിടാവല്ലിതു; ഞാനിതിൻ തായല്ല;
ശങ്കിനിയല്ല ഞാൻ; തപ്തയല്ല;
തതേപാപദേശത്താൽ ധന്യയായ് തീർന്നേൻ ഞാൻ
ശുദ്ധോദനാനപയശുക്ലഭാനോ!
ഇസ്സംഘാരാമത്തിൽ ഞാനും വസിക്കുന്നേൻ
സത്സംഗമോന്മുഖമെൻ ഹൃദന്തം.”

൨൯

ഏവം വിശാഖയെയാശപസിപ്പിച്ചോര-
ഭൂവൻ ജയിക്കട്ടേ ശാക്യസിംഹൻ.
അമ്മേ! ഭരതധരണി! ഭവതിതൻ
നൈമനിവാകമലർമടിയിൽ
ധന്യമുത്താനശയനമാന്നാരോമൽ-
സ്തന്യം നകൻവരെത്ര മക്കൾ
ശോകഹൃഷാബ്ധികൾ തുല്യമായ് ലംഘിച്ചു
ലോകഗുരുക്കളായ് തീർന്നതില്ല!
എച്ചിലിലയ്ക്കു കടിചിടികൂട്ടിപ്പം
പശ്ചിമഭൂതീകശാസ്ത്രബോധം;
ആപ്പൊട്ടമിന്നാമിനങ്ങൊളിക്കില്ലൊരു
തീപ്പെട്ടിക്കോലിൻ വെളിച്ചംപോലും!
മദ്ധ്യാഹ്നഭാനുബിംബത്തിൽക്കുരിതേയ്ക്കു-
മദ്ധ്യാത്മജ്ഞാനമാം ദിവ്യദീപം
ആ നിൻകിടാങ്ങൾ കൊളുത്തിയതിപ്പൊഴും
ഹാനിപററാതെ സമുജ്ജ്വലിപ്പം.
മാതാവേ! മോഹാധർ ഞങ്ങളും നിന്മക്കൾ,
ഹാ! താദൃശർക്കു സമാനോദയ്ക്കർ,
തിണ്ണമിടക്കും തൊഴുത്തിൽക്കത്തുംകൊണ്ടു
തിണ്ണം തെളുത്തീടും സ്വാത്ഥലുബ്ധർ!
നിന്മക്കൾ ഞങ്ങളേ വേണ്ടപ്രകാരത്തിൽ
നിന്മക്കളാക്കിയജഗത്തുപോററി
കാലവൃത്യാസത്താലമ്മയ്ക്കു കൈവന്ന
വൈലക്ഷ്യം മാററട്ടേ ദേവദേവൻ.

൭. ഭാരതീയപ്രത്ഥന.

രണ്ടായി കൊല്ല, മടർകൊണ്ടുലകം കിടന്നു
തിങ്ങാടിടുന്നു; തിരുമേനിയിതെന്തുറക്കും?
കണ്ടാലുമിക്കെടുതി; കൺമുനയൊന്നുഴിഞ്ഞു
ഭണ്ഡാന്തരുകേ! ജനനി! ഭവ്യമിയററിയാലും.

൧

ഈയാംഗലേയരെയുമായവരോടെതിർക്കും
ഭൂയാതുധാനരെയുമൊന്നു തിരിച്ചുനോക്കി
നീയാക്കിണങ്ങുമിവരിൽജ്ജ്വലക്ഷ്മിയെന്നായ്
ന്യായാവകാശവഴി തീർച്ചവരുത്തിയാലും.

൨

ഏതോ നിനച്ചെവിടെയോ പെട്ടുമേവനോ ചെ-
ന്നേതോ നുപന്റെ സുതനെക്കൊലചെയ്തുപോലും!
ഏതോ കണക്കിലുടന്തുഴി തനിക്കു നേടാൻ
ചേതോദിവാഞ്ചര ബത! കൈസരമാൻപോലും!

൩

ന്താറിൽപ്പരം സമകൾ ചെന്നൊരുടമ്പടിക്കു
കാറിൽപ്പറപ്പൊരു വെറും കടലാസുതുണ്ടും
നീറിൽപ്പതിഞ്ഞ വരയും സമമായി; വാക്കു
മാറിപ്പറഞ്ഞിടുകിൽ മാനവുമായിതില്ലോരും!

൪

പീരങ്കിയുണ്ടു; വെടിയുണ്ടകളുണ്ടു; ശാസ്ത്ര-
സാരം കിടക്കുമവിടെ, ബുലമൊന്നു മാത്രം
പാരം കിരീടമണിവോക്വലംബമെന്ന-
ന്നേരം കിശോരമതി കൈസർ നിനച്ചുപോയി!

൫

തഞ്ചാറെയെത്തിട്ടുമാരാതിയെ നോക്കി ലേശ-
മഞ്ചാതെകണ്ടുബല ബെൽജിയഭൂമി ഹൃത്തിൽ
അഞ്ചാമനാകുമൊരുജോർജ്ജിനെയോർത്തിരുന്നു
പഞ്ചാലപുത്രി ഭഗവാൻ ഹരിയെക്കണ്ടുകേ.

൬

“പേടിക്കുവേണ്ട സഖി! സിംഹപതാക മന്നി-
ലാടിക്കുളിപ്പുളവതിക്രമബാധയില്ല;

കൂടിക്കഴിച്ചിലിനു ഞാൻ വരു"മെന്നുചൊല്ലി-
യീടിൽക്കടന്നടറിനാംഗലനാടുമെത്തി.

൯

പാരല്ലമെങ്കിലുമടക്കണമെന്നതല്ല;
ചോരത്തിളപ്പിൽ മിഴിമങ്ങൽ വളന്നതല്ല;
പോരത്രമേൽ ഭരിതമെന്നറിയായല്ല;
ധീരർക്കു ധർമ്മതി സൃഷ്ടിയിലുള്ളതല്ലോ.

൧൦

ആരാണിതിങ്കലപരാധി?കറെശ്ശ യുക്തി
പോരാകിലപ്പുറവുമിപ്പുറവും കിടക്കും.
നേരാകമാനമൊരിടം; നെറികേടശേഷം
പാരാതെ മറെറാരിട;മിങ്ങനെയെങ്ങുമില്ല.

൧൧

ധർമ്മജയിപ്പതു,നശിപ്പതുധർമ്മമെന്നു
നമ്മത്തിനല്ല മറ പണ്ടുരുചെയ്തതെങ്കിൽ
ശമ്മത്തിനില്ല വഴി സർവ്വവിരോധിയാമി-
ശ്ശമണ്ണനാട്ടിനതു ഞങ്ങൾ ധരിച്ചിരിപ്പും.

൧൨

എന്നാലുമെത്രദിനമാ,യിനിയെത്രകൂടി-
ച്ചെന്നാകിലാണവധി?യീയടർമിന്നൽ തട്ടി
മന്നാകമാനമൊരുപോലെ കരിഞ്ഞിടുന്നു;
നിന്നാണെ സത്യമിതു നീയറിയേണമമ്മേ!

൧൩

പോരാളിമെയ് ചൂട്ടനിണപ്പഴയങ്ങോരേടം;
തോരാതെയുള്ള മിഴിനീർപ്പഴ മറെറാരേടം;
പാരായപാരിലൊരു പാതിവരയ്ക്കുമിന്നു
നീരാടിടുന്നു നിലവിട്ടിവ രണ്ടിലൊന്നിൽ.

൧൪

പാരിച്ചിടുന്നു പണമൊക്കെയുമിക്കടുത്ത
പോരിൽപ്പൊരിഞ്ഞു പുകയാകുകകാരണത്താൽ
പാരികളെങ്ങുമൊരുപോലെ നടന്നു ഘോര-
ഭാരിദ്രുദേവത കളിച്ചു പുളച്ചിടുന്നു.

൧൫

കോയിക്കൽതൊട്ടു കുടിലോളവുമല്ലസിങ്ക-
മീയിൻഡ്യയമ്മയുടെ മക്കളിലെത്ര വീരർ

സ്ഥായിക്കണഞ്ഞരികൾ നിർത്തി 'വല്യതോക്കിൻ'
വായിൽപ്പുതിപ്പു ജനനിക്കഭിമാനമേകി! ൧൪

ഏതായിട്ടെട്ടെ തൊലി, യുളളൊരുപോലെയാണി-
ശ്വേതാസിതകു വിധിനൽകവതെന്ന തത്വം
വീതാവലേപമടരിൽ ക്രിയകൊണ്ടുകാട്ടും
ഭ്രാന്താക്കൾ നിങ്ങൾ ചരിതാരഥരിലഗ്രഗണ്യർ! ൧൫

ഒറ്റശ്ശരീരമുയിരോ, പണസഞ്ചി കാശോ,
ചെററങ്ങു പേരുകിലതിന്നവകാശലേശം
മററല്ലമാക്കിവിടെ, യാംഗലചക്രവർത്തി-
യ്ക്കു ററംവരെയ്ക്കു മടിയങ്ങു ധീനരമ്മേ! ൧൬

ആ മാനി ജോജ്ജുവരന്റെ കഴുത്തിലോമൽ-
പ്പുമാലമേത്തു ജയലക്ഷ്മി പുണർന്നിടാതേ
നാമാരു പിന്തിരിയു, മക്കടവെത്തുവോള-
മീമാതിരിക്കടരിനിൻഡ്യ തയാറുതന്നെ! ൧൭

കേൾക്കുന്നു സാധുപികൾ പുലർത്തിടുമാത്തനാദം;
വായ്ക്കുന്ന ഭൃഷ്ടത വഹിപ്പൊരു വൈരിവൃന്ദം
തോൽക്കുംഭിനം വരുവതു, ളഭതു നീ കനിഞ്ഞു
നോക്കുന്നുവെങ്കിലിനി വന്നതുതന്നെയമ്മേ! ൧൮

ആളെത്ര ചത്തു! പണമെത്ര തുലഞ്ഞു! പോരിൽ
നാളെത്ര പോയി! നലമേറിടുമാംഗലേയർ
ചീളുന്നു നിൻകരുണയാൽ ജയമേതുകൊണ്ടും
നാളെയ്ക്കു നേടുവതു നേടണമിന്നുതന്നെ. ൧൯

ഏതുഗ്രമുത്തിയെയുമെന്നു മടക്കിവയ്ക്കാൻ
ചാതുയ്യമേറിന മിഴിത്തല തെല്ലിളക്കി
നീ തുല്യമിപ്പൊഴിതിലിപ്പടയെന്നു ചൊന്ന
ചാതുർദ്ദശത്തിനൊരു ശാന്തി വരുത്തുകമ്മേ! ൨൦

വ. ഹിര.

പാതിയും രാവിൽപ്പോയി; പാഴമാവാന്യുപ്സാസ്യ
വാ തുറന്നയ്യോ! പാതം വാനവും വിഴങ്ങുന്നു;
അക്കൊട്ടം മലമ്പാമ്പിൻ കൂരിരുക്കുകൊളത്തിൽ-
ച്ചിക്കെന്നിച്ചരാചരം സർവ്വം മുർച്ഛിക്കുന്നു.
തന്മണാളനെത്തേടി രാത്രിദേവിയാരും വാടി
നന്മുടിക്കെട്ടഴിഞ്ഞു നാലുപാടും ചിന്നുന്നു;
രണ്ടുയാമം കാത്തിട്ടും നാഥനെക്കാണാഞ്ഞിട്ടു-
ക്കൊണ്ടൽ വേണിതന്മുഖം മേൽക്കുമേൽക്കുകുന്നു. ൧

രണ്ടുമൂന്നു താരങ്ങളുടേറ്റു മങ്ങിക്കൊണ്ടു-
വിൺതമാലക്കാട്ടിലെത്തെമിന്നാമിനങ്ങളുകൾ...
ആയവ താഴ്ത്തേയ്ക്കു വീശിന നിഴൽ പോലെ
രാജഗേഹത്തിൽ ചില റാന്തലുമെറിയുന്നു.
തീരെയുറക്കനം വിട്ടു ഭീനരായ്ത്തരളരാ-
യാരെയപ്പൊൻ 'ഡ്രസ്സ്'ണിപ്പാരാക്കാർ പേടിക്കുന്നു?
ഇത്തരം ഭീ നിക്കുകമേകുവാൻ പോരുന്നതോ
കുത്താക്കത്തിരുട്ടിന്റെ കൂത്തടിക്കോലാഹലം?
ആയതാവില്ല ഹേതു; പോകനാമകത്തേയ്ക്കു;
കായുമുള്ളൊടങ്ങൊരു കാവേണിയിരിക്കുന്നു.
ഹാനിയെന്തന്ത്രായമായ് പറ്റിപ്പോയ്ത്തദാനനം
ഹാ! നിശീഥാംഭോജത്തിൻ സാധമ്യം വഹിക്കുന്നു? ൨

രാജമാനപ്രഭാവയത്തനപിയല്ലം മുമ്പു
രാജസ്ഥാനസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മിതൻ സപത്നിയാരും;
അപ്പൊഴോ ശത്രുക്കളാൽ വഞ്ചിച്ചു കൊല്ലപ്പെട്ട
തൽബ്ദത്താവിനെപ്പിരിഞ്ഞാത്തയായ്ക്കേഴുന്നവരും
അയ്യയ്യോ! ചക്രവാകി! തീരാത്തതല്ലോ നിൻ രാ;-
വന്യജന്മത്തിൽ മാത്രമായതിൻസുയ്യോദയം.
നടകൊള്ളിപ്പ നിന്നെ മടവാർമുത്തേ! വിധി
ചുടുകണ്ണിർ തുകിച്ചു ചുടലക്കളത്തോളം! ൩

ആയതിൻ രോമന്മാർത്താ, ലല്ലവരക്കുപ്പോളയി,-
 യായത്തമാമെന്നോത്താണന്യമാമത്യാഹിതം.
 ആത്തിപ്പെണ്ണിനെട്ടെട്ടെം തക്ക തോഴിമാരോടു
 ചേർത്തല്ലാത്തയപ്പില മത്തുരെപ്പിഡിക്കുവാൻ.
 ഭാഗ്യമാം സേതു പൊട്ടിപ്പാഞ്ഞീടും കാളിന്ദിതാൻ
 പാക്കിലാപ, തെത്തന്നെങ്ങതൊററത്തുളളിയായ് വീഴ്വു?
 കൈയിലുണ്ടവരക്കൊരു കാഞ്ചനക്കററക്കിടാ-
 വായപത്മത്തെപ്പൊറിട്ടുവ്ദം രണ്ടാകും മുന്നേ
 മാനുനാമതിൻ താതൻ മാരിതനായിപ്പോയി
 ശൂന്യമായിപ്പോയി തത്സാമ്രാജ്യസിംഹാസനം!
 ആരകാണ്ഡത്തിൽ കൊന്നു മന്നനെ; തജ്ജ്ഞാതിയ-
 ഗ്ഢോലാരാതകൻ 'നക്രബാഷ്പ'വാരുണാസ്രുത്താൽ
 പെരരരെച്ചുന്ധിച്ചയ്യോ! നിർല്ലജ്ജം വിശപസ്തയാ-
 മാരാജ്യശ്രീയെത്തന്റെ ശുദ്ധാന്തമാക്കീടിനാൻ
 ഭൂമി തൃഷ്ണയാലൊതു പുരിഗന്ധമായ്! കാണിൻ
 സപാമിഹത്യയ്ക്കുമീതേ സാധപിതൻ ബലാൽകാരം! ൪

ചെന്തളിരുടന്തടിപ്പട്ടക്കിടക്കയ്ക്കും
 തൻ ദശമയെക്കും നടുക്കീശപരൻ മുൻപേതന്നേ
 ഹത്യതാനാത്മാവിന്നു നൽകായ്വാൻ വരച്ചിട്ട
 സത്യവാഗ്ദേവപോലെ ശോഭിക്കും തദർഭകൻ;
 താരുണ്യോഷഃകാലത്തിൽ സാമ്രാജ്യകിരീടമാം
 സുരനെശ്ശിരസ്സികൽ ചൂടേണ്ട പൂർവാചലം;
 തൻകലം വിളക്കിയും താങ്ങിയും നിന്നീടേണ്ട
 മംഗല്യമണിദീപം, മല്യമാണിക്യസ്തംഭം,
 തൻകരത്തെവളളിയിൽത്തത്തിടും മണിത്തത്ത
 കൺകളിർക്കണിത്തൊത്തു; കൈവല്യപ്പൊന്നിൻകുങ്കം:
 ആയതിന്നത്യാപത്തൊന്നാരാവിലാസനമെ-
 ന്നായതാക്ഷിയോടാരോ ചൊൽകയാണശരീരി.
 അന്തരാത്മാവോ? കുലദൈവമോ? മറെറൊത്താനോ?
 ഹന്ത! തയ്യലാരും കാണും തദപാക്യം ഭൂതാത്ഥമായ്.
 എന്തുകൊണ്ടു പാടില്ല? ദുഷ്ടമത്തുനാം ഹിംസ്ര
 ജന്തുവിൻ തിന്മയ്ക്കുണ്ടോ മാനവും മയ്യാദയും?

താമരം കോടാലിയാൽ കണ്ടിച്ചു കൊടുക്കെയ്ക്ക
താമരക്കുരുന്തെ നുള്ളുവാൻ നഖം പോരേ?
അഞ്ചിടാ, തേതു പാപക്കോഴികൊണ്ടും മന്നന്റെ
പുഞ്ചിരിപ്പുമ്പട്ടാരു പൂണ്ടിടാൻ മോഹിപ്പില?
സുനഗാത്രനാം തന്റെ സുനവിന്നന്നേട്ടിനും
സുനക്കല്ലായിത്തീരാം സുതിഗേഹത്തൊട്ടിലും.
'വാതിൽക്കുലാരോ വന്നു മുട്ടുന്നു;' 'ശങ്കിക്കേണ്ട,
ഘാതകന്മാരല്ലതു; യാമികൻ ജഗൽ പ്രാണൻ'.
'ജാലകം വഴിക്കാരോ നോക്കുന്നു;' 'പേടിക്കേണ്ട,
കാലഭൂതരല്ലതു; കട്ടിക്കൂരിരുൾപ്പിണ്ഡം.'

൫

തന്നോടിമ്മട്ടോരോന്നു താനേ സല്ലപിക്കുമെ-
പ്പൊന്നോമനത്തയ്യലിൻ പുകവിരക്കണ്ണാടിയിൽ
ആനമേതോ വൈവർണ്ണ്യം പുത്തനായ് പുളപ്പതും
തൂണൊറിത്തീക്കൾ വേപ്പിൻതുള്ളിയിൽക്കളിപ്പതും
കണ്ടുകണ്ടമ്പരന്നു കല്പയാം തട്ടാസിയാൾ
കൊണ്ടൽവേണിയോടൊന്നു കൂപ്പുകൈയായോതിനാൾ:-
“എന്തമ്മേ! തമ്പുരാട്ടി! രെന്തിപ്പോളാലസ്യമെ-
ന്നെന്നോടു കല്പിക്കണം! താമസിക്കൊല്ലേ തെല്ലും?
പണ്ടിട പഴകിയ ബാധകൾ വിടുപണി-
കൊണ്ടിരിക്കേണ്ട പുത്തൻ മാൽപ്പിശാചിത്തേതയ്യോ!”
റാണിയോടിമ്മട്ടോതിത്തൻനൊറിവെപ്പൊപ്പിനാൾ
പാണിത്തുവാലത്തുവാൽ പാപമേ പാപം ഭാസി.

൬

അന്യയല്ലല്ലോ സാവഭ്രമസിംഹക്കുട്ടിയെ-
സ്തന്യപാനം ചെയ്യിക്കും ധാത്രിയാമത്തനപിയാൾ.
തന്റെ നായികയ്ക്കൊപ്പം നവ്യവൈധവ്യവൃഥ
ഹന്ത! പൂണ്ടങ്ങു വാഴ്വോൾ താനും തൻകിടാവുമായ്
വാരിളന്തളിരൊളി വായ്ക്കുമക്കിടാവിൻമെയ്
വാരി മാറിൽ ചേർത്തു ചുമച്ചുപോമാരും.
ആ രണ്ടു മാതാക്കളുമാരോമയ്ക്കു കഞ്ഞുങ്ങളും
ചേരേണ്ടാർതന്നെ തമ്മിൽ വൈരവും പൊന്നുംപോലെ
തൻകിടാവിൻ ധാത്രിയാൽ ചക്രവർത്തിനിന്നെത്ത
കൈക്കയ്ക്കും? തനിക്കവൾ തോഴിയും ജ്യേഷ്ഠത്തിയും!

൭

മനു

ഓതിനാൾ നാണി "യശ്ശോ! ഫീരോ! ഞാനെന്തോതേണ്ട
 വേദ,മെൻ ഹൃത്തി രാത്രി കാളരാത്രിയായ് കാണും!
 നിന്മണിക്കൈത്താലോലമാക്കുളളം കുളപ്പിപ്പം;
 നിന്മുലപ്പാലാലാക്കു നിത്യം സൗഹൃദം വായ്പു;
 തിരുനേർമുഖം കോലമക്കിടാ,വെന്നോമന-
 തക,മെൻ നേത്രാഞ്ജന,മെൻ പ്രാണാധികപ്രാണൻ
 തുവെൺ പുഞ്ചിരിക്കതിർ തുകിത്തുകിത്തൊട്ടിലിൽ-
 പൂവൽമെയ് തണുപ്പിച്ചു പുണ്യാത്മാവുറങ്ങുന്നു.
 ഈ നിദ്രവിട്ടില്ല മേൽകണ്മിഴിപ്പെൻപൈതലി-
 ന്നാനന്ദനദാസംതാ,നന്ദ്യമാമാഹ്ലാദനം;
 എന്നു ഞാനറിഞ്ഞുപോയ് സൂക്ഷ്മമാ,യശ്ശോ! പിന്നെ-
 യെന്നുടപ്പിറപ്പേ!ഞാനേതുമടുഴലേണ്ട!
 ഘാതകന്മാരുണ്ടതാ തയ്യാറായ് വാതിൽക്ക"ലെ-
 ന്നോതിയും പൊട്ടിക്കരഞ്ഞൊരോന്നു പുലമ്പിയും
 താഴെ വീണ്ടുഴന്നിടം തനപിയെത്താങ്ങിക്കൊണ്ടു
 പാഴുറുത്തരം ഭാസി ഭാവജ്ഞ ചെയ്യാനാളേവം:—

വ

"വേണ്ടവേണ്ടമ്മേ! വേദം; ഞാനിതിന്നൊരുവഴി
 വേണ്ടമട്ടുണ്ടാക്കിടാം; വിശേഷശൻ തുണയ്ക്കട്ടേ!
 തന്നുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ ചാരുവേഷഭൂഷക-
 ഉന്നുണ്ണി പൂണ്ടിപ്പൊഴിത്തൊട്ടിലിൽക്കിടക്കട്ടേ!
 ഏതൊന്നിനായ് മാത്രം ഞാ,നേകിനേൻ പിറപ്പവ,-
 ന്നതൊന്നു ചെയ്യാലവൻ പെരുന്നം പുമാനമാം;
 സ്വാമിഷ വേണ്ടിത്തന്റെ ജീവനെ തൃജിക്കെന്നൊ-
 രാ മഹത്താംധർമ്മത്തെ—യാത്മജന്മോദ്ദേശ്യത്തെ—
 ഇപ്പൊഴോ പത്തൻപതു വത്സരം കഴിഞ്ഞിട്ടോ
 മൽപുത്രൻ സാധിച്ചാലേ മാതാവേ! മതിവരൂ!
 പിന്നെ,ശ്ശുഭസ്യശീഘ്ര'മെന്നില്ലേ? നടക്കട്ടെ-
 യിന്നു വേണ്ടതാം കായ്മി മൂർത്തത്തിൽതന്നെ.
 പങ്കമേ പറരാത്തതാം പ്രായത്തിൽ ചെയ്തിട്ടെ-
 യെങ്കിടാവതിൻകൃത്യമേകാഗ്രഹദയമായ്.
 തന്നെത്തൻകലത്തോടും തജ്ജന്മദേശത്തോടും
 ധന്യമാക്കീട്ടേയപ്പെതലിൻ പ്രാണാധപരം.

ഇപ്പൊഴേ ചക്രവർത്തിക്കൊച്ചുതമ്പുരാനെ ഞാ-
നിപ്പുഷ്പമഞ്ജുഷയിൽ മറെറാരു പൂമാലയായ്
വെച്ചൊളിച്ചു കൊണ്ടുപോയ് വല്ലേടത്തും ചെന്നെത്തി
നിശ്ചയം വളർത്തുവൻ നിന്തിരുവടിയാണേ!”

൯

ഏവമോതിനാൾ ഹീര—യല്ല ധീര—യെന്നിട്ടു
ദേവിയെസ്സാകൃതമായ് നോക്കിനാളരക്ഷണം.
ആ മഹാരാജ്ഞിയസ്സപ്രജ്ഞയായ് കിടക്കുന്നു;
താമസിപ്പാലോ തെറ്റി സർവ്വക്ഷോഭപായവും;
നന്മയിൽപ്പെട്ടെന്നുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ വേഷത്തിൽ—
ത്തന്മണിക്കിടാവിനെത്തങ്കത്തൊട്ടിലിൽച്ചേർത്താൾ,
കണ്ടാലും കരഞ്ഞാലും രണ്ടുമൊപ്പംതാനെന്നു
കൊണ്ടാടി വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടാളുൾപ്പുവാൽ സർവ്വശനെ.
തന്മുഖം കുനിച്ചതിൻ താരിതൾക്കവിരത്തട്ടി-
ലമ്മയൊന്നമ്മവച്ചാ, ഉത്തമുത്തണിയിച്ചാൾ.
ശീഘ്രമായ് പിന്നെക്കൊച്ചുമന്നൻതാൻ പൂമെയ് മാല
പൂക്കൂടയ്ക്കു കത്താക്കിപ്പൂരിച്ച മോദത്തോടും
മറു പൂമാലത്തോഴ് ചുഴവേ പോയാൾ, കൊണ്ടു
തെറ്റനാഗ്ഗൃഹം വിട്ടു ധീരോദാത്തയാം സതി.
ജയിക്കൂ രാജഭക്തി നാരിയായ് ജനിച്ചോളേ!
ജയിക്കൂ രാജസ്ഥാനസാമ്രാജ്യം രക്ഷിച്ചോളേ!
എത്രമേലമാവാസ്യക്കുരിയെത്തിത്താലു-
മുരത്തിങ്കൾ മാറ്റം കാട്ടും; പോക നീ സമോദരി!
ചേലിൽ നിൻഭാരം സാക്ഷാൽ ശ്രീഭൂകാന്തനെങ്കില-
ക്കൊളിന്ദീപ്രവാഹം നിൻ കാൽപ്പടം നനയ്ക്കുമോ?
കേവലം ഭീരുവല്ല നീയിപ്പോ, ഭേദതോ മഹാ-
ദേവതാചൈതന്യം നിൻ ദേഹത്തിൽ സ്ഫുരിക്കുന്നു! ൧൦

വീണില്ല ബോധം റാണി, കപ്പൊഴേയ്ക്കു മങ്ങെത്തി
പാണിയിൽ ഖഡ്ഗം പൂണ്ട പാപികൾ രണ്ടാളുകൾ;
പ്രാണിപീഡാരാക്ഷസിപാണിപീഡനം കോലും
ക്ഷോണിതൻ കളങ്കങ്ങൾ; മന്ത്രിമെയ് കശാപ്പുകാർ;
കാലണയ്ക്കുവന്റെയും കണ്ഠഖണ്ഡനം ചെയ്തു
കാലന്തണേകീടുന്ന കാരിരുമ്പിൻതുണ്ടുകൾ.

കേറിനാർ തുറന്നിട്ട വാതിൽമാറ്റുമായുള്ളിൽ;
 തേറിനാർ മഹാരാജാജി സുപ്തയെ, നന്നത്തരം
 തൊട്ടിലിൽപ്പതുക്കെപ്പോയ് നോക്കിനാർത്തങ്ങുന്ന
 കുട്ടിയെ-ദൈവത്തിന്റെ കോമളപ്രതിമയെ—
 പാതിക്കുഞ്ചിരിച്ചിട്ടും പാതി വാ തുറന്നിട്ടും
 പാതിവെൺപൂപ്പുഞ്ചിരിപ്പാൽ മെയ്യിൽപ്പകർന്നിട്ടും
 ചേലിൽക്കേൾക്കയും ചെയ്യാൻ പൈതലിൻരണ്ടോമുന്നോ
 കാലണിത്തങ്കത്തളക്കാതിമ്പക്കിലുക്കങ്ങരം.
 ജന്തുജീവാപഹാരം നിത്യകർമ്മമാഴ്വാറോ—
 ടെന്തുതാനക്കാഴ്ചയ്ക്കും കേൾവിക്കും സാധിക്കാവു?
 ചെന്തീക്കും ശുഷ്കമാകുമിന്ധനത്തൊടാം പ്രിയം;
 ഫന്തുതാനോ തുല്യം ഡിംഭനും സ്ഥവിരനും!
 മറെറന്തുരപ്പു? രണ്ടു മാതൃക്കൾകൊണ്ടലും
 തെററന്നു ഹാഹാ! തൻ കൈമിന്നൽവാളുലയ്ക്കുന്നു;
 താഴുന്നു ചെന്നൊന്നതിൽത്തൊരാളിത്തങ്കത്തിന്റെ
 പാഴറു വായ് പോരിളക്കുണുകന്ദളത്തിങ്കൽ.
 തൃഷ്ണയാം പിശാചിയെത്തുപ്തയാക്കാനശ്രമിട്ടർ
 പൊട്ടിച്ചു ഗൗരീഗാത്രത്തേങ്ങതൻ മുറി രണ്ടും
 ചുറ്റുഭാഗവും കാണൂ ശോണമാ, യുഴഞ്ഞിട്ട
 തെററിപ്പുക്കളാൽപ്പോലെ, ചെഞ്ചോരക്കണ്ണങ്ങളാൽ.
 സ്വാമിക്കായ് പ്രാണാഹുതി ശൈശവത്തിലേ നൽക-
 മാമണിക്കുഞ്ഞിൻ ദേഹിയംബരത്തിൽപ്പാഞ്ഞുപോയ്
 പുത്തനാം നക്ഷത്രമായ്—ദൈവത്തിൻ കരത്തിൽ നി-
 നിത്രിലോകി നേടുന്ന കീർത്തിമുദ്രയായ്—മിന്നി.
 “ചങ്ങാതി! കാണെൻ വാളിൽച്ചായമേ പുരണ്ടില്ല;
 മങ്ങാതെ കാച്ചട്ടെയോ തള്ളതൻ കഴുത്തു ഞാൻ?”
 “വേണ്ട വേണ്ടപ്പാ! പോരും; വേണമെന്നാലെൻ വാളു
 പൂണ്ടു പൊയ്ക്കൊരുകേവേണ്ടു മന്നവൻ തന്മൂന്നിൽ നീ.”
 ഏന്നോതിക്കൊണ്ടു ഭൃഷ്ടർ തൽഗൃഹം വിട്ടീടിനാർ;
 പൊന്നോമലാൾ റാണിയും മുർച്ഛ വിട്ടെഴുന്നേറ്റാരും; **ഫഫ**

ഭീമമാകുമക്കാഴ്ച ദേവിതൻ കനീനികാ-
 തോമരംപോലെ കണ്ടാൾ; വാവിട്ടു മുറയിട്ടാൾ;

ജൻ

ഹീരതൻ. ലോകോത്തരസ്വാമിഭക്തിയോത്തപ്പോ-
ളാരുക്മഗാത്രിക്കാധിയായിരം മടങ്ങേറി.

“എന്തപൂർവ്വസാഹസം ചെയ്തു നീ ഹാഹാ! ഹീരേ?
ഹന്ത! നിൻ പൈതലന്റെ മൗഢ്യത്താൽ മരിച്ചല്ലോ!
അതാന്റെയും പാപത്തിനായ് തൻകിടാവിനെബലി-
യ്ക്കാരേകം പെറമ്മമാർ? ഭീമം നിൻ സ്വാത്മത്യാഗം!
എൻകിടാവിന്റെ കുറം മന്നനായ്പ്പിറന്നതാം;
നിൻകിടാവെന്തു ചെയ്തു മൃഗഗർഭമായ് തീരാൻ?
ഹാ, ജഗത്തിൻ മംഗലപ്പൊൻവാടാവിളക്കു നീ;
രാജസ്ഥാനേശവംശപ്രതിഷ്ഠാതയിത്രി നീ;
ത്യാഗസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ധന്യചക്രവർത്തിനി;
ഭൂഗർഭപൂർവ്വപുണ്യശുക്തികാമുകതാമണി!
ഹീരേ! മദപയസ്യേ! മൽസോദരി! മന്മാതാവേ!
പരേഴുരണ്ടാലും നിൻ പാദകാണിക്കയ്ക്കോമോ?
ഓമനേ! തനിത്തളിർത്തങ്കമേ! ഹാഹാ! നിന്റെ-
കോമളപ്പൂമെയിലോ ഘോരമാം ഖഡ്ഗം വീണു?
പാതിയേ വിരിഞ്ഞുളള പൈതലേ! നിന്മുട്ട നീ,-
യേതുമട്ടയ്യോ! പറഞ്ഞുതന്ന വാനിൽപ്പിന്നെ?
നവ്യമാം സന്താനത്തിൻ നാമ്പടച്ചല്ലോ വിധി!
ദിവ്യനിർദ്ധരവക്ത്രം ചെങ്കല്ലാൽ പടുത്തല്ലോ!
എന്നുരച്ചു പിന്നെയും മോഹിച്ചാൾ മഹാരാജ്ഞി—

* * * * *

വന്നദിക്കുമോ വേഗം വല്ലമട്ടിന്നും സൂര്യൻ?

൧൨

പോരും നീ തെളിഞ്ഞതു പൊട്ടക്കൂരിരുട്ടേ! നിൻ
മാരണശംഖൂതന്നു മന്ദ്രമായ്പ്പുകോഴികൾ.
ധർമ്മദ്രോഹിയാം നിന്നെത്തച്ചുകൊല്ലുവാൻ തന്നെ
കർമ്മസാക്ഷിസ്വാമിതൻ കല്യാണകാലോദയം.
ചെന്തീയിൽപ്പഴുപ്പിച്ച മുദംഗരം ചിത്രായസം
നിൻതലയ്ക്കോഞ്ഞൊങ്ങുന്ന ലക്ഷോപലക്ഷം വിള.
നിൻകളുക്കരിന്നുച്ചു നീങ്ങിപ്പോയ്? ലോകത്തിങ്ക-
ലംകരിക്കയായ് വാണമസ്തനിദ്രമാം ബോധം!

൧൩

അത്യൽകടാഘോഷവിയപ്പൊഴേ ഫലം കായ്ക്ക-
 മിത്തതപമാ പ്രത്യുഷം വൃകതമായ് വ്യാഖ്യാനിച്ചു.
 യോഗ്യനായ് രാജ്യം വാഴും ദ്രോഹിതാൻ തത്സപാമിതൻ
 പാഴ്ക്കുതാന്തനെന്നപ്പോൾ പെരന്മാർ ബോധിക്കുകയായ്;
 തത്സുതൻതന്നെക്കൊൽവാൻ ധാർഷ്ട്യവാനാമപ്പാപി-
 ക്കൗത്സുക്യം തലേട്ടിനും വാച്ചതും ധരിക്കുകയായ്.
 സംഘംചേർന്നുദൃഷ്ടനെസ്സുകോധം വധിച്ചാര-
 സ്സംവർത്തകാലോന്മീലച്ചണ്ഡസപ്താച്ചിസ്സുകൾ.
 ചേൺററ സിംഹാസനം വാഴുവാൻ ദൈന്യം വാച്ച
 റാണിയെത്താൻ കല്പിച്ചാർ രാജഭക്താഗ്രേസരർ. ഫർ

റാണിയും മന്ത്രിരൂരാൽ ചൂഴ്പ്പെട്ടുടൻ ഹീര
 വാണിടും ഗ്രന്ഥസ്ഥാനം പ്രാപിച്ചാൾ ഭൂഖാത്തയായ്.
 ശങ്കവിട്ടാമങ്കതന്നുകപല്യങ്കത്തിങ്കൽ
 തങ്കന്ന തൻകൺമണി രിംഖൽതങ്കക്കിങ്കിണി.
 തൻറ വംശസ്ഥാപനം സാധിച്ച തൻദാസിയെ-
 യിണ്ടൽ പൂണ്ടശ്രു വാർത്ത മാറിൽച്ചേർത്തണച്ചവൾ
 ഉണ്ടായ വൃത്തമൊട്ടുക്കോതിനാളൊരുമട്ടിൽ-
 തൊണ്ടയിൽ തടഞ്ഞീടും വാക്കാലുമാംഗ്യത്താലും.
 ആ വർത്തമാനം കേട്ടാളാളുന്തം മനസ്സിനി
 ഭാവഭേദമേശാതെ, ധന്യയായ് സംതൃപ്തയായ്.
 തന്മണിക്കണ്ണതിൻ നഷ്ടം തപ്തബാഷ്പം വീഴാതെ-
 യമ്മങ്ക കാതാൽ വാങ്ങിജന്മസാഫല്യം പൂണ്ടാൾ.
 'ഹീരേ! മലീരേ! പോകാം കോലകത്തേ'യ്ക്കെന്നോതു-
 മാരാജ്ഞിയാളെത്തടുത്തപ്പറമുണർത്തിനാൾ.
 'സപീകരിച്ചാലും ശീശ്രം! സപീകരിച്ചാലും ദേവി!
 ലോകാനന്ദകന്ദമാമീയോമൽക്കിടാവിനെ.
 ഈ മണിത്തങ്കൾത്തെല്ലിൻ പൂനിലാവിനാൽ മേന്മേൽ
 വ്യോമവും പാദം നേടും ശൈത്യവും ധാവള്യവും.
 കട്ടനെന്നെക്കൊൽ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോയ് കൊട്ടാരത്തിൽ
 ഭട്ടിനി! വളർത്താലും! ഭാവുകം ഭവിക്കട്ടേ!
 ഞാനെൻറ ജന്മോദ്ദേശം സാധിച്ചോൾ; മേലെന്തെനി-
 ശ്രീനമററനുഷ്ഠിച്ചാന്യഗിയിൽ കൃത്യാന്തരം?

60

അങ്ങതാ!—വാനത്തുനിന്നുപാൻ നിൻതായെ,യെൻ
മംഗലപ്പൊൻപൈതലേ! മാടി നീ വിളിക്കുന്നോ?
എന്തല്ലാൽ ഞാൻ നിനക്കുകുവാനിതാ വന്നു!
കണ്മണി! കരയാതെ കാൽക്കുണം കിടക്കണം!”
എന്നോതിയെങ്ങോ പോവാൻ തയ്യാറായ്നിന്നാൾ ഹീര;
തന്നോടു ചൊല്ലും രത്നപം രാജ്ഞിയും ധരിച്ചില.
“ഹീരേ! ഹാ! ഹീരേ! നീയെന്തൊതുങ്ങ പിച്ഛം ഭ്രാന്തം?
പോരേ പോരെന്നോടൊപ്പം കോലകത്തേക്കെൻ സഖി!
ഇത്തക്കത്തിനാരമ്മ നീയല്ലാതെന്നോമനേ!
ദുഷ്ടാനാദാനംകൊണ്ടും മൃത്യുഭീത്രാണംകൊണ്ടും?
വാഴിപ്പൻ നിന്നെത്തന്നേ റാണിയായ് ഞാനെന്നിഷ്ട-
തോഴിയയ്യോ! വേർപെട്ടു പോകൊല്ലേ! പോകൊല്ലേ! നീ!”
ഓരോന്നു ചൊന്നാൾ റാണി, ഹീരതൻ ചെവിക്കുള്ളിൽ
തീരെയൊവാക്യങ്ങൾക്കു ചെന്നെത്താൻ സാധിച്ചില;
സപാമിഭക്ത്യാദർശമായ് ശോഭിച്ചൊരദ്രാസിയാൾ
കാമമാന്മജപ്രേമം മുർക്കിക്കും മാതാവല്ലോൾ.

രാജ്ഞിയെ സ്സാഷ്ടാംഗമായ് മേൽക്കുമേൽ വണങ്ങിയ പ്രാജ്ഞി—പോരല്ലോ പ്രാജ്ഞ—യാസ്ഥലം വെടിഞ്ഞുടൻ തോക്കു വിട്ടു പാഞ്ഞീടുമുണ്ടയേക്കാൾ വേഗത്തിൽ . ലൂക്കെഴും സമീപത്തെയാറ്റിൽ പോയ് ചൂടീടിനാൾ. പേർത്തുമാസ്ഥലത്തുണ്ടാം ബുൽബുദങ്ങൾ ചെയ്തതാ- മൺലാപദേഹികപ്രസംഗാന്തത്തിങ്കൽ മാത്രമേ റാണിക്കും മറുജ്ജ്വാൽമങ്ങെത്താൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ; ക്ഷോണി മന്ദഭാഗ്യയായ്; തട്ടീപം പൊലിഞ്ഞുപോയ്. ചെന്നവർ പഴശ്ശവക്കല്ലറയ്ക്കും ചേർത്താർ കണ്ണനീർക്കണക്കുടമുല്ലത്തുമലർമാലും. ഏറ്റവും വിലപിച്ചു വാങ്ങിനാർ പിന്നെത്തിരി,- ചുറ്റോളമനുയാത്രയെന്നല്ലോ പഴമൊഴി.

എന്നു

ഘീരയെട്ടുഘിപ്പിച്ച ഭിക്ഷിൽത്തൽസ് മൃതിക്കായി-
 പ്ലാശ്വമാമൊരാലയം. റാണിയാൾ തീർത്ഥിനിനാൾ.

അന്നാൻമറഞ്ഞക്കാണാമാറുവക്കത്തിപ്പോഴും
മന്നാം പാമ്പാശ്രമത്തിൻ മഞ്ജുളാലേഖ്യംപോലേ. ൧൯

— (൧) —

൯. മഹാമേരുവിന്റെ മനസ് താപം.

മേരുമേരുവെന്നുള്ള പേരുപൂ, ഖിലില്ലേ മഹാ-
ചാരരൂപനാമൊരു ശൈലരാജൻ?
അജഗജജ്യോതിസ്സാകമദ്രിതൻമേൽപ്പണ്ടൊരു
കൊച്ചുടയ്ക്കാക്കുരുവി കൂടുകെട്ടി.
വേരിലും സ്തന്ധത്തിലും കൊമ്പിലും പുതുമഞ്ഞ-
ത്താരിടതിങ്ങി നീല്ക്കും കണിക്കൊന്നായിൽ
ഓമനമന്ദാകിനിത്തുമലർമണംതുകും
തൈമണിക്കളിർക്കാറിൻ തലോടലേൽക്കെ
പാടിയും പക്ഷം വിരിച്ചാടിയും ബ്രഹ്മാനന്ദം
നേടിയും വാണീടുമച്ചെറുകിളിയെ
സ്വപ്നസൗഖ്യത്തിൽ നിന്നും ശ്രോത്രശല്യമാമേതോ
തപ്തദീപ്തശപസിതം തടഞ്ഞുണർത്തി.

ആ നെടുവീർപ്പു സാക്ഷാലദ്രിസാമ്രാട്ടാം രത്ന-
സാഗരവിൻ ഹൃത്തട്ടിൽനിന്നുയന്നതത്രേ.
ആശ്ചര്യമത്യാശ്ചര്യമായതിൻ മൂലമെന്തെ-
ന്നാച്ചെറുപക്ഷിയോതേന്താത്തമ്പരന്നു.
ഏതും പൊരുൾ തിരിയാഞ്ഞെരമാ യാതനതൻ
ഹേതു ഹേമാദ്രിയോടു ചോദ്യംചെയ്തു.
“എന്തിനെന്തെൻപിതാവേ! കേൾപ്പതെൻചെവി? ഭൂഷം
നിന്തിരുമേനിയിലും നിലീനമെന്നോ?
സാന്നവും നിതംബവും ശൃംഗവുമമൂലാഗ്രം
നന്മക്കേയ്ക്കു പൊന്നും മണിയുമല്ലേ?
സൂര്യബിംബവും സാക്ഷാൽ ശൗരിതൻ തൃപ്തകൃ-
മായ്ക്കനാമക്കേഴ്ശിലാശകലമല്ലേ?

ഇത്രിലോകിത്തയുലിന്നങ്ങളേ മൗത്തട്ടിലേ
മുത്തണി... ..യും കെടാവിളക്കും?
നന്ദനാരാമംവിട്ട നാഥരൊത്തത്തും നാക-
സുന്ദരിമാക്കങ്ങളേ സുഖൈകഗോമം?
കാമമെന്തങ്ങേക്കിനിക്കൈവരോണ്ടതൊന്നുള്ള
കാമനീയകക്കുതിർക്കളിത്തിടമ്പേ?”

ഓതിനാൻ പ്രത്യുത്തരമുത്തമാദ്വീന്ദ്രൻ “അഴ-
ലേതെനിക്കെന്നോ? കേൾ നീ! കിളിക്കിടാവേ,
മുന്നം ഞാനുണ്ടായനാൾ മുറുമെൻ മെയ്യികലും
നിന്നൊടൊപ്പം രണ്ടുസ്സൽ ചിറകിടുന്നു.
അച്ചിറക് — അയ്യയ്യോ! മൽഭാഗ്യവിപര്യയമേ! —
വജ്രമുലച്ചു വെട്ടിക്കളഞ്ഞു ശക്രൻ.
ഞാനവനോടൊന്നിനും പോയതി,ല്ലെന്നനപയ-
മൂനപക്ഷമാക്കാനനുഴരി വജ്രി.
ആവഴിക്കേറു ഞാനും ഹാ! ശതകോടിപാത-
മാവതെ,ത്തന്നു മുതൽക്കിവണ്ണമായി.
എന്തിനു ദൈവമെനിക്കുകിയാപ്തക്ഷപ്തം?
എന്തിനു പിന്നീടു തിരിച്ചെടുത്തു?
സുരഭലമാം പക്ഷം സുന്ദരം വീണ്ടുമാൻ
ശുരസമ്പാതി വത്സൻ സുകൃതിതന്നെ;
ആവിധമൊരു മോക്ഷമാരെനിക്കേകുന്നു? ഞാൻ
ഹാ! വിധേ! ജീവപ്തം കടശ്ശിയോളം
വാസവൻ വാഴനാർകലനാഥനെത്തൻസുഖ-
വാസഗേഹമായ്ത്തീർപ്പും മഹാമദാധൻ;
ആയിരമുണ്ടെങ്കിലുമക്ഷിയെന്നുറത്തട്ടിലേ-
ത്തീയവൻ കാണുന്നീല ദയാദരിന്ദ്രൻ.
ആർപ്പം വിളിയുമാളും തദപധുക്കൾക്കെൻ നെടു-
വീർപ്പുകേൾപ്പാനുണ്ടാമോ ഹ്രവണരസം?
വേണ്ട,വരെന്നെക്കൊണ്ടേ മേൽക്കുമേൽ സുഖിക്കട്ടേ;
വേണ്ടമട്ടതിൻപുണ്യമെന്നിക്ക ചേരും.
മുപ്പരം ലോകങ്ങളേ മുറുമിട്ടുവേ
ചിൽപുമാൻ ശവ്നെന്നെക്കലവില്ലാക്കി
ഇത്രനെപ്പാലിച്ചില്ലേ? വെന്നതാരനേട്ടിനം?
മരിനപക്ഷനാം ഞാനോ? കലിശഭൂതേതാ?

പാദപം പാദപമായ് നിൽക്കുകിൽക്കളിർ നൽകും;
 പാഴ്വിറകായ് പ്പതിച്ചാൽക്കളിരകററും;
 ചേലിലുമതിനട്ട മാലിലും സത്തുക്കൾതൻ
 ജോലിയെന്നത്രേ നാനം—പരോപകാരം.
 ആകയാൽ ശതമന്യവാശപേലെന്നെയിൽ വാ-
 ണാകവേ പുണ്യഫലം ഭൂജിച്ചിടട്ടേ;
 നഷ്ടമെല്ലാമങ്ങോർക്കും ലാഭമെല്ലാമെന്നിക്കും
 വിഷ്ടപേശൻ നൽകുന്നു വിചിത്രവൃത്തൻ!
 എങ്കിലും വല്ലപ്പൊഴുമെൻ ചിറകില്ലെന്നുള്ള
 സങ്കടത്തുള്ളിക്കേറിത്തലക്കൊള്ളുന്നു;
 പക്ഷമൂലം ശൂന്യമായ് പ്പാത്തുകാണവേ ചിത്തം
 തൽക്ഷണം വല്ലായ്മയ്ക്കു വശപ്പെടുന്നു.
 വത്സ! നീ പക്ഷം വിരിച്ചാടവേ നിന്നെക്കണ്ടു
 മത്സമാധാനത്തിന്നൊരിടച്ചിൽ വന്നു.
 പള്ളിവില്ലാക്കീടിന ഭഗ്ഗ്നൊരമ്പാഴെയെന്നെ—
 തള്ളിവിട്ടിലല്ലോ! ഞാൻ തനിച്ചുപാപി!!
 അങ്ങനെയായിത്തന്നാലക്ഷണം വീണ്ടുമൊരു
 ജംഗമമാവേനേ ഞാൻ; ജയം പുണ്ടേന്റേ.
 അന്തരിക്ഷത്തിൽപ്പറന്നർദ്ധനിമേഷം പാഴ്വാൻ
 ഹന്ത! പരവീലല്ലോ! ഞാൻ ഹതവിഭവൻ!
 എന്നതുന്നിൻകാഴ്ചയാലെൻ മനമോത്തത്രേ ഞാ-
 നിന്നെടുവീർപ്പിട്ടതെൻ സഹോദരനേ!
 ഹാ! ചരമായ് പിറന്നു ഞാൻ വെറുമചരമാ-
 യീ ജഗത്തിലെത്രനാൾക്കഴിച്ചുകൂട്ടും?
 ജന്മമയ്യയ്യോ! പാഴാമിമ്മലയ്ക്കു പയോഗം
 പൊന്മണികളാലെന്തു വരേണ്ടതുള്ളൂ?
 ഭാരമേ ഭാരമിവ പാരിനമെന്നേനിക്കു-
 മാരിവയ്ക്കായ്ത്തിരിച്ചെൻ ചിറകുനൽകും?
 ഈക്കുറ നീ കേട്ടതായ് റായ്ക്കരയേ വേണ്ട; പാട്ടു
 കീഴ്ക്കടപോലെപാടിത്തകർക്കു കേന്തേ!

ഏവമോരോന്നുചൊല്ലിട്ടേവതാത്മാവാകമ-
 സ്ഥാവരസാർവ്വഭൗമൻ വിരമിക്കവേ

“ദൈവമേ! നിഷ്പക്ഷൻ നീ; നിൻ വരവിതരണ-
മേവനിലും തുല്യം.” എന്നെടുത്തുകൂറി
ത്രോടി വിടുത്തി വീണ്ടുമീശ്വരനെപ്പുകഴ്ത്തി-
പ്പാടിയുമാടിയുമപ്പതത്രീ വാണു.

(0)——

൧൦. ഒരു വിരമാതാവ്.

പെരുമ്പടപ്പുഴി പടന്നിരുന്ന
പെരുമ്പടപ്പുഴിയിൽ മുമ്പാരിക്കൽ
കോയിക്കലച്ചയ്യ മറേത്തിനായ് ചെ-
ന്നിരുന്നു രാജന്യകുമാരനേകൻ.

൧

അടക്കളം തേടിനൊരഗ്രജക്ക-
ളനന്തരോദന്തമറിഞ്ഞിടാതേ
പൊന്നുണ്ണിതൻ പൂങ്കവിൾ വിട്ടിരുന്നു
താരുണ്യമപ്പിച്ച ചുമപ്പുചായം.

൨

ഭരന്തചിന്താവിഷമജപരത്താൽ
ഭൂനൻ ധൂപന്നപ്പൊളടിക്കലത്തിൽ
കായം കുറെ കൈകൂറിയ കാട്ടിയാലും
പ്രാണൻ രണക്ഷോണിയിലായിരുന്നു.

൩

മനസ്സിനീമൗക്തികമാലയായ
മാടക്കുമാമണ്ഡലഭാഗ്യലക്ഷ്മി
തൻതൈക്കിടാവികലണച്ചിരുന്നു
താൽപയ്യവിസ്താരിതദൃഷ്ടിപരതം.

൪

ഓടിക്കിതച്ചെത്തിന ഭൂതനേക-
നൊരോലയപ്പോൾത്തിരുമമ്പിൽവെച്ചു:
അവന്റെ കണ്ണീരിൽ നനഞ്ഞൊരക്ക-
ത്തപ്പുപ്രകാശാക്ഷരമായിരുന്നു.

൫

രസ

ഒരറക്കരം സ്വപ്നമൊരന്നഗോളം;
മററക്കരം മമഗപത്രബാണം;—
ഇമ്മതിലേത്തും പ്രഭവിൻ വയസ്സു-
ന്നേറെക്കവിഞ്ഞാൽപ്പതിനെട്ടുമാത്രം!

സ

സ്വപ്നർല്ലലാടാക്ഷരമാലതന്റെ
സൂക്ഷ്മപ്രതിച്ഛിന്നകമെന്നപോലെ
കാണായൊരപ്പത്രമെടുത്തുനോക്കി
കരൾത്തുടിപ്പേറിന കാശ്യപീഠ.

െ

“പകച്ചിറങ്ങിപ്പടവെട്ടിയെന്റെ
രണ്ടേട്ടരും പെട്ടെങ്കിഴിഞ്ഞു;
അങ്കം നടക്കുന്നു മുറയ്ക്ക; തായേ!
ഞാനെന്തുമേൽ വേണ,മതോതിയാലും.”

വ

ഏനോതി വീഴ്പ്പറിയിടയ്ക്കു വാക്കു
തട്ടിത്തടഞ്ഞൊരു കഴുത്തുരുത്തി
തപ്പാശു തണ്ടും മിഴിരണ്ടുമോമൽ-
ത്തക്കക്കടം തായുടെ നേർക്കെച്ചു.

ൻ

സമ്പ്രദായംപോലെ മകന്റെ നോട്ടം
ശങ്കാതമിസ്രാജമിയന്നു കാണുകേ
തണ്ടാർ തള,ന്നാവൽവിരിഞ്ഞിടാത്ത
വാപിക്കു നേരായ് ജനനിക്കു വക്ത്രം.

മര

ആ വീരമാതാവിനതേവരയ്ക്കു-
മപത്യവാത്സല്യമനോരമങ്ങൾ
ആ ലാക്കിൽ നേത്രങ്ങൾ പകൻ കാണാ-
യാക്ഷേപത്രക്ഷേപ്തങ്ങളിണങ്ങൾ.

മമ

വളഞ്ഞ ചില്ലിക്കൊടി ചൊവ്വിൽ വച്ചും
വഹിസ് ഫുലിംഗം മിഴികൊണ്ടുതിത്തും
മകന്റെനേർക്കമ്മ വലിച്ചുവിട്ടാൾ
വാഗ്ദ പമായുള്ളൊരു വജ്രബാണം.

മര

“എന്തോതി നീയെൻ മകനേ? ‘മരിച്ചു
രണ്ടേട്ടരും; ഞാനിനിയെന്തുവേണ്ടു?’
എന്നോ നിനക്കമ്മയെ—യെന്നെ—നോക്കി-
ച്ചോദിക്കുവാൻ തോന്നിയ ചോദ്യമിപ്പോൾ?

എ

ആദ്യം കുലോദ്ധാരകരാകുവാൻ ര-
ണ്ടാണമക്കളുണ്ടായ് ചൂരിതാത്പര്യം ഞാൻ
തദ്ദൃഷ്ടിദോഷം മറവാനൊടുക്കം
പെൺപെട്ടയെപ്പൊറൊരു പൊട്ടിയായി!

എ

കാഴ്ചയ്ക്കതും പുരുഷനെന്നു തോന്നി;
കാഴ്ചും വരുമ്പോളൊരു ഭീരുമാത്രം!
തങ്കത്തിനും പുച്ചിനുമുള്ള ഭേദം
ശാണോപലാഭോഭവമേള കാട്ടി!!

എ

അന്തഃപുരത്തിന്നകമക്കിടാവു
കണ്ണും നിറച്ചിന്നു കരഞ്ഞിടട്ടേ;
അല്ലാതെയെന്നെൻ രസനയ്ക്കുറയ്ക്കാം? —
അവിരയാം ഞാനസഹായയല്ലോ.

എ.

‘തെങ്ങുകൾക്കു മാനം കുലദൈവ’മെന്നു-
ള്ളാദർശവാക്യം പൊരുളുള്ള താക്കി
മാടക്കുമാനാഥരിതേ ചരയ്ക്കും
വാണാൻ; അതയ്യോ! നിഗദോക്തി മേലിൽ!!

എ

തടുത്ത നിൻ ജ്യേഷ്ഠരെ വെട്ടിവീഴ്ത്തി-
സ്സാമൂതിരിപ്പാടടരാടിടുമ്പോൾ
കണ്ണുംമിഴിച്ചിങ്ങനെ നിൽക്കയെന്നോ
കത്തവ്യമെന്തവ്യാസരിലഗ്രഹൻ നീ?

എ

തേജോധനം ക്ഷത്രിയജന്മമാണു
ജഗത്തിൽ നീയിന്നു ചരിപ്പതെങ്കിൽ
എൻപൈതലേ! നിൻ കരളിനിതല്ല
സന്ദേഹദോലാവിരളുതിക്ക കാലം.

എ

രവ്യ

ദൂരത്തിലെങ്ങോ പടരോലു,മിങ്ങു
പൊക്കുന്നു വെള്ളക്കൊടി നിൻകുപ്പോലം!
ഇത്താളിലോ മാറാലർ നിൻകലത്തിൻ
കീർത്തിക്കൊലച്ചീട്ടു കുറിച്ചിടേണ്ടു?

൨൦

ഈ മാതാജാനപയ, മെന്ററ കക്ഷി,
മരിച്ചൊരേട്ടുക്കു സഗർഭഭാവം,
നിൻജന്മ,മിച്ഛുന്നതിനൊക്കെ മേന്മ-
യേകുന്ന ഘണ്ടാപഥമേകമല്ലോ!

൨൧

ശ്വാസംവിടും ശുഷ്കശവങ്ങളെത്ര
മണ്ണോടു മണ്ണായ് മറവാൻിടാതെ
പെറമ്മയം പാരിനു മാലണയ്ക്കൂ
ഭൂയിഷ്ടദുർഗ്ഗന്ധമലീമസങ്ങൾ!

൨൨

അഖണ്ഡചൈതന്യജനസ്സമുല-
മക്ഷയുസൽകീർത്തിവപുസ്സു നേടി
കാലാജ്ഞലംഘിപ്പവരേറെയില്ല
കല്യാണധാമാക്കൾ മുകൾപ്പുത്രർ.

൨൩

ശ്വസിച്ചു ചാകുന്നതിലെത്രമെച്ചം
മരിച്ചു ജീവിപ്പതു മന്നിടത്തിൽ!
അതോത്തു നി ചെയ്യുക നിന്റെ ധർമ്മം;
അങ്ങേപ്പുറത്തേക്കധികാരി ദൈവം!

൨൪

മാടക്കിതിന്ദ്രോപദിതൻപുകൾപ്പ-
ട്ടരാതിദുശ്ശാസനനാരഴിക്കും?
അസ്സാലപിതനാർത്തനീനാദമെത്തി
പൂണ്ണത്രയീശ ശ്രുതിമണ്ഡലത്തിൽ."

൨൫

ആദ്യത്തിൽ നിന്ദാരസതികതമായു-
മനന്തരം വത്സലഭൂച്യമായും
തൻമാതൃവാഗാമകീഫലത്തെ
മന്നന്റെ കണ്ണം സുഖമായ് ഭജിച്ചു.

൨൬

൪൯

അടിക്കലം വിട്ടെഴുന്നേറ്റ ശീശ്രം
കൈവരുകൂടിക്കഴുകാതെ മന്നൻ
തൻവാൾ വലിച്ചുരിയുലച്ചുകൊണ്ടു
സാംഗ്രാമികക്ഷോണിയിലേക്കു പാഞ്ഞു.

൨൯

കണ്ണീർക്കണത്താൽ നനയാതിരുന്ന
കൈയകുമാരൻ രണഭൂവിലെത്തി
പ്രക്ഷാളനംചെയ്തു വിപക്ഷസേനാ-
കണ്ഠസ്ഥലീഗൈരികനിർത്ഥരത്തിൽ.

൨൮

അടക്കളപ്പൊയ്കയിലുല്ലസിച്ചൊ-
രരാതിഭൂപാലയശോമുണാളം
അന്നാൾ ബുഭുക്ഷയ്ക്കടിപെട്ടിരുന്നൊ-
രാ രാജഹംസം വഴിപോലശിച്ചു.

൨൯

രണാങ്കണത്തിങ്കലസൂക്ഷളര
വീണാൻ നൂപൻ സാധിതപൂരപ്പാർപ്പൻ;
കല്യാണമാലും ജയലക്ഷ്മി ചാത്തി
വീരവ്രണം മിന്നിന തൽഗളത്തിൽ.

൩൦

൧൧. തത്ത്വചിന്ത.

മന്നവൻ തന്മുടിത്തങ്കക്കിരീടത്തിൽ
മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന വൈരങ്ങളേ!
ഒന്നു വല്ലപ്പോഴുമോക്കുകപോലുമി-
ല്ലന്നതർ നിങ്ങൾ കഴിഞ്ഞ കാര്യം.
ആദിത്യരശ്മിയടുക്കലണയാത്ത
പാതാളലോകപ്പുകഴിയിൽ
കൂരിരുട്ടിൽപ്പെട്ടു, ദുർവിഷക്കാറേററു,
ചേറിൽപ്പുതഞ്ഞൊരു മേനിയുമായ്
അങ്ങങ്ങോ ദൂരത്തനേകായിരം വർഷം
മങ്ങി മയങ്ങിക്കിടന്നോർ നിങ്ങൾ.

സാഹസവൃത്തിയിൽ സാധകം ചെല്ലോര
 ലോഹഖനികൂലാവേലക്കാരൻ
 കഞ്ഞികുടിക്കാതെ കായും വയറോടു
 പഞ്ഞത്തുണിക്കീരയിൽച്ചുറ്റി
 താഴത്തിറങ്ങിത്തളരാതെ നിങ്ങളെ-
 ത്തപ്പിയെടുത്തു കരയ്ക്കു കേറ്റി
 ശാപവിമോചനം നിങ്ങൾക്കു നൽകിയാ-
 ത്താപസപ്രായൻ കൃതാത്മനായി.
 ഫാ! നിങ്ങൾ- വജ്രഹൃദയങ്ങൾ-തെല്ലമ-
 പ്രാണിദയാർദ്രനെയ്തിണിപ്പീല.
 അന്യോപകാരികൾക്കായുകൊണ്ടേതും
 വി.നതയി,ലുവനിട്ടിനവും
 നിങ്ങൾക്കു സോദരരായോരെ മേന്മേലാ
 വൻകണ്ടിൽ നിന്നു കരേറ്റിടുന്നു!
 നിങ്ങൾക്കു മാതാവമാകരുദ്രവില്ലേ?
 മംഗലശീലയാമാക്ഖനിയാരം
 നിങ്ങൾ വിധിബലം മൂലമിന്നാന്നിടം
 തുംഗമാം സ്ഥാനവും നന്ദികേടും
 കേൾക്കുകിൽ സന്തോഷസന്താപബാഷ്പങ്ങൾ
 വാക്കും സമ്മിശ്രമായ് കണ്ണിൽനിന്നും.

വാർമഴവില്ലൊളി നാലുപാടും വീശു-
 മോമനശ്ശീമക്കമലിങ്ങേളേ!
 പാൽക്കടൽപ്പെൺകടക്കൺമധു സേവിച്ചു
 കീഴ്ക്കട തീരെ മറന്നിടൊല്ലേ!
 ആയൊളി തെല്ലൊന്നുകത്തേക്കും പാറിപ്പി-
 നല്ലൊന്നാൽ നിങ്ങൾ കരിക്കട്ടകൾ!
 ഓമനസ്സീമന്തിനീമണിയാളുടെ
 കോമളകൈശികതല്ലജത്തിൽ
 വാനത്തുഷസ്സിൽദിനമണിപോലേരും
 വാസനരോസാമലരുകളേ!
 തികൾമുഖിമണിയാരതൻ വലമ്പിരി-
 ഗ്ഗംചൊളിക്കണ്ഠമതല്ലികയിൽ

മെ

വണ്ണവും വണ്ണവും ചേന്നു വിളങ്ങിടും
വെൺനരമൗകതികക്കല്ലുകളേ!
കാന്തമാർതങ്കലത്തങ്കപ്പതക്കത്തിൻ
മാന്തളിർച്ചെഞ്ചൊടി... ..കണക്കേ
ഒപ്പുണക്കുപ്പികൾക്കുള്ളിൽത്തിളങ്ങിടും-
മതുഭതമുന്തിരിസ്സത്തുകളേ!
പൈമ്പാൽമൊഴിയാളിളക്കെവിരലുകൾ
കമ്പികൾതൻവഴിക്കോടിക്കവേ
ഭൂരിപീയൂഷത്താൽക്കണ്ണുംകളിപ്പിക്കും
വാരൊളിത്തങ്കവിപഞ്ചികളേ!
നട്ടുവളർത്തിയോരുദ്യാനപാലനോ
മുങ്ങിയെടുത്തോരു മുക്കുവനോ
യന്ത്രം കറക്കിവിടും പണിക്കാരനോ
ഘന്ത! വാദ്യം തീക്കും ശില്പിതാനോ
നിങ്ങളാലോക്കപ്പെടുന്നീല ലേശവും,-
മിങ്ങനെ തന്നെയോ ലോകധർമ്മം?
നന്ദിയാം വാക്കിലേ രണ്ടക്ഷരങ്ങളിൽ
മിന്നും പൊരുളിനെക്കൈതൊഴുവിൻ!

എന്തിന്നു ഞാനിതരയ്ക്കു നന്മ? ചിന്തിച്ചാ-
ലെന്തുണ്ടിവയ്ക്കുമെന്നിക്കും ഭേദം?
കല്ലോ, കരടോ, കടലാടിയോ, കള്ളി-
മുള്ളോ, മുരിങ്ങയോ, മുക്താമ്പോ,
ഈയലോ, പാറയോ, മൂട്ടയോ, ഞാഞ്ഞൂളോ,
പേനോ, കൊതുകോ, കഴിയാനയോ,
മരോ വടിവാൻ ഹാ! ഹാ! പടുകഴി-
പറിക്കിടന്നോരു പാപിയെന്നെ
അങ്ങങ്ങോ ദൂരത്തുനിന്നു തിരഞ്ഞെടു-
ത്തിങ്ങനേ പൊക്കിക്കരയ്ക്കുകേററി
എൻതമ്പുരാനേ! ഭഗവാനേ! ചോററി! നീ
നിൻ തിരുവുള്ളപ്പൊരുവെള്ളത്തിൽ
തേച്ചുകഴുകിത്തുടച്ചു വെടിപ്പാക്കി-
യാശ്ചയ്യാകുമീ രൂപമേകി

സർവ്വരാചരസാമ്രാജ്യപ്പെൺചെങ്കോ-
 ലെൻ വലങ്കൈയിൽ സമർപ്പിച്ചീലേ?
 മോഹാസക്രപത്തിൽ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും
 ഹാ ഹാ! കൃതഘ്നശിരോമണി ഞാൻ
 സത്യസ്വരൂപനേ! സർവ്വലോകങ്ങരക്കും
 കുന്താവേ! ഭുന്താവേ! സംഹർത്താവേ!
 രക്ഷിതാവങ്ങയേയോക്കാതെയെൻജന്മം
 ക്ഷിപ്തഭരിയായ്ത്തുലയ്ക്കാമെങ്കിൽ
 കല്പിനും പൂവിനും നന്ദിയില്ലെന്നു ഞാൻ
 ചൊല്ലുന്നതിൽപ്പരം മൗഢ്യമുണ്ടോ?
 എന്നെ ഞാൻ നന്നാക്കാനോത്താൽ മതി; പിന്നെ-
 യന്ത്യാവസ്ഥയ്ക്കും നേരേയാകും.
 ശീമക്കമലമേ! റോസേ! നരമുത്തേ!
 കോമളമുന്തിരിസ്സുത്തേ! വീണേ!
 നൃഗം ഭ്രാതാക്കളേ! നിങ്ങളെശ്ശാസിപ്പാൻ
 ഞാനല്ലധികാരി; തെറ്റിപ്പോയി.
 മാപ്പേനിക്കേകവിൻ! നാമെല്ലാം നന്നാവാ-
 നൊപ്പം കന്ദിയട്ടെ ചിത്സപരൂപൻ.

൧൨. കാവ്യപ്രഭാവം.

തപമനവധിചെയ്തു താന്തനായി-
 ത്തനതുടജത്തിൽ വസിച്ചിരുന്ന ശുക്രൻ
 യേദമൊരശരീരിവാക്കുകേട്ടാൻ
 പ്രളയഘനാഘനഗർജ്ജനംകണക്കേ.

൧

“ബലി പടയിൽ മരിച്ചു; പേത്തുമങ്ങേ-
 പ്പെരുമ നിലച്ചു; ജയിച്ചു ദേവരാജൻ;
 കഥയിനിയുമിതൊട്ടറിഞ്ഞതില്ലേ?
 കവിയഥവാ പകലും കിനാവുകാണൊൻ!

൨

കരുതുക കരണീയം" എന്ന വാക്യം
കടുവിക്കുസ്പ്ഫുടുമുത്തരോത്തരോച്ചം
ജവമൊടു ഗഗനത്തിൽനിന്നുയർന്നു
ജലധിയിൽനിന്നു ഫലാഫലംകണക്കെ.

൩

(ഔഗ്മകം)

മുഖരിതഫരിദന്തമാവചസ്സിൻ
മുഖപുരയാം ചെറുവാക്യമൊന്നുമാത്രം
മുനിയുടെചവിയിൽത്തറച്ചു മുററം
മുനയൊരു മൂന്നുകലൻ വേലുപോലെ.

൪

ഭൃശമുടനൊരുത്തെട്ടൽ തൈട്ടി, വാനിൽ
ഭൃഗു നിലവിട്ടു പകച്ചുനോക്കിനിന്നു;
വിളറി കവിൾ; വിയത്തു നെററി; മങ്ങി
മിഴി; ഗതചേതനനായി മാമുനീന്ദ്രൻ.

൫

പുനരപി ധൃതസംജ്ഞനായ ഭാന്തൻ
സ്പ്ഫുടമിടനെഞ്ഞടി വിട്ടുമാറിടാതെ
രൈവിധമെഴുന്നേറു ചിന്തചെയ്താ-
നൊടുവിൽ—"ഇതെന്തൊരുകാലവജ്രപാതം?"

൬

ബലി-ശരി, മമ ശിഷ്യൻ-ഏതുദിക്കിൽ-
പ്രായവനിപ്പെട്ടാ? ശരാതിയേതൊരുത്തൻ?
അടരിനു വഴിയെന്തു? തോൽവിയെന്ന-
പ്രപമുതികൂടിയതേതുമട്ടിൽ നൽകി?

൭

വിധി, നിജതനയൻ സനൽക്കുമാരൻ
വിധൃതവിരോചനസഖ്യനെന്നുകാണും;
അഴൽ മഹിതകയാധുജാനപയത്തി-
നരുളുകയില്ലസുരാരി സത്യസന്ധൻ;

൮

വിള ബലി തനതിഷ്ടദേവനെന്നായ്
വിഷമശരാരിയെ വിശ്വസിച്ചിരിപ്പു;
ഭൃശമവനൊടു വൈരമേതു സൃഷ്ടി-
സ്ഥിതിലയകൃത്തുകൾ മൂന്നുപേർക്കുമില്ല.

൯

(ഔഗ്മകം)

അസുരരാടു സുരർക്കു ചേർച്ച പാർത്താ-
ലസുലഭമെങ്കിലുമസ്സഹോദരന്മാർ
അവികലമൊരു സന്ധിചെയ്തുകൊണ്ടി-
ന്നുവർത്തമിലുമത്ര ശീഘ്രമല്ല.

൧൦

ശതമഖനൊരുവേള പോരിടട്ടേ;
ശകലിതമാവതവന്റെ ഗാത്രമല്ലേ;
ഇഹ ബലി മുതിയാൻപോലും! എന്തു-
ണ്ടിനിയധരോത്തരമൊന്നെന്നിക്കുകേറുപ്പാൻ!

൧൧

കളവു പറകയോ കടന്നൊരുത്തൻ?
ഖലനവനെൻകഥ കേട്ടുകേറുവിയില്ലേ?
വഴിയതിന്നുമരിപ്പും; എങ്ങു നിന്നോ
വരുവതു വന്നു; മുരുകമത്രതന്നെ.”

൧൨

അരഞ്ഞൊടിയിട താൻ സമാധിയാന്നാ-
ലറിയുമശേഷം;മതിന്നു ശക്തിയെന്തു
പരമതുമിതുമേവമോത്തു ചിന്താ-
പരവശനായ് ഭഗവാൻ പരാപരജ്ഞൻ.

൧൩

മമതയിൽ മനതാർ മയങ്ങി മായാ-
മലിനമഹാസുവിലന്ധനായ് പ്പതിച്ചാൽ
മറയുടെ കര കണ്ട മാമുനിക്കും
മനുജകൃമിക്കുമശേഷമെന്തു ഭേദം?

൧൪

“ഇവിടമിനിവെടിഞ്ഞു ശിഷ്യരെക്ക-
ണ്ടിതിനുടെ മേല്പണി നോക്കിടേണ”മെന്നായ്
ത്വദിതി മുനി നിനച്ചു ചെന്നുചേർന്നു
ചരമശിലോച്ചയചാരുശൃംഗഭൂവിൽ.

൧൫

മയനുടെ കരശിപ്തസീമയായും,
മഹിതമഹീധരമെരളിഭൂഷയായും,
അവിടെയതിമനോജ്ഞാമമ്യമൊന്നു-
ണ്ടരിയ വിരോചനജാധിവാസഗേഹം.

൧൧൭

ചപലത ലവമറു മിന്നുവോരാ-
 ചൂരമഗിരിശപരശാശപതാക്ഖിംബം
 കടുതരവിവൃതാസ്യമാം തമസ്സാൽ
 കബളിതമായ് കരിതേച്ചുപോലിരുന്നു.

൧൭

തൂരുതരെയവിടത്തിൽ നിന്നുപൊങ്ങും
 തുമ്പലരവം; മുനിയൊട്ടുത്തനേരം
 കടലിനടയിരമ്പലല്ല മുറും
 ക്രതുഭഗരാതിവിലാപമെന്നറിഞ്ഞു.

൧൮

തവിടുപൊടിതകൻ താഴെവീഴും
 തനതുമനോരഥമേട നോക്കിനോക്കി
 തരളമതി തപസ്വി പാഞ്ഞുചെന്നു
 ദനുജകുലാധിപരാജധാനിതന്നിൽ.

൧൯

അതിനകമുശനസ്സുണഞ്ഞനേരം-
 ഞ്ഞൊക്കെ! കണ്ടൊരു കാഴ്ചയെന്തുചൊൽവു?
 കഠിനം!—അസുരർതന്നവസ്ഥയാക്കും
 കരളുകുറുപ്പടി കഷ്ടമായിരുന്നു.

൨൦

ഉടലൊടു തല വേർപിരിഞ്ഞു, വക്ഷ-
 സ്സുടവുകലൻ, കരോടി ചൂണ്ണമായി,
 കഴൽ കരമിവ യ,ററസ്യക്കിൽമുങ്ങി-
 ക്കവി പല ശിഷ്യകളേമ്പരങ്ങുകണ്ടു.

൨൧

നടുപദവിയിൽ വിപ്രചിത്തി, ജംഭുൻ,
 നമുചി,വലൻ,മുതലായ സൈന്യനാഥർ
 തടിയിടിപൊടിയായ് കിടപ്പു ഹാ ഹാ!
 തപനതന്തുജനികേതനാലുപനീനർ.

൨൨

വളരെയസുരവീരർ ഗോർഭമന്ത്രം
 വപയിവ വൈകൃതമായ് വെളിക്കു ചിന്നി
 ചുട്ടുനിണവുമണിഞ്ഞു ഹാ ശയിപ്പും
 ചുവടുമറിഞ്ഞ മരാമരങ്ങുകുലോലം.

൨൩

ഒന്നു

അതുപൊഴുതു, മധീശരായിരുന്നോ-
 രവരെയകമ്പടിസേവചെയ്തുകൊൾവാൻ
 ബഹുദേർ കുതികൊണ്ടു തുളുനില്പും
 വെറുമപമൂർദ്ധകളേബരാവശിഷ്ഠർ!

൨൪

തടവിനിടപെടാതെ സഞ്ചരിക്കും
 ദനുജബലം സകലം സമൂലഘാതം
 ശിവശിവ! ചിതറിക്കിടപ്പു ചുറ്റും
 ശിലയിലടിച്ചുതകന്ന് കപ്പൽപോലേ.

൨൫

ദനുസുതരിതുമട്ടു താരുമാറായ്-
 ത്തറയിൽ മറിഞ്ഞു മലന്നൊരന്നിങ്കേതം
 പരമരമനയെന്ന മട്ടുമാറി-
 പ്പട്ടുമുടലക്കളമായ് ചുമഞ്ഞിരുന്നു.

൨൬

അതിനകമൊരിടത്തുസഹ്യമോപ്പാ-
 നസുരകുലേശനവാപ്തകാലധർമ്മൻ
 ശിഥിലതനു കിടപ്പു ജിഷ്ണുശസ്ത്രം
 ചിറകു മുറിച്ചു ശിലോച്ചയം കണക്കേ.

൨൭

ധമനിനിരയരഞ്ഞു, സന്ധിബന്ധം
 തവിട്ടു പൊടിഞ്ഞു, വെളിക്കു ബുക്കു ചാടി,
 ഗളമിടയിൽ മുറിഞ്ഞു, തുണ്ടുതുണ്ടായ്-
 കരളു ഞെരിഞ്ഞു, കശേരുകാസ്ഥി പൊട്ടി,

൨൮

തലയുടെ വെളിയോടടുത്തു, ചുറ്റും
 തറയിലതിന്നകമാന്ന് ചോര ചിന്നി,
 നലമുടയ മുഖം ചതഞ്ഞു, ഹാ ഹാ!
 നയനമുടഞ്ഞു, രദോൽക്കരം നരങ്ങി,

൨൯

പരവശനിലയിൽ പ്രതിപ്രതീകം
 പരപരിഭ്രൂതി പരം വിളിച്ചുചൊല്ലി
 ഒരു കണപമഴുന്നതാണു ദൈത്യ-
 ക്കടയവനാം ബലിപോലും!—എന്തു മാറ്റം!

൩൦

(വിശേഷകം)

തുടുതുടയൊരിടത്തൊഴുകിയന്നും,
 തപരിതമിരുണ്ടൊരിടത്തു കട്ടയായും,
 സ്ഫുടതരമതിൽനിന്നു ചെമ്പരുത്തി-
 പ്പുതുമലർനീരൊരിർചോര ചിന്നിടുന്നു.

൩൧

ബലിമഹിഷി വിശിഷ്ടയായ വിന്ധ്യാ-
 വലി പതിതൻ വികൃതോത്തമാംഗപിണ്ഡം
 മടിയിൽ മമതയാണെടുത്തണച്ചും,
 മനതളിർ മുർഛയിൽ മഗ്നമാക്കിവച്ചും,

൩൨

വിധിയെയെപലപിച്ചു, മാത്തനാദം
 വിവിധമുയർത്തിയു, മശ്രുധാര വാത്തും,
 തളിരൊളിതന തല്ലിയും തൊഴിച്ചും,
 തറയിലുരുണ്ടു പിരണ്ടു കേണിടുന്നു.

൩൩

(യുഗ്മകം)

അഴൽനിഴൽ കണികണ്ടിടാതിരിപ്പോ,-
 നസുരജഗത്തിനനന്തരാവകാശി,
 അരികിൽ മുറയിടുന്നു ബാണനും വി-
 ണഹഹാ! കിശോരനപേരതാതപാദൻ.

൩൪

അചലമതി ജിതേന്ദ്രിയൻ ഗഭീര-
 ക്ഷണിമണി യുല്യസുവണ്ണപുണ്ണഖണ്ഡൻ
 ഭൂതവിനമവയൊക്കെ നോക്കിയപ്പോൾ
 ഭൂശമഴൽ വന്നു; വരാതെയെന്നുചെയ്യും?

൩൫

പലതവണയതിന്നുമുമ്പുമോരോ
 പടയിൽ മഖാശികളോടു തോറു മാറി
 അസുരരവശരായ്ത്തിരിച്ചുനാളു-
 ണ്ടവയെ മഹഷിയപസ്തരിച്ചതല്ല.

൩൬

അടരിരുതലവാ,ഉതിൽപ്പെടുമ്പോ-
 ഉപജയമാക്കു വരില്ല; വന്നിടട്ടേ;
 പരമൊരുവക ഭംഗമിന്നതെന്നായ്
 ബലിയറിയി,ല്ലതുമന്നറിഞ്ഞിടട്ടേ;

൩൭

ഭൂ

അഴൽവരുമൊരുവന്നു; വന്നുവെന്നാ-
ലതിനൊരുമാതിരി കൈകണക്കു കാണും;
ഇരുളധികമെഴും കറുത്തവാവി-
ന്നിരവിലുമിത്തിരി നാട്ടുവെട്ടമുണ്ടാം;

൩൮

അടിമുതൽ മുടിയോളമററമററ-
ജ്ജശരണഭാവമദൃഷ്ടപൂർവ്വമേവം.

അസുരസമുദയത്തിനാകമാനം
ഘതവിധിനൽകിയതെന്നാരിക്കൽ മാത്രം.

൩൯

(വിശേഷകം)

തുരുതരെ മിഴിനീർ വഴിഞ്ഞിടും മെയ്
തുകിലിനൊഴുനൊരു തുമ്പിനാൽ തുവർത്തി
വലിയൊരു നെടുവീർപ്പുമിട്ടു വിന്ധ്യം-
വലിയുടെ മുന്നിലണഞ്ഞു മാമുനീന്ദ്രൻ.

൪൦

“കരുണയൊടണിമെയ് തലോടി, വത്സല
കരയരു”തെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കാവ്യൻ
കരുതലമവരതൻ ശിരസ്സിൽ വച്ചാൻ;
കമനിയുമർദ്ധഗതാസു കണ്മിഴിച്ചാൾ.

൪൧

വീരവാഴ മിഴിരണ്ടുമോമനക്കൈ-
വീരലുകൾകൊണ്ടു തുടച്ചു മുന്നിൽ നോക്കി
കുലഗുരു സവിധസ്ഥനെന്നറിഞ്ഞ-
ക്കുവലയദൃക്കെഴുന്നേറ്റു കൂപ്പുകൈയായ്.

൪൨

ജലമൊരുപടി ശീശ്രമർഘ്യപാത്രം-
ചമനവിധിക്കുതകുന്ന നേത്രയുഗ്മം
അരിയ ഗുരുപദങ്ങളിൽപ്പതിപ്പി-
ച്ചരിവയർമുത്തഭിവാദമാചരിച്ചു.

൪൩

“മതി മതി മകളേ! വിഷാദ”മെന്ന-
മ്മതിമുഖിയാളൊടു ഗൽഗദസപരത്തിൽ
അരുളി നിജകരങ്ങൾ മെഴുലിയിൽ ചേ-
ർത്തവളെ നിതാന്തമനുഗ്രഹിച്ചു ദാത്തൻ.

൪൪

൯

കവിയുടെ കരുണാബലത്തിനാൽ തൻ-
കടനനിരുദ്ധഗുരുത്വമൊട്ടുമാറി
കരളരിയുമൊരുന്നതാംഗി ബാഷ്പ-
സ്ഖലിതപദം ചിലതപ്പൊഴുച്ചരിച്ചു:—

൪൦

“നീലകിതളുവംശ! ഭീനബന്ധോ!
ദിതിജഗുരോ! ഭഗവാൻ ത്രികാലവേദി;
അടിമലരവലംബ, മാത്ത്യാമീ-
യടിയനതിൽപ്പരമെന്തുണത്തിടേണ്ടു?

൪൬

ഹരിയെ വിബുധബന്ധുവാക്കിയാലെ-
ന്തരിയഗുരൂദപഹനായ് ഭവാനെ നല്കി
നിയതി നിരവലംബർ ദൈത്യരിൽത്താൻ
നിയതമണയ്പ്പു നിതാന്തപക്ഷപാതം.

൪൭

കുതിപയനിമിഷങ്ങൾ വേണമെങ്കിൽ
ഖലർ സുരരെന്നുണചെയ്തിടട്ടെ കാലൻ;
കനമെഴുമസുരർക്കു താങ്ങലില്ലേ
കവി കരുണാനിധി കാലകാലശിഷ്യൻ?

൪൮

അദിതീജപതിയാകുവോനെയങ്ങോ-
ട്ടജഗരമാക്കി വെളിക്കു തള്ളുവാനും,
അരമൊരു പറയന്നുകൂടി വേറി-
ട്ടമരുലകം പണിചെയ്തുകൊള്ളുവാനും,

൪൯

കഴിയുമനഃപരാം തപോധനന്മാർ
കഴൽതൊഴുമങ്ങു കുനിഞ്ഞു കാത്തിടുമ്പോൾ
കടനമെവിടെനിന്നുമെത്തിടട്ടേ;
കരബദരീകൃതകാംക്ഷിതാർത്ഥർ ഞങ്ങൾ.’

൫൦

ഇതുവരെയുമിവണ്ണമോത്തിരുന്നോ-
രിവരെയുമിന്നു കിനാവിൽ നിന്നുണത്തി
അരിയൊരു നിജശക്തി ബോധ്യമാക്കും
ഹതവിധിതന്നെയവാപ്ത ചാരിതാത്മ്യൻ!

൫൧

(വിശേഷം)

നൂറു

വിഗതപിതൃകനിക്കുമാരനയ്യോ!
വിധവ ഭവൽപദപത്മഭംഗിയാം ഞാൻ;
വിഷയമിതുമനാഥ;മെന്തുവേണം
വിമതകലത്തിനിതിൽപ്പരം വിനോദം?

൨൨

കരുതി മരുവിടുന്നു നാമൊരെണ്ണം;
കരഗതമായ് ചുമയുന്നു മറെറൊരെണ്ണം.
അമൃതമനുഭവിപ്പതിന്നു പോയാ-
രസുര,രവർക്കു ലഭിച്ചതാത്മനാശം.

൨൩

ശരിയിതു ഭവിതവൃശകുതിയാവാം;
ശചിയുടെ 'ശുക്ര'ഭരോവിലാസമാവാം;
അടിയനതരിയേണ്ട; വേണ്ടതെന്തെ-
ന്നവിടെ നിനയ്ക്കുകിലത്തലസ്സമിക്കും.

൨൪

ശകലവുമസുരാന്ധയത്തിനാപ-
ലാനമവിടുന്നറിയാത്ത തത്ത്വമില്ല;
ഒന്നുഭവർ പരിപാലനീയർ യുഷ്മ-
ച്ചുരണയുഗൈകശരണ്യർ തന്വുരാനേ!"

൨൫

പലതുമവളിവണ്ണമോതി വീണ്ടും
പദതളിരിൽപ്പരിതപ്തയായ് പ്പതിക്കേ
പരിണതകരുണാകലാന്തരംഗൻ
പകരമുരച്ചുതുടങ്ങി പാരികാംക്ഷി.

൨൬

"അരുതരുതഴൽ! ശുക്രനല്ലയോ നി-
ന്നരികിലണഞ്ഞ,തവൻ സജീവനല്ലേ?
അതു മതി മകളേ! നിനക്കു മാലേ?-
തരതൊടി നീയൊരു വേക്കിനാവു കണ്ടു.

൨൭

അവിരതമഭിവാദനത്തിനാശി-
സ്സുരുളുകിൽ നിത്യസുമംഗലിപദം ഞാൻ
മകളുടെ വിഷയത്തിലുച്ചരിപ്പൂ;
മമ മൊഴി സത്യവുമത്ഥവത്തുമല്ലേ?

൨൮

നൂ.മ

അഭിതിജ്ഞാൻ സുധ തെല്ലു സംഭരിക്കാ-
മതൊരു പതത്രി ഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോകാം;
അമൃതഘടമെഴുന്നതസുഭീയ-
ക്ലപരമഖണ്ഡതപോബലാഭിധാനം.

ഒൻ

പരിമുദിതപരേതരാജദർപ്പൻ,
പശുപതി മൽഗുരു ഭക്തപാലനോൽക്കൻ,
മുധനുടെ വരമെങ്ങു? തുച്ഛമാമീ
മൃതബലിജീവനമെ,ങ്ങതോത്തുനോക്കൂ.

നൂ൦

അസുരപതി മദീയശിഷ്യനെന്നു-
ജ്ജറിവുവെടിഞ്ഞളികത്തിലാത്മയോനി
അതുമിതുമവതാളമായ് വരച്ചാ-
ലണകകുലാലരിലഗ്രഗണ്യനങ്ങോർ!

നൂ.മ

ചില ചെടി കവരം മുറിച്ചു വിട്ടേ
ചിതമൊടു വാച്ചു തഴച്ചിടുന്നതുള്ള;
പരകൃതപരിഭ്രൂതി ഭാനവർക്കും
പരമതുമട്ടിലുദേഹവ്യഥേതു.

നൂ.ര

അരഞ്ഞൊടി പിരിയാത്ത ഞാനഹോ നി-
ന്നനുകന്ദയന്നനുയാത്ര ചെയ്തതില്ല;
അവിരതമവിവേകപാദപത്തി-
ന്നനുശയസമ്പ്രമവശ്യഭാവിതനെ.

നൂ.ന

അതിനിതു ഫലമാട്ടെ; തോറു നാമെ-
ന്നരികളുരയ്ക്കതളികവീരവാദം;
മഹിതസുരനദിക്കു മന്നിലെങ്ങാൻ
മണലണകൊണ്ടൊരു മാഗ്ഗ്വരോധമുണ്ടോ?

നൂ.ര

കരയരുതു കമാരി! കാക്കവേണ്ട
കളി ചിലതൊക്കെ നിനക്കു? കൺമിഴിക്കൂ!
മധുരതരമഹേന്ദ്രജാലവിദ്വാ-
മരകതപിഞ്ചരിക മത്തപോമതല്ലി.”

നൂ.ഒ

നൂറ

ബഹുവിധമിതുമട്ടു കാവ്യൻ
ബലിദയിതയ്ക്കു വിശേഷസാന്തപമേകി,
ശവമൊരു വസനത്തിനാൽ മറച്ചാൻ;
ശ്രവണപുടങ്ങളിൽ മന്ത്രമുച്ചരിച്ചാൻ;

നൂന്ന

അവയവതതി പാണികൊണ്ടു തൊട്ടാ-
നലിവൊടനന്തരമാനനം മുകന്നാൻ;
ഒടുവി'ലുണരുകെൻറ വത്സ'നെന്നാ;—
നൊരു നിമിഷത്തിലിതൊക്കയും കഴിഞ്ഞു.

നൂനെ

(യുഗ്മകം)

തധടിതി “പശുപതേ! മദേകബന്ധോ!
ജയ ജയ ദേശിക! ഭാഗ്ഗ്വാന്പയേന്ദോ!”
ഇതി വിവിധവചസ്സുരച്ചുകൊണ്ട-
നീളയെ വെടിഞ്ഞെഴുന്നേറു ഭാനവേന്ദ്രൻ.

നൂപ

ചതവുടവിവയില്ല മെയിലെങ്ങും;
ശകലമിടയ്ക്കൊരു പോറൽ പോലുമില്ല;
ചടവൊരു ലവമില്ല; നെറ്റിയിന്മേൽ
ശ്രമജലബിന്ദുവുമൊന്നുകൂടിയില്ല!

നൂൻ

ശിരസ്സിൽ മകുടത്തൊട്ടും നിറുകയിൽ ത്രിപുണ്ഡ്രത്തൊട്ടും
കഴുത്തിലിഴമുഞ്ഞൊട്ടും കരതലത്തിലസ്രുത്തൊട്ടും
കടന്നു തുരുവിൻറ കാൽത്തളിരിലാശു സാഷ്ടാംഗമായ്—
പുതിച്ചു സുരവൈരികൾക്കുശനിപാണി വൈരോചനി. റെ

——(oi) ——

൧൩. കന്യാകുമാരിയിലെ സുയ്യോദയം.

നിത്യനായുള്ള ഭഗവാനേ! പോററി! നീ
സത്യത്തുണൊന്നു നടുക്കു നാട്ടി;
മുറും നീലാംബരംകൊണ്ടു മേൽക്കെട്ടിയും
ചുറ്റവെളിയപ്പട്ടും കെട്ടി;

സുരസുധാകരവൈദ്യുതറാന്നലും
 താരകഗ്ലോപ്പും മുകളിൽത്തൂക്കി;
 ആഴിയാം മാഹേന്ദ്രനീലക്കൽ ചുറ്റിലു-
 മുഴിയാം പച്ചക്കൽ മലൃത്തിലും
 മേനിയിൽ വച്ചുറപ്പിച്ചു വിളങ്ങുമീ
 മാനുഷഗോളമണിശ്രോടാരം
 നാലുവഴിക്കും മനോജ്ഞമിരുപത്തി-
 നാലുമണിശ്രോമേതുനാളം!
 ഏകിലുമെൻ വിഭോ! നേരം പുലരുമ്പോ-
 ളെൻകരകത്താമരത്തുമലരിൽ
 ചെങ്കുതിരോന്റെ തിരപ്പുറപ്പാടേക്കും
 വൻകുതുകോന്മാദമൊന്നു വേറെ!
 നിന്തിരുമേനിയേ നേരിട്ടു കണ്ടു ഞാൻ
 ബന്ധവിമുക്തനായ്ത്തീരുവോളം
 അന്യപ്രകൃതിപ്രദർശനമെന്തെന്നെ-
 ലന്യനാക്കാനുള്ള തമ്പുരാനേ!

പാരിച്ചു വാനിൻനിഴൽ പോലേ മുടിയ
 കൂരിരുക്കട്ടിക്കുരിമ്പടത്തേ
 തന്മെയ്യിൽ നിന്നു വലിച്ചുകലക്കള-
 ണ്തിമ്മഹിമണ്ഡലപ്പെൺമണ്ഡപം
 മുരിനിവിണ്ണഴനേറൊരു നോക്കതാ!
 നേരേ കിഴക്കോട്ടു നോക്കിനിൽപൂ.
 അന്തി തുടങ്ങി വെളുപ്പോളം കൂത്താട്ടം
 പന്തിയിലാടിത്തളൻ ചന്ദ്രൻ
 തുനക്ഷത്രങ്ങളാം ചങ്ങാതിമാരോടും
 വാനക്കളിത്തട്ടു വിട്ടുപോയി.

അങ്ങിങ്ങുതാരങ്ങളൊന്നരണ്ടൊട്ടൊട്ടു
 മങ്ങിത്തിളങ്ങി മയങ്ങിക്കാണുമു:
 മാതാവായ്വേറിട്ടു മാഗ്ഗം തിരിയാതേ
 ചേദിക്കും ചേചരബാലർ പോലെ;
 തെറ്റിത്തറയിൽപ്പതിച്ചു വിൺമങ്കത-
 നൊറ്റക്കൽമുക്കത്തി വൈരം പോലേ;
 ഏന്തിന്നു ശങ്കിച്ചു നിൽക്കുന്നു വത്സരേ!
 പിന്തിരിഞ്ഞങ്ങങ്ങൊന്നോടിക്കൊരവിൻ;

ജ്യോതിസ്സപരൂപനെഴുനുള്ളു മാരായി;
പാതയിൽ നിന്നു വിലകിക്കൊടുവിൻ.
മന്ദാനിലൻ നവമാർജ്ജനിയാൽ തുത്തും
മന്ദാകിനിപ്പുഴ നീർ തളിച്ചും
മന്ദാരശാഖി മലർനിര വഷിച്ചും
നന്നായ് വിളങ്ങുമീയഭൂവിഥി
കുഞ്ജരനേർനടമാരുടെ നന്തന-
മഞ്ജുളമഞ്ജീരശിഞ്ജിതത്താൽ
മാറൊലികൊള്ളേണ്ട കാലമായ്! കൂട്ടരേ!
മറൊരു ദിക്കിൽ മറഞ്ഞുകൊടുവിൻ.

ചിതെന്നു നോക്കുക! ചൊവ്വേ കിഴക്കോട്ടു
ചക്രവാളത്തിന്റെറയറത്തായി—
മോടിയിൽ സാഗരം വിട്ടുകരയേറി
ക്രീഡിക്കും യാദോനികരം പോലെ;
അല്ലെങ്കിലാഴിയിൽ വാനോർ കൃഷിക്കായി-
ത്തല്ലിയുറപ്പിച്ച മുട്ടുപോലെ;
പോരെന്നാൽ തൻതല തെല്ലൊന്നയത്തിട്ടും
വാരുറ മൈനാകശൈലം പോലെ;
നീളെസ്സമുദ്രത്തെത്തൊട്ടുകിടക്കുന്ന
നീലവലാഹകമാലകളിൽ
ഈടൊഴും ചീനാംശുകത്തിന്റെറയറത്തു
പാടലപ്പട്ടുകസവുപോലെ
തങ്കരേക്കിട്ട തുടങ്ങി പുലർവേല-
മങ്കയാൾ ചുറ്റിലും മന്ദമന്ദം.
ചേണാൻ നീലക്കൽക്കേമണത്തിൻ മീതെ
മാണിക്യരത്നം പതിക്കുകയോ;
ശാണോപലത്തിൽ തെരുതെരയോരോ പൊൻ-
നാണയമാറുര നോക്കുകയോ;
വൻഗജപദ്മത്തിയെ പ്രാങ്മുഖമായ് നിത്തി-
ത്തങ്കത്തലക്കെട്ടണിയിക്കുകയോ;
വാരൊളിക്കാർമുകിൽപ്പാത്രത്തിലോമന-
ത്താരത്തനിദ്രവം കാച്ചുകയോ;

നൂത

ഭാവിപ്പതെന്തു നീ? ദേവതേ! കൊണ്ടലിൽ
 സ്കൂവച്ച മിന്നലുറപ്പിക്കയോ?
 താപിഞ്ചരകാനനം ചുറ്റിപ്പിടിപ്പോര
 ദാവച്ചെന്തിയോ തഴച്ചു നിൽപ്പു?
 ജ്യോതിസ്സിതിങ്കൽ ജപലിക്കുന്നു കാർമ്മുകിൽ,
 പാതി കരിഞ്ഞ ഹവിസ്സുപോലെ.

ഈ മഹാമംഗലപ്പണ്ഡികയിൽ പര-
 മാമോദോന്മാദപരവശരായ്
 കാമം വയസ്സുമാർ പ്രാചിതൻ മേനിമേൽ
 കാശീരഗന്ധദ്രവം തളിപ്പൂ.
 ഹന്ത! പൂർവാശാനതാംഗിക്കു തുക്കഴൽ-
 പ്പൊൻതളിരിന്നു ചെമ്പഞ്ഞിപ്പൊരായ്;
 ആകാശമധ്യത്തിന്നുള്ളതമാം പരമ-
 രാഗാമലമണിമേഖലയായ്;
 മാറിടത്തിന്നു പരിമളധോരണി
 പാറും പന്തിർപ്പൂമാലികയായ്;
 തങ്കക്കവിൾത്തടങ്ങുക തുടുടു-
 പ്പുംകുരിപ്പിച്ചീടും ശോണിതമായ്;
 തേന്തറും ചുണ്ടിന്നു ശീമച്ചെഞ്ചായമായ്;
 തുനൈറിക്കോമനച്ചിത്രകമായ്;
 ജീമൂതമേഘകസീമന്തവീഥിക്കു
 കോമളസിന്ദൂരരേഖയുമായ്;
 ശശപൽപ്രകൃതീശപരി വിതറീടുമീ-
 വിശപസമ്മോഹനശോണചൂണ്ണം
 ശാതകൃതവദിഗംഗനാമണ്ഡന-
 മേതേതെല്ലാംമട്ടിയററുനീല!
 സ്തേരയാം പ്രാചീദേവതി! തിപ്പുതു-
 വീരവാളിപ്പട്ടണിഞ്ഞ നിന്നെ,
 ഓരോ ഭലവും നിൻ നാഥനാമിദ്രുന്ത-
 നാരോമൽക്കണ്ണിന്നു തുല്യമായി
 നീളേവിരിഞ്ഞു നിറം കലർന്നീടുന്ന
 മേലുററ ചെന്താമരമലരാൽ
 നീരസ്യമായുള്ള പൊയ്ക്കയായ് കാണുന്നു
 ദൂരത്തു നില്ക്കുമെൻ ചിത്തഭംഗം.

സന്ന

മാറിത്തുടങ്ങി നിറമതാ! കുങ്കുമ-
ച്ചാര സൗവർണ്ണദ്രവമായ് തീൻ.
ചക്രവാളാഗ്രത്തിൽ പ്രതൃഗ്വജോതിസ്സിൽ
പ്രകുമമേതോ പരിസ്ഫുരിപ്പും.
മഞ്ഞയും ചോപ്പും കറുപ്പും വെളുപ്പുമായ്
രഞ്ജിച്ചുമേവീടുമാപ്രദേശം
ആകവേ ഹാരിദ്രവാരിയിലാറാടി
ലോകമനോഹരമായ് ലസിപ്പും.
അങ്ങോട്ടു നോക്കവിൻ! ദ്രോവം സമുദ്രവും
ഭംഗിയിൽ മേളിക്കും ദിക്കിൽ നിന്നും
പൊന്മയമാമൊരു സാധനം പൊത്തുന്ത;
കണ്മിഴി രണ്ടും തുടച്ചു കാണിൻ!
ആദിക്രമത്തിൻ നടുമുതുകോ? ദിവ്യ-
ശേഷതരകതാംബുരുഹബിസമോ?
കത്തും കരിങ്ങാലിക്കാതൽച്ചിരട്ടയോ?
പുത്തൻദീപാരാധനത്തട്ടമോ?
ഓമനക്കല്ലുകത്തുമലർച്ചട്ടിയോ?
ഹേമബലിക്കല്ലിൻ മേലേത്തട്ടോ?
വാനവക്രീഡാവളവരവഞ്ചിയോ?
വാരിധിയാടിടും കാവടിയോ?
തൃക്കടൽമങ്കതൻ കേളിവൃജനമോ?
ശക്രന്റെ കൊററക്കടശ്ശീലയോ?
വത്തുളത്തങ്കപ്പുതുത്തുരുത്തോ? പരി-
ശുദ്ധപീയൂഷമണികുണ്ടമോ?
പൊന്തിക്കഴിഞ്ഞു മുഴുവനിത്തേജസ്സു
സിന്ധുവിൻപൂർവ്വഭാഗത്തുനിന്നും.
ആഴിതൻവീചീമണിമാളികയിലി-
ത്താഴികപ്പെൽക്കടമാരു വച്ചു?
പ്രാണനിശ്വാസമടക്കിജലസ്തംഭം
കാണിക്കുമീ മഹായോഗിയേവൻ?
കാച്ചിയുറച്ച സുരഭിതൻ ദൃഢത്തിൽ
വാച്ചിടും വെണ്ണയിതാരുരുട്ടി?
ചക്രവാളത്തിൻ പ്രഭാതസമാധിക്കു
പുഷ്പിക്കലപതമാസനം കണക്കു

൬൭

ചേലുറ മിന്നമിട്ടിവുമഹസ്സല്ലോ
ബാലദിവാകരദേവബിംബം!
കൈകളയത്തുവിൻ! കണ്ഠം കനിക്കുവിൻ!
കൈവല്യമുത്തിയെക്കുന്വിടുവിൻ!

ജ്യോതിസ്തന്താവേ! സവിതാവേ! വിശൈപക-
ചൈതന്യഭാതാവേ! മൽപിതാവേ!
സത്യപുമാനേ! ഭഗവാനേ! ഭാസപാനേ!
പ്രത്യക്ഷദൈവമേ! ലോകബന്ധോ!
ഭണ്ഡംവെടിഞ്ഞെന്നെക്കാത്തുകൊള്ളേണമേ!
ഭണ്ഡനമസ്കാരം തന്മുരാനേ!!
അന്തിയിലിന്നലെയയ്യോ! മഹാത്താവേ!
നിന്തിരുമേനി നിരസ്തപങ്കൻ
വന്തിരപ്പത്തിയുയർത്തിയ പശ്ചിമ-
സിന്ധുവാം രാഹുവിൻ വശ്രുത്തിങ്കൽ
ഹന്ത! പതിക്കുവേ ലോകം മുഴുവനും-
മന്ധതാമിസ്രത്തിലാണ്ടുപോയി!
കാമിക്കോ പാമ്പിന്നോ കള്ളനോ മുങ്ങയ്ക്കോ
കാമിതം നൽകിടം രാത്രികാലം
പൂരുഷചര്യ ചരിക്കുന്ന ഞങ്ങരക്ക
തീരുന്ന വിശ്രമത്തിന്നുമാത്രം.
വീണ്ടും തിരുമേനി ഞങ്ങളെപ്പാലിപ്പാൻ
വേണ്ടും ഘടികയിലെത്തിയല്ലോ!
എത്രദൂരം ഭവാനുളിയിട്ടീടേ-
മെത്ര തിരമാല ലംഘിക്കേണം:
എത്ര യാദസ്സും ദൃഷ്ടന്തും കടക്കേ-
മിത്രവേഗം വന്നിവിടെപ്പററാൻ?
മേക്കുവശത്തു മറഞ്ഞതാം പൊൽപ്പത്തു
ലാക്കിൽക്കിഴക്കുവശത്തേച്ചെല്ലിൽ
മാറിമറിച്ച് പുറത്തുകാട്ടം കാല-
മാഹേന്ദ്രജാലം മഹാവിശേഷം.
ദേവ! ഭവാന്റെ വിധോഗത്തിങ്കൽ ഭ്രോവു
ഭ്രൂവുകുറുപ്പുപ്പാന്നിരുന്നു;

സൗഖ്യം

ദൃഷ്ടനിയതിച്ചിലന്തി നെടുനീളെ-
ക്കെട്ടിയ മാറാലമാല പോലെ.
പേർത്തും തപൽസുതൻ ഗന്ധധാത്രജൻ വന്നു
തുത്തുതുടച്ചു കളകമുലം
ലേശമിങ്ങങ്ങൊ സമകണ്ഠ കാണ്മിലാ-
മുശേട്ടത്തന്നുടേ മുട്ടപടം.
ബാധവത്തിയിൽ ഭവാനതക്കീടിന
ഹാടകപുണ്യദ്രവപ്പഴയിൽ
നീരാടിക്കൊള്ളുവാൻ സജ്ജമായ് നില്ക്കുന്നു
പാരായപാരെല്ലാം ഭാനമാനേ!
നീളെബ്ഭവാനെ പ്രതീക്ഷിച്ചുനില്ക്കുമീ-
ത്രൈലോക്യത്താമരപൂഞ്ചോലയിൽ
ഓമനത്തുകുഞ്ചകടക്കോണയച്ചാലും
പ്രേമസംസ്ഥമണിത്തിട്ടേമ്പ!
തന്നരക്കുളത്തിലേ വാഞ്ചരപോലീലോക-
വൃന്ദാവനത്തിൽ വിഹരിക്കുവാൻ
ശീഘ്രമായ് കൈട്ടഴിച്ചിങ്ങോട്ടു വിട്ടാലും
ഗോക്കളയൊക്കെയും ചിൽപ്പുമാനേ!

ആനന്ദമാനന്ദം എന്തൊന്നൊഴുകതു
ഭാനബിംബത്തിൽനിന്നുൽഗളിപ്പൂ!
പെട്ടെന്നു മേഘവിൽനിന്നു ഭൂകമ്പത്താൽ
പൊട്ടിയൊലിക്കും ശിലാദ്രവമോ?
വാനവാതാമത്തിൽ ഗന്ധവാഹത്രേഘി
വാറിയെടുക്കും മലർത്തൈലമോ?
അപ്സരസ്രീകൾ കളർ...യിൽപ്പൂത്തും
ശിപ്പമലയജകർദ്ദമമോ?
അശപിനീദേവർ കറുക്കിയരിച്ചിടും
വിശ്വജീവാതുമരുണചാരോ?
ആയിരമല്ല പതിനായിരമല്ല
മായമാറംബുജബന്ധുബിംബം
മാറും നിറവും മനസ്സാൽ മതിക്കുവാൻ
മാനുഷക്കാവതല്ലാത്ത മട്ടിൽ
കോടാനകോടിക്കണക്കിനതിക്കുന്നു
പാദലക്ഷ്മീയൽക്കതിർക്കന്ദളങ്ങൾ.

നൃൻ

നേരറു കത്തിടും വട്ടപ്പൂക്കുററിയോ?
കൂരമ്പു തീരാത്ത തുണീരമോ?
ഓരോ കരിതും ഭഗവാൻ മിഹിരന്റെ
ചാതകരമാണ, തിങ്ങുനീട്ടി
പ്രാസാദശൃംഗത്തിൽപ്പാരിൻപതിയേയും
പാഴ്ക്കുപ്പപ്പാട്ടിൽപ്പായനേയും
താനൊന്നുപോലേ തലോടിയിത്തമ്പുരാൻ
ഭീനതപോക്കിസ്സുവിപ്പിക്കുന്നു.
ഈസ്സുദ്രസായനഭൂമിയാൽ വൈചന്ദ്ര്യം
വാഴ്ത്തും നീങ്ങിന ലോകർ വീണ്ടും
വേഗമരയും തലയും മുറുക്കുന്നു;
പോകുന്നു ജീവിതപ്പോക്കളത്തിൽ.
അങ്ങനേ പോകവിൻ കൂട്ടരേ! നിങ്ങരക്ക
മംഗലം നൽകാ മരീചിമാലി!
നാഴിക മുപ്പതുണ്ടല്ലോ; തരിമ്പതു
പാഴിൽക്കളയായ്ക്കിൻ ഭൂതാക്കളേ!

അങ്ങനെയോ വാരൊളിക്കൊന്നമലർത്തൊത്താ-
ലെൻകൺ കണികാണമതെൻപിതാവേ!
ഭൂവിലെനിക്കെന്തിനിബ്ഭയം? ധീരനായ്
ജീവിതയാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങട്ടേ ഞാൻ.
അണ്ണുവഹോമകണ്ഡത്തിൽനിന്നിക്ഷണം
സ്വപ്നമയമായ പാത്രവുമായ്
പൊങ്ങും ഭവാന്റെ കിരണമധുരാനം
മംഗലമുതേ! ലഭിക്കുമുലം
ഞാനെൻ ത്രിവിധകരണസന്താനങ്ങ-
ളനപ്പെടുകയില്ലെന്നുറച്ചേൻ.
ഏതോ മണിയൊന്നു സത്രാജിത്തിന്നങ്ങ
ജാതാദരം പണ്ടുതളിപോലുവേ!
ഹാഹാ! ദിനമണി, യന്തരിക്ഷമണി,
ലോകത്തിൻകണ്മണിയാം ഭവാനേ
ഹസ്താമലകമായ് കാണുമെനിക്കിന്നു
മററു മണി ചരൽക്കല്ലുപോലെ,

നട്ടച്ചനേരത്തു യാജ്ഞവൽക്യന്നങ്ങ
 ചട്ടറ വേദമുപദേശിച്ചു;
 യാതൊരുപദേശവും വേണ്ട, താമക-
 പാദപരിചയ്ക്കു ചെയ്യുകിൽ ഞാൻ
 പാകാരിപുത്രനാകായ്ക്കിലും ദ്രോണക്കൊ-
 രേകലവ്യനായ് ക്രമത്തിൽത്തീരും.
 കർമ്മസാക്ഷിൻ! ഞാൻ ഭവാനെട്ടിനവുമെൻ
 കർമ്മമോരോന്നിനും സാക്ഷിയാക്കി
 കാലംനയിക്കട്ടേ; കാലാന്തരത്തിങ്കൽ
 കാലൻ കയറ്റു കണ്ടിടട്ടേ.
 വേദസ്വപരൂപ! ഭഗവാനോ! യങ്ങയേ
 മാതൃകയാക്കി നടന്നിടുകിൽ
 ഐഹികപാരത്രികഭവബാധയി-
 ദ്രേഹിയെയെങ്ങനെ തീണ്ടിടുന്നു?
 ദേവ! മനുഷ്യകൃമിമാത്രമെങ്കിലും
 ഭാവനാദത്തപതത്രനാം ഞാൻ
 ഒട്ടൊട്ടുമിന്നിത്തെളിഞ്ഞും തപൽപ്രാഭവ-
 മൊട്ടൊട്ടുമങ്ങിയൊളിഞ്ഞും കാണും.
 എൻകരകണ്ണു മുഴുവൻ വിളക്കുവാൻ
 നിൻകനിവുണ്ടാകിൽ ഞാൻ ജയിച്ചു!
 സച്ചിത്സ്വപരൂപനേ! തങ്കമണിത്തേരിൽ
 പച്ചക്കുതിരകളേഴും പൂട്ടി
 ചമ്മട്ടിയുമോങ്ങി നിൽക്കുന്നു സജ്ജനായ്.
 തപന്മനസ്സിന്നിണങ്ങുന്ന സൂതൻ.
 സാരപ്പെഴുന്നള്ളത്തിന്നു സമയമായ്;
 പോരുംനിറുത്തിനേൻ പാട്ടിതാ ഞാൻ.
 കാരണപുരുഷ! കല്യാണവിഗ്രഹ!
 കാമിതദാനൈകകല്പശാഖിൻ!
 ആയ്! ഭവാനെൻ തുണയാലെൻ ഏതൊരു
 സൂര്യകാന്തിപ്പൂവായ് വായ്പുതാക!
 ആമലർപ്പൊന്നരിമ്പാലെൻപരിസര-
 സീമ നിതാന്തം ലസിപ്പൂതാക!

ശ്ലോ

തപൽകടാക്ഷശ്രീകളിന്ദുജാവിചിയി-
ലിഷ്കംഭാസൻ കളിപ്പുതാക.

—(0)—

൧൪. കവിലവാസ്തുവിലേ കമ്മ്യോഗി

ഭാഗീരഥിയും കളിന്ദുമാനിയും-
മേകീഭവിക്കും പ്രയാഗതന്നിൽ
ആരാധനീയനാം ഭിക്ഷുവൊരാരും വാഴ്വു
നാരായണന്റെ നവാവതാരം.
പത്തരമാറൊളിത്തങ്കനേർമേനിയിൽ-
പ്പുത്തൻമഞ്ഞപ്പട്ടപ്പാത്തി
മിന്നമിപ്പുണ്യവാൻ പാരിലേക്കുരിരും
വെന്നു വിളങ്ങും വിഭാകരനോ?
ചിപ്പികൾ ജോടിയിൽ കാമക്രോധങ്ങളെ
മല്ലിൽമടക്കിയൊരൊപ്പാഴ്ത്തിൽ
വെല്ലുവിളിപ്പൂണ്ടു വിശ്രാന്തി നേടുന്ന
വില്ലുകൾപോലേ സമുല്പസിപ്പു.
തെല്ലമഴക്കമിളക്കവും തന്നുള്ളി-
നില്ലെന്നു കണ്മിഴിക്കണ്ണാടികൾ
കാണിപ്പു കാരുണ്യമുരമുറവകൾ
കാന്തിക്കത്തിർ ചിത്തും താരകകൾ.
കല്ലിലും നെല്ലിലും കാട്ടിലും നാട്ടിലും
ചെല്ലുന്നേടത്തും നിനപ്പേടത്തും
തന്നെയേ കാൺകയാൽദ്രാന്തന്നു വശ്രാബ്ജം
മന്ദഹസിതമരാളരമ്യം
ഇലന്യനാരെന്നു ചൊല്ലേണമോ? സാക്ഷാൽ
ബുദ്ധഭഗവൽപാദങ്ങൾതന്നെ.
മൈത്രിയാം ഗായത്രിമന്ത്രത്തിൻ മാഹാത്മ്യം
ധാത്രിയിലോന്മീലജനത്തിനെല്ലാം
കാപഥം കൈവിടാൻ ദേശികനായ്ത്തീൻ
കവിലവാസ്തുവിൻ കമ്മ്യോഗി

ഏകാകിയായ് നദീതീരത്തിരിക്കുന്നു
ലോകാഭ്യുപപത്തിബലദീക്ഷൻ.

എത്തിനാനദിക്കിലപ്പോളൊരു പാപി
പത്തിയുയർത്തിനപാമ്പുപോലെ;
തിന്മവിത്തൊന്നു വിതച്ചിട്ടും കൊയ്തിട്ടും
ജന്മംതുലയ്ക്കുന്ന പാഴ് കൃഷ്ണൻ.
തൊള്ളതുറന്നാൽത്തൊഴിയുന്നതിലെല്ലാം
വെള്ളച്ചിനാറവും വേപ്പിൻകൈപ്പം:—
അത്തരമുള്ളൊരു സ,ത്തങ്ങേയറത്തേ
മല്യമലോകമഹാകളങ്കം
കൈരണ്ടുമേവക്കും കാണുമ്പോൾ ശ്രീമിപ്പോം
കൈവല്യമുൾത്തിരുന്നതികത്തിൽ
തെല്ലും മടിയാതേ ചെന്നോരോ പേവാക്കാം
കല്ലും കൊഴിയുമെറിഞ്ഞുനിന്നാൻ.

“ഒട്ടംതലയ്ക്കൊരകംപുറമില്ലാത്ത
നട്ടച്ചുറ്റത്തനോ നിൽപ്പും മുന്നിൽ?
തങ്കക്കിരീടം തറയിലെറിഞ്ഞൊരു
വങ്കൻ മികച്ച മരതലയൻ
തെണ്ടിത്തിരിയുന്നു തെക്കുംവടക്കുമി-
ന്നണ്ടികളഞ്ഞുളളൊരണ്ണാൻപോലെ.
പാരെഴുത്താണിയാൽപ്പാളപിടിക്കുവാൻ
പാരിന്നടയോൻ പരണ്ടിക്കൊണ്ടാൽ
അത്തലയെമ്മട്ടരശ്ശുമുടിപ്പൂടും?
അട്ടയ്ക്കു പെട്ടതു പൊട്ടക്കളം!
പാതിയുറക്കത്തിൽ ഭാര്യയെക്കൈവിട്ട
പാതകി പച്ചക്കലിക്കോമരം
ലോകം നന്നാക്കുവാൻ ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടു!
മോഹമേ! നിന്നെത്തൊഴുതേ പറൂ!!
കാഷായവസ്രത്താൽ കാപട്ടം മുടിക്കൊ-
ണ്ടൊഴുവശ്ചരികൾക്കുഗ്രഗണ്യൻ

പാടേ സനാതനധർമ്മസരണിയിൽ-
 കാടും പടലും കലത്തിടുന്നു.
 പിടുപിശിടും പിരട്ടുപിണ്ണാക്ഷമീ
 മൊട്ടത്തലയൻ പ്രസാദമായി
 മട്ടം മതിയും മറന്നണയുമെട്ടം-
 പൊട്ടുന്തിരിയാത്ത പിള്ളേക്കേകി
 നല്ലോരു നാട്ടിനു നാശം പിടിപ്പിപ്പും
 പുല്ലോളം പോരാത്ത പുളളിക്കാരൻ.
 ഏതുമറിയാത്തോൻ സർവ്വജ്ഞനായ്ത്തീൻ;
 ബോധംനശിച്ചവൻ ബുദ്ധനായും.
 കാലം കിടന്നു കരണംമറിയുന്നു!
 വാലങ്ങു കേറിത്തലയാകുന്നു!!
 മാറിയെക്കണ്ട മഹാപാപം തീരുവാ-
 നാറിലിറങ്ങിക്കളിക്കട്ടേ ഞാൻ.”

അമ്മട്ടത്തൻ നാവാമായസമൃദ്ധികല-
 ലാമ്ബരാജഷ്ടിയെക്കൊട്ടയാട്ടി
 അമ്പോ! ഞെളിഞ്ഞവൻ നിന്നാൻ കൃതാത്ഥനായ്!
 ശംഭോ! മഹാദേവ! ശാന്തം പാപം!!
 കാടിമ്മട്ടോരുമക്കണ്ണറ പാതാള-
 ക്കാടിക്കഴിപ്പാഴ് കൈടുനീർക്കീടം
 ആകാശഗംഗയിൽത്തത്തിടും ഹംസത്തിൻ
 ലോകാതിഗമഹസ്സേന്ദ്രകണ്ടു?
 ഭവാൻകോപത്താലേതു മഹഷിയും
 ഭവാസസ്സാകമാ വാക്കുകേട്ടാൽ
 ക്ഷാന്തിക്കുടിപ്പാനദോഷതയും ക്രോധ-
 ഭ്രാന്തിൽക്കൊടുംകൃത്യയായിപ്പോകും.
 വേകാനപ്പാമരൻ മേന്മേൽവിറകുക-
 ളാകാശത്തോളമടുക്കിക്കൂട്ടി
 വീശിയുമൃതിയും നോക്കി പണപ്പെട്ട
 വാശിയിലാവതുമപ്പറവും.
 പാഴിറത്തിപ്പൊരി പാറുന്നീലങ്ങളും;
 കീഴിലെല്ലോലൊത്താൻ മേലും ബുദ്ധൻ!

ഒ

നിർവ്വാണോപജ്ഞാതൂനിർദ്വന്ദ്വമാനസം
നിർവാതവിക്രിയരത്നലീപം.

ഘോരക്രാധാപസ്താരത്തെച്ചവിട്ടു
മാരജേതാവിനാ വാക്കോരോന്നും
മാതൃമുലപ്പാൽ നുകരും മണിക്കുഞ്ഞിൻ
മാഴമഴലമൊഴിയായ്ത്തീൻ.

പേക്കൂത്തു മൂന്നിൽനിന്നോരോന്നു കാണിക്ക-
മാക്കൂളപ്പാപിയെശ്ശാകൃസിംഹൻ
പ്രേമം വഴിയും കടമിഴികൊണ്ടൊന്നു
തുമയിൽ നോക്കുകമാത്രം ചെയ്യാൻ.

താനങ്ങോട്ടെത്ര തകർത്താലും ദാന്തനിൽ
മൗനവും മന്ദസ്തിതവുമെന്ത്രേ
കാണാഞ്ഞു മറെറാന്നും, തെല്ലു പകച്ചാന-
ക്കാറിനെത്താഡിക്കും കൈയുടയോൻ.

“മണ്ണമല്ലിസ്സുതപം ചാണകവുമല്ല;
പെണ്ണമല്ലാണമ, പല്ലെന്തുകഷ്ടം!
പൗരൂഷമെന്നതിൻ പേരുമറിയാത്ത
കാരുവിന്നേർപ്പെട്ട ദാരു മാത്രം!
ചൂടുള്ള ചെഞ്ചോരത്തുള്ളിയൊന്നെങ്കിലും-
മോട്ടുനീലങ്ങൊരു നാഡിയിലും;
അല്ലാഞ്ഞാലാസ്യമൊരല്പംകറുക്കുണ്ടേ?
മല്ലാടാൻ നാക്കു തരിച്ചിടണ്ടേ?
വച്ചുകണക്കിനു തന്നെയിരിക്കുന്നു
പച്ചച്ചിരിയും ചിരിച്ചു പാഴൻ.

പോക്കറു പൊട്ടശ്ശവത്തിന്റെറനേക്കോ ഞാൻ
വാക്കുമു മേന്മേൽ വലിച്ചുവിട്ടു?
ബുദ്ധ! മതി നിന്നെ ചാച്ചിരി, യിതേ;
തുത്തരംമുട്ടിയാൽ കൊഞ്ഞനമോ?
വാവാ നമുക്കല്ല വാദിച്ചുനോക്കിടാം;
നീ വാ തുറന്നൊന്നു കണ്ടോട്ടേ ഞാൻ.”
ഏനായ് മടുത്തൊരൈതിരാളി; ബുദ്ധനോ
നിന്നാൻ ചലിയാതെ മുന്നെപ്പോലെ.

ശീതകൃപാമൃതശീകരസേചന-
ചാതുരി വായുക്കും കടാക്ഷത്തോടും.

മന്നിടം മാരിപൊഴിച്ചു കുളിപ്പിക്കാൻ
വന്നിടം വാരിദങ്ങൾക്കു തെല്ലും
നെഞ്ചുകത്താറുഭേദം വായി, ലവയെക്കാപ്പം
പഞ്ചയും പാഴ് മണൽക്കാടുമല്ലോ!
അന്യാനുകൂല്യമാമത്ഥമുതിർന്ന
ധന്യാത്മവിശ്വജിദ്വാജികളേ!
ഇജ്ജഗന്മദ്ഗലത്തിന്നായ് ഇജ്ജനിക്കുന്നു
സ്വപ്നജന്മമാക്കുറു യുഷ്ടാദൃശർ.
പൂഴി പുരളാത്ത പുമേനിപുണ്ടുളളോ-
രൂഴിക്കനകക്കുതിരവരേ!
കൂകട്ടേ ക്രോഷാക്കുറു; മോങ്ങട്ടേ മുങ്ങുകുറു;
ലോകത്തെന്തെന്തെക്കുമികൾ കണ്ടു!
ഉന്മിഷൽകന്മഷദമ്ഷിദൃഷിത-
മിമ്മഹീമണ്ഡലമാകമാനം
വെണ്മ മുഴുപ്പിച്ചും നന്മ തഴുപ്പിച്ചും
ജന്മം കൃതാത്ഥീകരിപ്പും നിങ്ങൾ!

കായുന്നു ചേതസ്സാം കമാക്ഷയപാത്ര,-
മായതിൽനിന്നു മേൽ പൊങ്ങിപ്പൊങ്ങി
തൂയ കനിവുപാൽ പുഞ്ചിരിമെയ്യാൻ
പായുന്നു ദേവന്നു മുന്നിലെങ്ങും.
ചാരത്തു നിൽക്കുന്ന സൗഗന്ധാക്രോഷാവിൻ
കാരൊളിമെയിലാ മന്ദഹാസം
കാമം പതിക്കുന്നു കൌശേയച്ചാത്തായു-
മോമൽപ്രസാദപ്പൂമാലയായും.
തന്മേനിയേതോ പുതൂതാം തണുപ്പാൻ
ജന്മസാഫല്യം ലഭിച്ചുപോലെ
നിന്നാനവനും വിശുദ്ധിസോപാനത്തി-
ന്നൊന്നാംപടിനോക്കിക്കാലുയർത്തി.
സന്ധുണ്ണാനുഗ്രഹം ശാക്യമഹഷിയും
തൻപൂർവ്വനിന്ദകനേകിടുവാൻ

൯൯

പള്ളിരസനയാം വാങ്മയകോശത്തിൻ
വെള്ളിരദനത്തഴുതു നീക്കി.

“സ്വാഗതാ ഭ്രാതാവേ! സ്വാഗതമഭ്യർത്ഥം;
സ്വീകരിച്ചാലുമെന്നതിഥേയം.
അങ്ങയെക്കാണാനവസരം വേണതു
മംഗലത്തിന്നൊരു മാഗ്ഗ്മായി.
മാധവദേവനെപ്പണ്ട ഭൂപോലെ
ക്രോധത്തിലെനെപ്പരീക്ഷിക്കുവാൻ
ആവിർഭവിച്ചുള്ളൊരു മാഗ്ഗ്മായ്ക്കേ-
ബ്ദോവിച്ചുകൊണ്ടേൻ ഞാനായുഷമാനേ!
മാരനൊരിക്കലേൻ രാഗത്തെശ്ശോധിച്ചു;
വീരനാമങ്ങിന്നെൻ ദേഷ്ടേയം;
രണ്ടുമെന്നുള്ളതിലില്ലെന്നു സൂക്ഷ്മമായ്-
ക്കണ്ടുകൊണ്ടല്ലോ സഖാക്കൾ നിങ്ങൾ.
നല്ലൊരു നാക്കു വെറുതേ കഴിച്ചതായ്-
തെല്ലൊത്തു മാഴ്കൊല്ലേ ഞനായ്സോമ്യൻ;
ആ നിക്ഷത്തിലെന്നും ഉണ്ണുന്നതെപ്പട്ടു
ഹാനി പിണയാതെ മിന്നിയല്ലേ!
നന്മയും തിന്മയും ശ്ലാഘയും നിന്ദയും-
മെന്മനസ്സിന്നെല്ലാമേകരൂപം.
കല്പം കരിമുളക് മണ്ണും മരത്തുണ്ടും
പുല്ലും പുഴുവുമെൻ സോദരങ്ങൾ.
തർക്കമറാകയാലങ്ങു വമിച്ചൊരു
കർശാക്രോശനമെൻചെവിയിൽ
തുകയായ് മേന്മേൽ തുറന്നുപൂവേരി
കോകിലകാകളീ പാകത്തിൽ.
വന്നാലും വത്സ! ഭവാനെൻ സമീപത്തി-
ലെൻനാവിനങ്ങയെക്കണ്ടേരേരം
മൗനപ്രതത്തിന്നു പാശംകൊണ്ടു
മൗവയ്ചയ്ക്കു ഭാവിക്കുന്നു.
വിശ്വജയത്തിന്നു ജിഹ്വ മനഃജ്വലം
ശശപത്പ്രകൃതിപ്രകാശമായി

വായ്പോരു വാളല്ലോ; കാമിതം സർവ്വം
 കായ്പോരു കല്പകവല്ലിയല്ലോ.
 ആയതുകൊണ്ടു കഴുത്തരുത്തിടുവാ-
 നായിത്തുടങ്ങിടുമാതമംലാതി
 നിർവാണമാകും പുമത്ഥം ലഭിക്കുവാൻ
 നിർവാഹംകാണാത്ത നിത്യബലൻ.
 എത്രയ്ക്കു കാഴ്ചയിൽ മുട്ടു കറഞ്ഞിടു-
 മത്രയ്ക്കു കായ്ത്തരിൽ മുട്ടുകൂടും;
 അങ്ങനെയുള്ളോരിയായുധംകൊണ്ടാരു-
 മങ്ങുവതാളത്തിൽ ക്രീഡിക്കൊല്ലേ!
 നാലാമതാകമിട്ടിപ്പോറ്റിപ്പിടത്തിന്നു
 നാമം രസജ്ഞയെന്നല്ല! ബന്ധോ!
 നഞ്ഞിപ്പിച്ചിപ്പാൽ നളപാകമാകിലും
 രഞ്ജിപ്പിലെന്നതറിയുന്നില്ലേ?
 ആഗത്തുകക്കാടിപ്പിടിക്കുമ്പ്പോൾ
 ലോകതചികരബാഹ്യമാവാൻ
 ആയതിൻസ്വാമി ഗൃഹസ്ഥനതെത്രയ്ക്കു
 കായമനുഷ്ഠേശമേതുവല്ല?
 പോരാ! രസന പൊഴിക്കും ഭുവാകൃങ്ങര
 ലോരാഭിചാരജടുർഭൂതങ്ങര;
 നേർക്കുമവചെന്നതിരാളിയോടല്ലം;
 തോൽക്കുമ്പോഴേയ്ക്കും തിരിഞ്ഞുകേരും.
 മാനത്തു തുപ്പിയാലല്ലമുതരെപ്പോയ്
 നനമത്തുപ്പൽ തൻമാറിൽവീഴും.
 കാറ്ററിന്നെതിരായെറിയും മണൽത്തരി-
 യേറുകിടക്കും തൻകണ്ണിൽത്തന്നെ
 വാനാററംകൊണ്ടു വസുധയടക്കുവാൻ
 ഹാ നാം നിനയ്ക്കുവതെത്രമോശം!
 ലാക്കിന്നു കൊള്ളാൻ കരുത്തമെന്നെയില്ല;
 മൂന്നിനെത്തൊല്ലിക്കാൻ മാത്രംകൊള്ളാം.
 നന്മയ്ക്കു തിന്മതൻ നാമ്പാടപ്പിക്കാവു;
 വെണ്മയ്ക്കു കൂരിടർ വെറുവീടാവു.
 ഉഷ്ണത്തെയുഷ്ണം ശമിപ്പിപ്പിലെന്നത്രേ
 ശുഷ്ണസദാചാരവൈദ്യതത്വം.

വെ

തണ്ണീർതലയ്ക്കു ഓടിത്തീറ്റാത്തടക്കണ-
മെണ്ണമേലാടിക്കടലിൻഭ്രാന്തും;
എന്നുകണക്കിലരിശപ്പിശാചിനെ
വെന്നിടാൻ ക്ഷാന്തിദേവിക്കേ പററൂ.
പാൽക്കുതിർ പാരിൽ പരത്തും പനിമതി
നായ്ക്കുര കേട്ടു നടുങ്ങുന്നില്ല;
ശങ്കവിട്ടാ നായ്ക്കു ചാടിക്കളിക്കുവാ-
നങ്കണം വെങ്കളിയിട്ടിടുന്നു.
മേഘച്ചെറുമ്പുൽ വഴിമറച്ചീടട്ടേ;
രാഹുവിൻ നാക്കിണ നക്കീടട്ടേ;
താനതിലൊന്നും കലുങ്ങാതെ പൊങ്ങുന്ന
വാനത്തേത്തിങ്കൾ നമുക്കാദർശം.
എണ്ണമറാകാശവീഥിയിൽ മിന്നുമീ-
യണ്ഡഗോളങ്ങളുശേഷമയ്യോ!
കാലചക്രക്കരക്കത്തിൽ തെറിക്കണ
ലോലസ്ഫുലിംഗങ്ങൾ മാത്രമല്ലീ?
ആയവയിലൊരൺവാമവനിയിൽ
കായം തൊടിക്കാൻ മർത്യകീടം
തൻകോപവഹനിയിൽ സർവ്വം ദഹിപ്പിപ്പാൻ
സങ്കോചം തേടുന്നീ, ലെത്ര ചിത്രം!
എങ്ങകിടപ്പു പുമത്ഥപ്രാപ്യസ്ഥാനം!
എങ്ങ കാമക്രോധകാളഗർത്തം!
നേരറതാമിപ്രഹസനത്തിന്നൊരു
ദൂരനമസ്കാരമെന്നേവേണ്ടൂ!”

എന്നുരചെയ്തു നിറുത്തി മഹാമുനി,-
യൊന്നുമറിയാത്ത ശ്രാവകനും
കണ്ണീർപ്പഴയിൽ മുഴുകിന മെയ്യോടും
ഭണ്ഡനമസ്കൃതി പൂണ്ടിരുന്നാൻ.
കാളിയശീഷത്തിൽ കാൽത്താരണി ചേർത്ത
ബാലമുരളീധരനെയൊക്കെ
കോരമയിർപ്പു വെട്ടു ചാർത്തിക്കുതികൊള്ളു-
മോമനക്കാലസഹോദരിയെ

൯൯

അപ്പുസ്ഫടികനിറത്തേച്ചു വാഴിപ്പാ-
നിപ്പുകലതമലക്കരങ്ങു
പേർത്തുമുയർത്തിപ്പെരുത്താശിസ്സുകിനാൾ
ബലന്ന ശുദ്ധയാം ഗംഗാദേവി.

മര. വിചാരധാര.

അകാശവും ഭൂമിയുമൊപ്പമു-
ന്നതിക്കുതിർപ്പൊന്നിലലങ്കരിക്കെ
ഓതുന്ന് തൻപൈതലൊടുമുറത്തി-
ലൊരോമനപ്പെങ്കൊടിയിപ്രകാരം.

മ

“നീ ചേക്ക! തക്കക്കട! ആ വരുന്ന
‘നീലിപ്പലക്കള്ളി’യിൽ നിന്റെ നോട്ടം
കണ്ണിന്നു തീണ്ടാതിടുവാൻ മറന്ന
കാലേയകാലം കനിവറത്തല്ല.

ര

തടിച്ചു പുൽക്കെട്ടു ശിരസ്സിലൊന്നു
താങ്ങിത്തളന്നെത്തിടുമി-“ക്കിടാത്തി”
തൂണത്തിലും തൻ നിലതാഴെയെന്നു
തീർത്താതിടുന്നുണ്ടു ജനത്തൊടൊല്ലാം.

ന

ജനിച്ചുനാൾത്തൊട്ടു ജഗത്തിലെങ്ങും
സ്നേഹം ലഭിക്കാത്തൊരിവരക്കു പാത്താൽ
ചപ്രത്തലക്കെട്ടയഥാർഥമല്ല;
തള്ളയെഴും ഭൃഗ്ഗതി പിള്ളകൾക്കും.

ത

ഇവർക്കു ദാരിദ്ര്യഫലത്തിൽ മേന്മേൽ
ചിന്താവ്യഥക്കാളുകൾ ചേർത്തുപൂട്ടി
ദൈവം തുടന്നോരുഴവിന്റെ ചാലു
കാണാം മുളക്കാൻ കപോലഭൂവിൽ.

ക

മുട്ടിന്നുമേലോളമിറക്കമാൻ
മുഷിഞ്ഞമുണ്ടൊന്നിവരുന്നരയ്ക്കൽ
ഭിങ്'നാരി കൊണ്ടൽപ്പൊളിപോലെ ചുറ്റി
'മാനം'മറയ്ക്കുന്നിതു വല്ലപാടും.

ന

പ്രത്യുഷകാലംമുതലന്തിയോളം
പാടത്തിലോരോപണിചെയ്തു നിത്യം
പ്രഭാകരൻതൻ കരമേല്ക്കുവോരി-
പ്പാവത്തിനംഗം പ്രചുരാനധകാരം!

െ

തുവേപ്പുണിത്തുളികൾ കൊണ്ടിവരുക
നൊറിത്തടത്തിൻ വളർമുത്തു പട്ടം!
പാടത്തിലെപ്പൊഴുളിനിരുകൊണ്ടു
പാടീരപങ്കുദ്രവം! എന്തുചെയ്യാം!!

വ

കണ്ടാൽ വെറും പ്രാകൃതയാമിവരുക
കൈവന്നിടും മേന്മയൊരല്ലമോക്കാം;
അതാരുചിന്തിപ്പവർ? ചമ്മട്ടങ്ങി-
ക്കുഗോചരൻ പ്രാണദനാം സമീരൻ.

ൻ

ചരാചരം സർവ്വമൊപ്പമേതു
പെററമ്മതൻ ലാളനമേൽക്കുമുലം
ജീവിപ്പു; കല്യാണിനി ധാത്രിയാമ-
ഭൂവിഷ ശുശ്രൂഷികയിക്കുമാരി.

ഫ

പ്രകൃത്യധീശിത്രി വഹിക്കുമോമൽ-
പ്പലാശവണ്ണാഞ്ചിതകേശപാശം
ശരിക്കു ചീകിച്ചിട വേർപെടുത്തും
വിദഗ്ദ്ധസൈരസ്രിയുമിരിക്കുമാരി.

ഫഫ

മെഴലിക്കുമേൽ ബാലതൃണം ചുമന്നു
വരുന്നൊരിസ്സോദരിയെന്റെ കണ്ണിൽ
തലയ്ക്കു ശഷ്യാഭരണം ധരിക്കും
സർവ്വസഹാഭേവികണക്കിരിപ്പു.

ഫഫ

അതാ പുറപ്പെട്ടു തൊഴുത്തിൽനിന്നു
 'ഹമ്മാ'രവം ശ്രോത്രമനോഭിരാമം.
 പ്രാണത്തിനാൽ ഗോവ ഭജിച്ചുപോയി
 തന്നെപൂർണ്ണശപരിതൻ പ്രസാദം.

൧൨

ഏതിന്റെ മെയ്യാന്നിടുമുഴിമാതിൽ
 സ്തന്ത്രം ലഭിക്കെപ് പൃഥ്വ ധന്യനായി;
 ഏതിൻ മുരന്നോരകിടാതിഥേയൻ
 കുന്ദോതഭവനക്ഷയപാത്രമായി;

൧൩

ഏതിന്നുവേണ്ടി, കൃത്യപബന്ധം
 കൈക്കൊണ്ടു വാജശ്രവസാത്മജാതൻ;
 സുഭംഗം ഭൂരവെടിഞ്ഞു പൂത്താൻ—
 കോലേന്തിയാമ്പാടിമണിക്കിശോരൻ;

൧൪

ഈയാഷ്ടധർമ്മം തുടങ്ങുന്ന നമ്മൾ—
 ക്ഷേതിന്നുമേൽദൈവതമൊന്നുമില്ല;
 ഇബ്ഭാരതോദ്വികിയലും യശസ്സി—
 ന്നേതിൻ കൃപാനുഗ്രഹമാഭിമുഖം;

൧൫

അഗ്നോ,വഹിംസാപ്രതപാതചയ്യ—
 യ്ക്കാദർശമന്യോപകൃതിപ്രാപിണം;
 അനന്തകല്പാണഗുണാഭിരാമം:—
 അതിന്നു തീൻ നൽകിന കൈയ്ക്കു കൃപാം

(കർകം)

൧൬

ഇസ്സാധു കൈക്കൊൾവു മനസ്സിൽ മോദം
 ഗോവിന്ദ ഗാതമതരതാമകി;
 മഥിക്കവേ പണ്ടു സമുദ്രവീചി
 ഗോവിന്ദനക്കൗസ്തുമേനാപോലെ.

൧൭

ഈയർഹണം നന്ദിനിയാൾക്കു പണ്ടു
 സുഭക്ഷിണാദേവി കുറെട്ടിനങ്ങൾ
 നടത്തി വേണ്ടുന്നതു നേടി;നീലി
 നിനക്കിതൊ നിസ് പൂഹനിത്യകർമ്മം.

൧൮

ഗോവിന്ദൻ കഷ്ടിക്കുകമേ ചരിച്ചു
 ഹിരണ്യഗഭോത്സവമാൻ ശഷ്പം
 മുറയ്ക്കു ഭഗ്യാകൃതി പുണകൊണ്ടു
 അദ്രാഭിഷേകാർഹത നേടിടുന്നു.

൨൦

ഇപ്പാഴ് ചിരച്ചേര വിടുത്തിടുന്ന
 ചെന്താമരപ്പൂമണിമച്ചിനുള്ളിൽ
 പാലാഴിവിട്ടെത്തിന പത്മനാഭ-
 പ്രാണാധികപ്രേയസി പാത്തിടുന്നു.

൨൧

മൽസ്തന്യവും മാമക'നീലി'നൽകും
 ശഷ്പം ഭജിക്കും പശുവിന്റെ പാലും
 നിന്നെപ്പലത്തിടുകകൊണ്ടു കണ്ടെത്ത
 ദൈവമാതൃരൻ നീ,യതിനില്ല വാദം.

൨൨

മേലുള്ളജന്മങ്ങളിൽ മംഗലങ്ങ-
 ഭിവാർക്കു മേളിപ്പതിനീശനോടായ്
 പ്രാർത്ഥിച്ചുനില്ക്കും പശുവിന്റെ പാട്ടു
 നീയേറുപാടാൻ നിതരാം നിബലൻ.

൨൩

നിജാഹ്നികവ്യാപൃതി നിവ്ഹിച്ചു
 കൃതാത്മയായ് പ്പോമിവളെസ്സലീലം
 തൻപോക്കമഞ്ഞക്കുതിരാൽത്തലോടി-
 സ്സമാനധർമ്മാവരണൻ ലസിപ്പും.

൨൪

തിരിച്ചുപോയോരിവര കുട്ടനെക്ക-
 ണ്ണാത്മാത്മമാം പുഞ്ചിരി തുകിടുന്നു.
 അതേറുവാങ്ങാൻ കുനിയട്ടെ കണ്ണു,-
 മാമുത്തുമാലയ്ക്കൊരശുദ്ധിയില്ല!

൨൫

പോ! തോഴി! പോ! നീ ഭവനത്തിലുള്ള
 പൊൻവെള്ളി തൊട്ടുള്ളൊരു വസ്തുവൊന്നും
 ചാളയ്ക്കും വന്നുണയാത്തതോത്തു
 സാംസാരികാർത്തിക്കടിമപ്പെടൊല്ലേ!

൨൬

മൃത.

വാഴേണനാളിത്തരിശിന്നുമേലു,-
ബിങ്ങേക്കഴിക്കങ്ങൊരു കുന്നു കാണാം;
ഇന്നിന്നലത്തേതിലുമെത്രദേദോ?
ഇതമട്ട മന്നൽഗതി കൊറുകയല്ലി?

൨൭

കുളത്തിലെപ്പാഴ്ക്കെടുനീറിലല്ല
കൂത്താടിനിൽക്കുന്നതു ലോകമിപ്പോൾ;
കുതിച്ചു രത്താകരസഖ്യമാളം
കൂലകഷയ്ക്കുള്ള പയസ്സിലല്ലോ.

൨൮

കഴിഞ്ഞകാലം വസുധാംഗനയ്ക്കു
കൗമാരമായ്സ്പോദരി! കല്യർ കാണൂ;
വരുന്നതോ യൗവനമായവർക്കു;
വാഴ്വു വയസ്സുനധിയെ നോക്കി നമ്മൾ.

൨൯

സ്ത്രായസ്ഥനായും സമദർശിയായും
ജഗന്നിയന്താവു ജയിച്ചിടുന്നു.
കാലജ്ഞനകർഷകനോമ്മയുണ്ടു
വിത്തിട്ടവണ്ണം വിളയിച്ചുകൊൾവാൻ.

൩൦

മൃഗന്റെ പൊന്നും മണിയും മനീഷി
കാണുന്നു ചേരും ചരലുംകണക്കേ;
വരും പണം പോകമതൊന്നിലല്ലി-
യാത്മാവുറപ്പിച്ചതു വിശ്വപരില്ലി.

൩൧

പോ! തോഴി! പോ! നീ പതാരതെ; നിന്റെ
പൊട്ടപ്പുരക്കൂട്ടിനുമേലുമിപ്പോൾ
സുധാമയുഖൻ ഗഗനത്തിൽനിന്നു
തുവെൺകതിർപ്പുനിര തുകമല്ലൊ!

൩൨

അന്തവിടങ്കത്തിൽ നിനക്കകത്തു-
മവ്യാജവിശേഷശപരഭക്തി ദീപം
അഖണ്ഡനിർവാണപദത്തിലെത്തം-
നററംവരയ്ക്കും വഴികാട്ടിടട്ടേ."

൩൩

പൂർ

തായേവമോരോന്നരചയ്ക്കതിന്റെ
താല്പര്യമെന്തെച്ചുറുപൈതൽ കണ്ടു?
എന്നാലുമകുഞ്ഞുപറഞ്ഞു: “പാവം!
ഹാ! പാവമേ! നമ്മുടെനീലി”യെന്നായ്.

൩൫

മലൻ മങ്കയ്ക്കുകേട്ടനേരം
വക്ത്രാബ്ജ,മെന്നിട്ടവ“ജീവിചാരം
എന്നോമനയ്ക്കുറണമെന്നമെന്ന”-
മെന്നോതിയക്കട്ടനെയുമവയ്ക്കു.

൩൫

